

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A repülő ember.

Budapest, július 28.

Mámoros tavaszok buja levegője creszkedett le a kifáradt, elfonnyadt, hatezeresztendő emberekre. A terhességet hozó, megtermékenyítő szellőjével megcsapkodta a lelkeket, beléjük csókolt a holnap világot minden vágyakozását és a fülükbe zsongotta valami részeg nászindulónak a diadalmos akkordjait. És mintha csak a lázas éjszakák szent mámorja fogta volna meg az emberiséget: fölszakadtak a földről új csodák, a ver sacrum nagyszerű csodái. Megvályogt a vágyak keltek ki újra, ős álmok szállottak a szemekre és megsejteni sem mert valóságok jelentek meg. És amiről szóltak valaha a káprázatos mesék, amiről zengett az énekek-éneke: föl szállott az ember a levegőbe és átszelte az aether mélységes tengereket fölött. Az ember, aki porból vétetett és aki elhullván, por lesz, — repült.

Talán a legősibb vágya volt az embernek öröktől fogva, hogy ura legyen a levegőnek és szabadon, mint a sas, repüljön benne. A Daedalus és Ikarus legendája tulajdonképpen a vágyak fantasztikuma, mosolygós álom, vagy talán kétségbeesett kitérés, amely kacagva siratja meg az ember reménység nélküli szerelmét. Mintha a földtől akart volna szabadulni az ember, mintha a repülés a világ fölötti abszolút uralmát jelentette volna, — úgy kívánta, úgy akarta, És azt képzelte, hogy a repülése közben

lehull majd róla mindaz a sok siralmas, szánalmas emberi nyomoruság, amelyet a föld sara fröcscentett rá. És azt képzelte, hogy abban a pillanatban, amikor a levegő is az övé lesz, akkor a röghöz ragadtság minden sötét bűne, minden alacsony szennye lefoszlik róla a tisztító aetherben. És hogy tiszta lesz, mint az álma és szent, mint egy zsoltár és nagyszerű, mint maga a természet. És mint valami új istenség, lebegni fog a világűrben a föld fölött.

És most, amikor magunk előtt látjuk valóságnak mindazt, amiről ötven esztendővel ezelőtt csak a fehér-kék gyermekszobák fehér-kék regéi regéltek, most megláthatjuk azt is, hogy a repülés nagyszerű munkájához csak félve, csak izgatottan mert hozzáfogni egy ember. Lekötötte az ókori rege. Fél az Ikarus sorsától. És előtte volt az álma, amely hihetetlennek mondta, mesének üldözte a repülő ember alakját. És az első korszak a repülés történetében a legendák erejének a lebirása volt.

Aztán jött a második. A szebbik. A merészebbik és a diadallal kaczerkódóbb. Az álom megfogása. A nagy merészek és a szenvedélyes munkák korszaka. A Wrightké, a Fahrmané, a Blérioté és a Lathamé. Az emberi geniének és a titán-akarásoknak a násza. A semmitől vissza nem riadó. És a nagy meréseknél az ideje, amelyből kivillannak a halállal játszó hősök alakjai. Csodálatos a bátorságnak, az elkeseredett vakmerésnek az a láza, amely a repülés problémájának

a megoldóit hatalmába ejtette. Ezt a vad hajszát, ezt a rettenetes küzdelmet az emberi szellem egyik alkotásának a megteremtésénél sem láttuk. Soha semmi nem izgatta úgy az emberiséget, mint a repülés és amikor a megvalósulás előtt látja ezt a titkos vágyát, elfogja az izgalom és remegő lesz, mint a menyasszony a násza előtt. És a nézők ropant izgalmát az, amely áthullámszik a földalálókra és beléjük veri a vak bátorságot és óriás akarást. És ezért szép ez a tavaszos, akaró, vakmerő, harcos korszak.

Az pedig, ami eredményként ebből a harcos korszakból előttünk áll, az előtt nekünk, földön csuszó embereknek, le kell hajtani a fejünket, mert nagy, mert bátor és mert diadalmak hajnala. És nagy kezdés egy rengeteg fináléhoz az a jelenet, amelyhez egy tomboló, hullámzó tömeg asszisztált ott a doveri réten. És közöttük lenni: szép dolog, lesve bámulni a repülőgépek kibontakozó kontúrjait: szent izgalom és megkábult tapsolni a lebukott Lathamnak: gyönyörűség. Az emberiség történetében pedig jelentősebb lesz ez az jelenet, mint a napoleoni Waterloo. A repülés hősei pedig emberileg nagyobbak, sokkalta nagyobbak, mint lesznek azok, akiknek már csak tökéletesíteni kell a motorokon, hogy csakugyan repülni tudjon az ember.

Az eredmények pedig, amiket eddig elértek, máris csodálatosak és sok nagyszerűséget a méhükben hordók. A leg-

Petőfiné „testvéri szózata“.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Abban a csodálatos időben, mikor a költő szerint „hőssé lett a gyermek“ — lángok csaptak ki a poéta-szívekbe s elárasztották az országot. A kor és a költő egymásra hatnak és egymást egészítik ki. Ha Petőfi nem olyan forrongó időben él: harci dalai visszhangtalanul pendülnek el, vagy meg sem írja azokat. Talán meg sem születik a Talpra magyar... Viszont a honvédeknek kiosztott harci dalok ezer ellenség halálát jelentették. És ebben a legendás időben minden asszony csodálatos példát adja a honleányi buzgóságnak. Százczekre megy a nők által összegyűjtött pénz, sebkötő, ruha és egyéb segítség a honvédeknek. Az akkori lapok hasábjai nem győzik nyugtatványozni a beérkezett adományokat és köszönni a lelkes asszonyoknak, lányoknak a munkás szerzést, gyűjtést és részvételt az ország dolgában. Hogyan maradhatott volna valaki hátra, mikor Isten után a hazája volt a szentsége minden magyar háznak?...

És mint a világitótorony a viharban, áll a vészek közepette mennydörgő szavával Petőfi. Az ő dala legmesszebb hallszik, az ő kiáltása mintha megremegtetné a haragos eget magát. Lelke lángoló darabjait dobálja szíjjel a hazában és vértanusága pecsétjét nyomja dalaira. Elvégeztetett.

Hogy maradhatna mögötte az, akihez minden érzésével ragaszkodik, akiben megtalálta lelke jobb felét? Szendrei Julia, a százczekektől irigyelt asszony méltónak mutatkozik férjéhez a vihar rémes napjaiban. Ott áll mellette és viszhangja az ő énekének. Imé, közlöm egy szózátát, mely mint kortörténeti emlék, de mint a Petőfi-relikviák egyike is megérdemli a figyelmet s mely elkallódnék a feledés éjtelében, ha minduntalan nem ujítanók fel s nem figyelmeztetnők rá hazánk ifjúságát.

A „Szózat“ a Hivatalos Közlöny 1849-iki 74-ik számában jelent meg és április nyolczadiki dátumot visel. Címe: „Testvéri szózat Magyarországi hölgyeihez.“

„Hazám hölgyei! Testvéreim!

Rövid idő múlva vagy egy szabad haza boldog gyermekei, vagy egy meggyilkolt hon szerencsétlen árvái leszünk.

És ha a közelgő elhatározó perczben megóv bennünket a magyarok Istene az elcsüggedéstől, azt ezereknek örömrivalgása fogja követni, amellyel tudatja a világgal, hogy közös egyetértéssel harczoló népünknek sikerült szabadságát kivívnia. Drága árt kell bár adnunk, életet és vért áldoznunk érte, de ha végre győzünk: győzelmünk nagyszerűsége sokkal fogja felülmúlni szenvedéseink nagyságát. De hogy ez lehetséges legyen, hogy ezt mielőbb elérhessük, ehhez mindnyájunknak közremunkálása megkívántatik. Igen, mi nők is, kik ha nem harczolhatunk a csataterén, annál többet

tehetünk saját körünkben, mi is szilárd lélekkel tudunk most nélkülözni mindent, minék föláldozásával a közös erőt szaporíthatjuk; családunkat, vagyunkat tudjuk önként hozzátenni a nagy árhoz, melyet hazánknak szabadsága kíván.

Elég sokáig maradtunk érzéketlenek hazánk szenvedései iránt. Elég soká mellőztük honleányi köteleességeinket, most már kétszeresen kell leróni tartozásunkat. Bűnhödnünk kell az elvesztett múltért s méltókká tenni magunkat a jövőre!

Nyujtsunk segédkezet lelkes honfiainknak, kik megvetve a halált, békével türve minden nélkülözéseket, őseinkhez méltólag: lélekben véres boszuval szabadságunk elleni iránt s kezökben ödöklő fegyverrel léptek ki sikra megszerezni honunknak a szabadságot, mi neki szükségesebb, mint nekünk a lég, hogy élhesünk s a virágnak a napsugár, hogy virágozhassék!

S e nagy cél kivívására szükség van mindnyájunkra, mindazon áldozatokra, melyekre képesek vagyunk! S ezt nem szabad most egy pillanatra sem felednünk, lelkiismeretesen kell teljesíteni a legcsekélyebb részletekig, mert csak így teremthetjük össze a megkívánt egészet. Ha valaha: úgy bizonynyal most van azon kor, midőn női kezek és női lelkek használhatnak a hazának. S nem dicső eszme-e ez? Használhatni hazánknak, a szép, dicső Magyarországnak!?

Tl sokan, kik már elvesztették mindenteket, kik nem bírtok egyébbel szenvedés-

nagyobbik az Icarus-legenda földre-ránczválása és a bebizonyítása annak, hogy az ősi álmat meg lehet fogni izmos kezekkel, rideg öklökkel. És hatalmas eredmény, hogy a repülésről is bebizonyult, hogy az emberi lángésznek elérhető; — ma-e, holnap-e, nem tudjuk, de elérhető. És hatalmas eredmény a Blériot repülése, mert bátorságot adó.

Ezek pedig már magukban véve is nagyszerű valamik. Ha nem is megoldások, de megoldásokhoz vezetők, ha nem is befejezések, de perspektivákat nyitók. Nagy, széles perspektívákat, amelyek belévilágítanak a jövődőbe, mint valami óriási fényoszlop. És megmutatják a földön csuszó embernek a repülő embert. A nagyszerűt, amelynek más lesz a vágya, más a szépsége, más az igazsága, mint az elődjének. Megfordul fenekestől évezredek munkájának minden eredménye, a régi bálványok összeomlanak és újnak emelkedik oltár, a régi hiteket pedig letiporják majd új meggyőződések. És új ember lesz az ember, új emberfajta teremt meg egyetlen kis gépecske, amely száz kilométer sebességgel vágja ketté a levegőt.

Egyelőre ennek a szebb, nagyszerűbb időnek a hajnalán se vagyunk. De az előestéjén igen. Már hallani a holnap szárnya csattogását, már megsüvít az új csodák szele. Diadalmasan, muzsikák zengésével, dalok szárnyán közeledik a reggel, amelynek a megpirkadtán a rögök emberisége ott hagyja a földet és kaczagva, trillázva száll föl a levegőbe.

Budapest, július 28.

Szterényi választói között. Szterényi József államtitkár — mint megírtuk — tegnap délután Koltányi Zsidmond udvari tanácsos, Máv igazgató s Leszner Richard miniszteri titkár kíséretében elindult Brassóba, hogy ott beszámoló beszédet tartson. Brassóba a Szinaja felől jövő gyorsvonattal holnap reggel érkezik. Az államtitkár az állomáson a város nevében Hiemesch Ferenc polgármester, a brassói szövetkezett ellenzék megbízásából pedig dr. Zakariás János orsz. képviselő fogadják.

viselő fogadják. A brassói szövetkezett ellenzék végrehajtó-bizottsága a magyar választó polgárokat csütörtök délután 4 órára hívta össze a Vigadóba, ahol az államtitkár magyar választói előtt fog beszélni. Szterényi ugyancsak csütörtökön este 7 órakor az Iparegyesület nagytermében beszámol a szász választó polgárok előtt is.

Aehrenthal és Bratianu. Bécsből jelentik felhívatosan: Abból az alkalomból, hogy Bratianu román miniszterelnök báró Aehrenthal közös külügyminiszternek átadta az I. Károly-rend nagykeresztjét, a két államférfiu hosszú politikai természetű beszélgetést folytatott. Az eszmecsere a balkáni ügyek egész területére kiterjedt, s első sorban azoknak a pontoknak szólt, amelyek tekintetében Ausztria-Magyarország és Románia érdekeik azonossága révén egyek. A két államférfiu felfogása a megbeszélte ügyek, valamint a jövőben követendő irány tekintetében tökéletesen megegyező. Bratianu miniszterelnök kijelentéseit a hagyományos román politika szelleme hatotta át. Teljesen elismerte az Ausztria-Magyarországgal való barátságos viszony szükségességét s ezt a felfogást kiegészíti Ausztria-Magyarországnak hasonló kívánsága.

Szterényi a román királyi párnál. A Romániával kötött külkereskedelmi szerződés aláírásakor Erzsébet román királyné sajátkezű dedikációjával ellátott arcképével ajándékozta meg Szterényi József államtitkárt. Az államtitkár brassói tartózkodását most felhasználta arra, hogy a román királynál Sinajában tisztelegve megköszönje a magas kitüntetést. Dél előtt tíz órakor érkezett Sinajába, hol a vasuti állomáson Marich kereskedelmi szaktudósítónk fogadta. Károly román király pontban tizenkét órakor fogadta különkihallgatáson Szterényi József államtitkárt. A kihallgatás több mint másfél óra hosszat tartott. A király rendkívül kegyesen fogadta az államtitkárt és hosszasan elbeszélgetett vele a magyar közgazdasági, ipari és kereskedelmi viszonyokról. A kihallgatás után a király átvezette az államtitkárt Erzsébet királynéhoz. Szterényi József mély hódolattal köszönte meg a királynénak a magas kitüntetést, mit a királyné nagyon kegyesen fogadott és élénken érdeklődött a magyarországi viszonyokról. Két

órák udvari ebéd volt, amelyen Szterényi József államtitkár a királyné jobbán foglalt helyet. Ugy a király, mint a királyné az ebéd egész ideje alatt a legkitüntetőbb szívéllyességgel elbeszélgettek az államtitkárval és bucsuzáskor annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy rövidesen ismét látni fogják. Szterényi József államtitkár három órakor hagyta el a Pelles-kastélyt és Sinajában hosszabb sétakocsizást téve, még a délután folyamán visszatért Brassóba, hol holnap délután tartja meg beszámolóját. Az államtitkárt a város közönsége nagy óvációval várta. Az állomáson a város nevében Hiemesch Ferenc polgármester fogadta. Dr. Zakariás János országos képviselő a brassói szövetkezett ellenzék végrehajtó bizottsága nevében a magyar választópolgárokat csütörtök délután négy órára hívta össze a Vigadóba, ahol az államtitkár magyar választói előtt fog beszélni. Szterényi ugyancsak csütörtökön este hét órakor az Iparegyesület nagytermében beszámol a szász választópolgárok előtt is.

A mezőkövesdi mandátum Borosdvány megye központi választmánya ma délután tartott ülésében Majthényi Adám elhalálózásával megüresedett mezőkövesdi mandátumra a választást augusztus 11-ére tűzte ki. Elnökké Prónay Endrét, helyettesé Keczer Ákóst küldötték ki.

A gyámpénztári számadások. A gyámügyi számvitelről az 1902. évben kiadott belügy- és pénzügyminiszteri utasításoknak az a rendelkezése, hogy a gyámpénztári számadások a vármegye többi pénztári számadásaival egyidejűleg terjesztendők a vármegye törvényhatósági bizottságának vizsgálata alá, a gyakorlatban nem bizonyult betarthatónak, mivel a pénzügyi számvetésnek a gyámügyi kezelés zárlatát és a mérleg összeállítását illetőleg hosszabb időre van szükségük. Ennélfogva Wekerle Sándor pénzügyminiszter és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az említett rendelkezést most egyetértően úgy módosították, hogy a gyámpénztári számadások a számadási éve következő július hó végéig terjesztendők a vármegyei törvényhatósági bizottság vizsgálata alá, a belügyminiszterhez pedig október hó végéig küldendők fel.

tesztel, ti özvegyek és árvák, még ti is áldozhattok hazánknak. Áldozatok fel télen kétségbeeséseket, szüntessétek meg keserű könnyeiteket, szüntessétek meg lelket rázó panaszaitokkal, nehogy visszarettentsetek másokat, kiknek majd nem leend erejük megvinni az áldozatot, mely tőlük kívánatik, mert keserveitekben önnön jövőjüket vélik látni. Ne tegyétek ily kárhazatos elhunyt kedveseitek emléké! Sőt, szenteljétek meg emléköket azáltal, hogy szeressétek az ügyet, melyet ők mindenek felett szerettek, hogy szeressétek ez ügynek, melyet ők életökkel védelmeztek, minél több bajnokot!

Hiszen ti nemcsak magatok gyászolóitok felejthetetlen kedveseitek, mi mindnyájan, az egész haza, azokért, kik e szabadságharcban elesetek, minden egyesért, a tietekkel együtt egyesítjük imáinkat és könnyeinket, de egyszerűen mind a gyilkosokat és esküdjétek boszút, álljatok boszút a szabadság ellenségein, mert ezek voltak annyi dicső honfinak, siratott tieteknek gyilkosai. Mennyire csak hatáskörötök terjed, mindenfelé buzdítsatok és lelkesítsetek, hogy minden egyes ember halála száz új harcost teremtsen, hogy minden egyes embereinkért százankint lakoljanak elleneink! Ez, ez hozzátok, meggyilkolt honfiak özvegyeiböz és árváiböz méltó bánat és boszu! hozzátok, a büszke Magyarország leányaihoz!

Elesett kedveseitek szelleme egyesüljön lelketekkel, tartson fel szenvedéseitekben és erősítsen meg benneteket, hogy hazátokhoz méltóan viselhessétek fájdalmatokat s ösztönözzen

vesztéseket iszonyuan, de méltóan megboszulni. E boszu áldását adja a magyarok Istene, és biztosít sikerülése felől!

Mi lenne belőlünk, mi gyermekeinkből, ha hazánkat veszni hagynók? Mily irtóztató sorsunk lenne, ha, mint idegen, elveszett árva gyermekek bujdosnának idegen országban? Vagy, ha rabszolgákként kellene fejünket ellenségeink, — majdan kényuraink előtt meghajtani? ... S kik fejünkre s gyermekeink fejére tennék lábaikat, hogy porig allázanak bennünk, arcuculsapnák azoknak maradékait, kiknek előbb apját, rokonait meggyilkolták. Hiszen hazánkban csak enmagunkat szeretjük, hazánk sorsa a miénk s a miénk! ...

Nemünk nem használ karjával, testi erejével hazájának, de annál többet használhat befolyása és lelkesítése által. Mi hathatunk kedvesünk, férjünk vagy gyermekeink által, ha őket buzdítjuk, ha kétszeres szerelmmel vagyunk övék, miután hazájok iránti kötelességüket hiven teljesíték. Szóljon a leány most így kedveséhez: „Mutasd meg irántami szerelmedet hazád iránti szeretet által. Menj és szolgálj karddal a hazának, szenteld most, szenteld most magadat egészen az ő ügyének, a szabadság istenének és csak akkor, ha ennek eleget tettél, térj vissza hozzám, akkor tied leend dijjal szívem, tied egész életem.“ A nő pedig szóljon így férjéhez: a hazának szüksége van reád, szeresd hazádat most jobban feleségednél, hagyd el most őt, mondj le a családos élet édes örömeiről, míg a haza szenved, míg ez véres könnyeket hullat, mert megakariák őt szabadságától fosztani; s ha segí-

tetted kivívni az ő szabadságát, akkor jöjj epedő szívemre, jöjj forró karjaimba, ölelésem ekkor gyönyörteljesebb, szerelmem üdvözítőbb leend! ... Az anya, a boldog anya ki most egy erőteljes ifjat nevezhet fiának, így szóljon hozzá: menj most, szeretett gyermekem, anyád áldása száll reád, ha intését, forró könnyörgését meghallgatod. Hazában engem ótal-mazz, küzdj a hazáért, mintha érettem küzdenél, érettem, ki neked az életet adtam, ki szívem alatt hordoztalak, ki en-éltemmel, szívem vérével tápláltalak. Menj, én édes gyermekem, anyád szelleme, szerető lelke lesz veled, menj, segíts megmenteni a hazát, boldoggá tenni anyádat, mert ő nem örülhet, nem ismerheti a nyugalmat addig, míg a haza nem örül, míg az nem szabad! Ha azok között lész, kik hazánk megváltásában részt vesznek, nemcsak anyai szeretettel, de honleányi büszkeséggel foglak szívemre ölelni s fiamnak nevezni. De ha szavaimat nem követed, ekkor többé sem hazád — mert ezt meg nem érdemelted — sem anyád, mert ez nem ismer el fiának!

Igen, testvéreim, a hon megmentése legyen most a cél, mit szerelmünk megnyerésére vagy megtartására kedveseinknek kifűzünk, csak úgy legyünk övék, ha ők a hazái.

De még ezen kívül más teendőink is vannak: ápolni a megsebesített, a beteg harcziakat, ruházni a szegényebbeket, azoknak családját segíteni, kik a hazát védelmezvén, egyetlen keresetmódjukat, melyből övéiket tartották, voltak kénytelenek elhagyni. Ne engedjük őket honszeretőknek áldozatul esni; ily nép, mint a magyar köznép, megérdemli, hogy tehetség-

Zendülés Spanyolországban.

— A nép a marokkói háború ellen. —

Budapest, július 28.

Minden jel arra mutat, hogy Madridban egy napon arra fognak ébredni, hogy Melillát elfoglalták a marokkói riff törzsek. A heves támadások, melyeket a marokkóiak több mint egy hete intéznek a vár ellen, azt bizonyítják, hogy ezuttal nem a szokásos összeütközésekről van szó, melyek esztendőnk óta napirenden voltak a marokkói törzsek és a spanyol helyőrség között, hanem jól előkészített, rendszeres támadás ez, melynek célja végképen leszámolni a spanyolokkal. Már az a tény, hogy spanyol számítás szerint is körülbelül tizenöt-ezer ember van összpontosítva Melilla ellen, bizonyítja, hogy a marokkóiakat egy bizonyos cél vezette, mert ekkora tömegben még nem verődtek össze a riff törzsek.

A spanyolok már hetekkel ezelőtt katonai intézkedéseket tettek birtokaik megvédésére, de az előkészületek még nem voltak oly stádiumban, hogy elégségesek lettek volna a marokkóiak visszaverésére. Melilla ugyan elég erős erődítményekkel van körülfárva, de kiterjedésük akkora, hogy az ott levő spanyol csapatok elégtelenek azok megvédésére. A marokkói törzsek ugyan nem rendelkeznek ostromgyük felett, de fegyvereik teljesen modernnek és hihetetlen fanatizmussal támadják a spanyol pozíciókat.

Bizonyos, hogy a marokkóiak meglepő támadása válasz akar lenni Spanyolországban már hónapok óta folyó katonai készülődéseire, melyek egyenesen a riff törzsek meghódítását célozta. A spanyol kormány ugyanis még a tél folyamán oly nagyarányu hitelt kért hadi célokra, amely a lakosságban azt a meggyőződést keltette, hogy Spanyolországban hódítási tervei vannak Marokkóban. Akkoriban egész Spanyolországban a megbotránkozás zugett végig és mindenütt kemény szavakkal támadták a kormányt, mely veszélyes kalandba akarja sodorni az országot. A kormány látva terveinek népszerűtlenségét, hivatalosan közzétette a lapokban, hogy Spanyolországban nincsenek hódítási tervei és a kért hitelt az af-

rikai helyőrségek megerősítésére akarja fordítani. A népben azonban tovább élt a bizalmatlanság, mert a katonai előkészületek sokkal nagyobb arányuk voltak, semhogy csak a helyőrségek megerősítéséről lett volna szó.

Időközben történt aztán, hogy a spanyol kormány koncessziókat adott oly bányák kikapcsolására, melyek kívül estek a spanyol birtokokon. Természetesen e célra vasutat is kellett építeni a bányatelepekhez, mely vasut marokkói birtokot szelt át. Igaz, hogy a spanyol kormány marokkói követje, *Merry del Val* utján koncessziót kért *Muley Hafid*-től a vasut építésére. Merry del Val azonban oly követelődést lépett föl a szultán ellen, hogy ez egyszerűen ajtót mutatott neki — mint azt már annak idején megírtuk. — Bár a szultán később megbánta heveségét és külön követség útján értesítette a spanyol kormányt, hogy eljárása a spanyol követ személye és nem Spanyolország ellen irányult.

A riff törzsek azonban nem voltak hajlandók Spanyolország erőszakoskodásait eltérni és egy szép napon heves támadást intéztek Melilla ellen.

A spanyol nép, mely már hónapok óta látjai, miként készítette elő kormánya tervszerűen a marokkói háborút, most lázong és követeli, hogy az ellenségeskedést szüntessék be. Különösen Barcelonában indult meg rendkívüli agitáció a háború ellen. A kormány most úgy akar rendet teremteni, hogy kihirdette több forrongó kerületekre a hadiállapotot. Ennek dacára kerülő uton, mert a cenzura a legkiméletlenebbül működik, arról kaptunk hírt, hogy Barcelonában valóságos forradalom tört ki. A cenzura folytán a lapok nem közölnek marokkói híreket és így a nép között a leghihetlenebb hírek keringenek a melillai veszteségekről.

Az általános népharagot tekintve nem lehetetlen, hogy a *Maura*-minisztérium kénytelen lesz lemondani, mert csak így képzelhető, hogy a belső zavargások megszűnnek. Már pedig erre Spanyolországban égető szüksége van, mert különben Melilla előtt oly katasztrófa éri a spanyol hadsereget, mely hasonló lesz az olaszok adanai vereségéhez.

Mai hireink a következők:

günk szerint könnyítsük állását, midőn szabadságáért küzd. Ha eddig durva és tudatlan maradt népünk, annak nem ő maga, hanem elnyomói, szabadságunk ellenségei voltak okozói. Mert e nép minden durvaságában és tudatlanságában is nagy és hatalmas volt, mert hosszú századokon át meg bírta őrizni romlatlan lelkében a hon- és szabadság szeretetét, mitől őt ellenségei nem tudták megfosztani, bár erre minden őrdögi mesterséget felhasználtak. Elég világos példa erre, hogy a szabadságnak első szikrái is mindjárt felvilágosodottabbakká tévők népünket. Miről meggyőződhetünk, ha elgondoljuk, hogy előbb a magyar csak kétségbeesésből csapott fel katonának, most pedig némi kis faluban nem maradt más honn, csak az öregek és aprók.

Ezek azok, kikre most gondot kell viselni. Ezeket segíteni, mert sem az öreg, sem a gyermek nem végezheti kellőleg a mezei s egyéb munkát, — minek következtében aztán a szegénysorsuk inséget szenvednek, hogy honszeretetőket az övéiknek nyumorúságával, tán éhhalálával kell megfizetniök, mintha bünt követtek volna el. S ennek következtében csoda lenne-e, ha ellankadnának, mielőtt a nagy munkát bevégezték volna? . . . Ha elkeserednének, mielőtt fáradságuknak gyümölcsét, az arany szabadságot élvezték volna? Ezeket szinte segíthetjük, ezekre szintén kiterjeszthetjük gondoskodásunkat s némileg enyhíthetők e bajt azáltal, hogy minden helységben, minden városban alakulnának női társulatok, melyek céljukul a harczban levő szegény sorsuaknak családjaik segítését tűznék ki. Nem adakozhat-

nánk-e erre a legnagyobb, legtisztább örömmel? Nem válnék-e e körül tett fáradságunk valóságos gyönyörre, ha a könnyebbégre, az inség enyhítésére gondolunk, melyet ez által eszközölhetünk? . . .

Petőfiné.

Igy hangzik ennek az erős, nagy asszonyi léleknek a felkiáltása, mely csak olyan erővel hatott, mint férjének egy-egy hatalmas harci dala . . . És a szó nem volt a pusztában kiáltónak szava. A hivatalos lap következő számai erőteljes, nagy mozgalomról tesznek tanubizonyosságot, az anyák ujult lelkesezőssel küldik fiaikat a harczba, menyasszonyok mosolyogva válnak meg a vőlegényeiktől s az apa büszkén viszi a sorozóbizottság elé harmadik fiát, miután már kettő ott csatázik a honvédek soraiban. Megfosztják magukat az asszonyok ékszereiktől, tépést készítenek, ruhát varrnak és élelmiszereket gyűjtenek, hogy a táborokba szállítsák azokat. És ha nagyok voltak ebben: mégfenségesebbek a fájdalom elnyögésében, mely kicsinyes jajgatásra nem ragadta egyiket sem. Megszakadt a szívük, de arcuk nem mutatta hóhéraik előtt a retentő fájdalmat . . . Néma volt a gyászoló magyar asszony, mint a sir . . .

És nemsokára néma lett az egész ország, mint a sir . . . És a felhantolatlan sir fölött ott lebegett a költő lelke, akinek magának sem jutott sir ez általa oly nagyon szeretett hazában, csak dalai koszorúzzák jeltelen hamvait s Szendrei Julia „Szózatá” zendül utánna, szárnyas utjában a végtelenség, az örökkévalóság felé! . . .

A hivatalos jegyzék az ostromállapotnak Barcelona, Tarragona és Gerona kerületekre való kiterjesztését anarchisztikus és forradalmi elemek üzeleivel okolja meg, akik megadták a jelet az általános sztrájkra, mindentéle erőszakosságot követtek el, sőt a közlekedési utakat is elválták, hogy a forradalmi mozgalmat támogassák.

A madridi lapok a felháborodás hangján írják a kormányról. Még a mérsékelt lapok is azt kérdezik, vajjon Spanyolország sorsának intézői megőrültek-e? Az országnak, amely vétét és pénzt feláldozza, jogában van megtudni, hogy melyek a kormány viselkedésének indító okai. A barcelonai véres összeütközésről nem enged a kormány híreket elküldeni.

A Daily Express tudósítója a cenzura elkerülése végett Franciaországból táviratozza, hogy *Saragosában, Huescában és Valenciában is fölkel a lakosság. Számos tartalékos francia földre menekült.* Valenciában hétfőn reggel kezdődött az utcai harc. A csendőrök egyelőre a vasúti állomás birtokában vannak. Barcelonában zendülő munkások megtámadtak egy rendőrcsapatot és a vasúti, táviró és telefonösszeköttetést elpusztították, hogy így a kívülről jövő segítséget megakadályozzák. A munkások megtámadták a vasúti kocsikat és két hidat dinamittal fölrobbantottak. *Puebló Nuovóban* a csőcselék megostromolta a kolostort és egy papot megölt és többet megsebesített. A belügyminiszter jelentése szerint az általános sztrájknak az lett a következménye, hogy Valenciában három sztrájkoló munkást megölték és negyvenötöt megsebesítettek. A rendőrök közül huszan sebesültek meg.

A Daily Mail értesülése szerint a spanyol hadseregben nagyon sürű a zendülés. Egy Barcelonában hajóra szállított zászlóaljnak kilencz katonáját és egy altisztjét, akik fegyverüket a tengerbe dobták, Melillában való megékezésükkor agyonlőtték. Malagában tegnap golyóhalálra ítélték egy katonát, mert tisztjét megölte. Több katona ellen hadifőrvényszéki eljárást indítottak meg, mert a királyról sértő nyilatkozatot tettek. Alfonso király Ferrolból visszautazott Madridba, hogy részvegyen a miniszteri tanácskozáson. Minthogy a cenzurát rendkívül szigoruan kezelik, lehetetlen részleteket megtudni a katonai műveletekről. Éjfélig semmiféle hírek sem érkeztek Melillából és a lakosság a miatt nagyon aggódik. Általános az a nézet, hogy így nem maradhat sokáig. A lakosság egyértelműen elismeri a tiszték és a katonák bátorságát, de egyhangulag elítéli a kormány politikáját.

A *Maura*-kormány lemondásának lehetőségéről és katonai kormány kinevezéséről szóló hírek vannak elterjedve, amiatt, mert a barcelonai események határozottan forradalmi jellegűt öltöttek.

A harczteréről az egyetlen újabb hír az, hogy Melillában a támadó mörök jelentékeny erősítéseket kaptak. A spanyol csapatokat megerősítették a *centai* hadosztályal és a *gibraltári* dandárral.

Párisi jelentések szerint a Melillából érkező hírek Spanyolországra nézve nagyon aggasztóan hangzanak. A melillai lakosság már ki sem mer mozdulni. Beszélnek, hogy a tegnapi ütközetben a spanyolok részén 800 ember esett el. *Morina* tábornok most már csak 14.000 ember felett rendelkezik és kénytelen a védekezésre szorítkozni. A mörök leverésére legátább is 100.000 fönyi hadsereg lesz szükség Marokkóban. Egy egész század megtagadta az engedelmisséget és vonakodott harczba menni. A hihetetlenül szigorú cenzura miatt a madridi és barcelonai lapszerkesztők gyűlést tartottak és hevesen kikelték a kormány ellen, amely félrevezeti a közvéleményt.

A barcelonai zavargásokról még a következő hírt kaptuk: A zavargásokat a szocialista párt támogatta. Pénteken a szocialdemokrata párt az ostromállapot ellenére gyűlést tartott s azon megbeszélte az agitációt a népszerűtlen háború ellen és elhatározta az általános sztrájkot. Még aznap megtámadta a közúti vasutakat, a kocsikat fölborították és kényszerítették az alkalmazottakat, hogy állítsák meg a forgalmat. Az asszonyok végigjárták a gyárakat és fölcsölítették a munkásokat, hogy csatlakozzanak a sztrájkhoz. A rendőrség

tehetetlen volt s mihelyt az általános sztrájk megkezdődött, katonaságot vonultattak ki a nyugalom fenntartására és a csapatok szuronyszegézzé mentek a tömeg ellen. Ezekben az összeütközésekben százával sebesültek meg a tüntetők. Két veszedelmes anarchistát, *Herreot* és *Cardenalt* sok társukkal együtt letartóztatták.

Ujabb jelentések szerint Melillánál újból heves harc tört ki. *Pintosz tábornok és több tiszt meghalt.*

Egy szemtanú a következőket mondja el a barcelonai eseményekről:

Hat nap óta forradalmi állapotok vannak itt. Még a hadiállapot kihirdetése előtt s azóta a sűrűn lakott városrészekben és a vasútállomásokon véres összeütközések fordultak elő a nép és katonaság között és egyes esetekben valóságos harc fejlődött ki. A tüntetések antidinasztikus jellegűek és nemcsak a munkások vesznek részt benne, akik proklamálták az általános sztrájkot, hanem sok polgár is. Ugyenilyenek az állapotok a vidéken. Négy csendőrtiszt, 20 csendőr és katoná hal meg, illetőleg sebesült meg az összeütközések alkalmával, a *lázongók közül harmincz embert lelőttek és száznál többen megsebesültek.* Barcelonában megszűnt minden társadalmi élet. Az utcák éjszaka nincsenek kivilágítva és katonaság táboroz mindenfelé. A zendülők több katonai vonatot megtámadtak, a pályán fölszaggatták a sineket, a táviró és telefonvezetékeket letépték. A *lázongás Spanyolország sok vidékén általános.* Növeli az elégedetlenséget a sajtószabadság elközbása és a *marokkói áldozatok számának eltitkolása,* ami ugyan hasztalan, mert a visszatérő sebesültek révén amugy is híre kel a nagy veszteségeknek. Az ipar és kereskedelem meg van bénítva, milliókra mennek a károk.

A francia lapok hírt kaptak Madridból és Barcelonából, hogy a *spanyol sereg Helillánál súlyos vereséget szenvedett, de a kormány titkolja.* A spanyolok veszteségét 6-800 emberre teszik. Barcelonában anarchisztikus állapotok uralkodnak, a forradalmárok elsáncolják magukat a felborított közúti vasúti kocsikkal, több helyütt gyújtogatnak, a rémület általános és minden pillanathban el kell készülnie a katonai diktatúra proklamálására. Nemcsak Barcelonában, hanem egész *Catalaniában lázong a nép.* Barcelonában a zendülők felgyújtottak egy templomot, a kolostorokat megtámadták, egy néhány hidat fölégették. 119 lázadót letartóztattak a katonaság. Az eddigi összeütközésekben három embert megöltek, a sebesültek száma pedig 345. A rendőrség részén nyolczan sebesültek meg. A forrongás tovább tart. *A kormány újabb csapatokat küld Catalaniába.*

Legújabb.

Melilla, július 28. Hivatalos jelentés szerint a mórok szétszedték az északafrikai vasút vágányait és megakadályozták egy élelmiszerszállító vonat útját. Két spanyol katonai csapat visszaverte a mórokat és az élelmiszerszállító vonatot biztonságba hozták. A kabilok nagy veszteségeket szenvedtek, de a spanyol csapatok veszteségei is jelentékenyek.

Madrid, július 28. Barcelonában a helyzet igen komoly. Egy tüntető csapat megtámadta az apáczakolostort. A Barcelonából a francia határra vezető vasúti vonat pályatestét megrongálták.

Madrid, július 28. A király dekrétumot írt alá, mely a spanyolországi alkotmánybiztosítékok hatályát felfüggeszti. Melillai hivatalos jelentés szerint a legutóbbi harc spanyol győzelmet jelent, mert sikerült új állásokat elfoglalni.

KÜLFÖLD.

A csár útja. Kielből jelentik, hogy mikor a csári család Hemmelmarnál partra szállott, olyan alacsony volt a vízállás, hogy a csári család tagjait matrózok vitték a szárazföldre.

A francia szociáldemokraták a csár cherbourgi látogatása alkalmából falragaszokon akarják terjeszteni a jelenlegi miniszterelnöknek egy régebbi beszédét, amelyet *Briand a csári uralom ellen tartott.* A kormány meg fogja akadályozni ezt a tervet.

A Standard-yachton ma lakoma volt, amelyen

az orosz csári pár a Hemmelmarnban időző fejedelmi személyeket vendégül látja. A csár kíséretével holnap folytatja útját Franciaország és Angolország felé. Brunsbüttelig a hesszeni nagyhercegné, Henrik herceg neje, Waldemár herceg és battenbergi Lujza hercegnő kísérik a csári párt.

Eckernfördeből jelentik még: A hesszeni nagyherceg és neje, Henrik porosz herceg nejének társaságában látogatást tettek a Standard-yachton a csári párnál. 11 órakor a csár és a csárné a trónörökösrel és a nagyhercegnővel Borbyban partraszállott, ahol délután 3 órakor ebéd volt.

A berlini egyezség megváltóztatása. Londoni jelentés szerint a Daily Graphic-nak azt a híret, hogy a Balkán-konferencia terve diplomáciai megbeszélések tárgya volna és hogy angol oldalról olyan nyilatkozatot hoztak volna javaslatba, amely a berlini szerződést aláírt hatalmak meghatalmazottai a berlini szerződésen teendő változtatásokat állapítanák meg, illetékes diplomata-személyiségek teljesen *tévesnek jelentik ki.* Javaslatot a hatalmak részéről való nyilatkozat szerkesztésére és aláírására csupán a berlini szerződés *Montenegró szuverenitását korlátozó 21-ik pontjának megváltoztatása* tekintetében tettek.

A szultán és a csár. A Rjecs közli, hogy a szultán oroszországi látogatása és a csár konstantinápolyi látogatása körül még folynak a diplomáciai tárgyalások s csak akkor lehet szó róla, ha a török udvar egynémely czerimonialis engedékenységet tanúsít. Mikor *Vilmos* császár Konstantinápolyban meglátogatta a szultánt, *Abdul Hamid* nem ment elébe. Most az orosz udvar követeli, hogy a szultán a vasutnál fogadja a csárt. Hir szerint a török udvar mindenre kész.

A krétai kérdés. Diplomáciai körök azt hiszik, hogy a krétai középületeken a *görög zászló kitézése nem fog komoly bonyodalmat okozni,* mert az új-törökök meg vannak győződve az új-görög miniszterelnök török-barát érzéséről. A török sajtó föl van háborodva amiatt, hogy a kaneai várban kitézték a görög lobogót. A nagyvezér a Szabah kiadójával folytatott intervjuban kijelentette, hogy ez egyáltalán nem sérti Törökország jogait és Görögország nem felelős érte. Törökország meg fogja védeni jogait. Ha a krétaiak nem hallgatnak a védőhatalmakra, Törökország megteszi a szükséges lépéseket.

A díbrai kongresszuson résztvevő öt vilajet megbízottai ismét határozatot hoztak, mely szerint a *Kréta-kérdésben nem szabad engedni és az egész nép el van határozva, hogy Krétában érvényt szerez Törökország jogainak.* A kuczóoláhok és albánok nemzeti céljai érdekében teljes megállapodás történt.

Krétából jelentik, hogy a görög zászló helyett, amely tegnap a vár ormán lengett, ma másikat tűztek ki, amelyen fehér kereszt áll kék mezőben. A görög hadizászlónak ugyanez a mintája, közepén azonban korona van.

A Neue Gesellschaftliche Correspondenz közli, hogy egy albán városban öt török vilajet 315 delegátusa gyűlést tartott és megesküdött, hogy egy talpalatnyi földet sem enged át Görögországnak Krétából s a görög hivatalnokoknak sem adnak helyet a szigeten. Készek utolsó csepp vérüket is fölfáldozni és a védőhatalmakkal semmiféle tárgyalást nem tűrnek. A készülődéseket az esetleges háborúra tovább folytatják.

A perzsa helyzet. A teheráni haditörvényszék megkezdte működését. A volt sahnak több hívét letartóztatták. Legközelebb több halálos ítéletet végre fognak hajtani. Hir szerint tizenkétezer orosz katoná ágyuval elindult Teherán ellen. Számos városból mozgalmat jelentenek a volt sah érdekében s a nacionalisták emiatt *Mohamed Alinak* mentül előbb való elutazását sürgetik. Ujabb jelentések szerint a volt sah augusztus 2-án elutazik Teheránból és orosz kísérettel Krimiba megy, hol a trónfosztott sah egy orosz tábornok birtokán fog lakni. Pénzügyi viszonyait kielégítő módon rendezték. Oroszországban a volt sah egy idegen uralkodót megillető bánásmódban fog részesülni.

Megváltott szociálista képviselők. A württembergi szociálista párt vésztörvényszéke legközelebb újra összeül. A göppingeni szociáldemokrata párt emelt vádat a német birodalmi gyűlés négy szociálista képviselője ellen, akik mult csütörtökön a württembergi parlament kirándulása alkalmával a friedrichshafeni kastélyban a württembergi király vendégei voltak s amikor egy miniszter a vendéglátó uralkodóra ürítette poharát, helyükről fölemelkedtek. Az eset részletei a következők: A württembergi két kamara tagjai a nyári munka befejezése előtt régi szokás szerint közös kirándulást rendeztek Friedrichshafenbe, ahol a király nyári székhelye van. A kirándulás egyik pontja volt a kastély kertjének a megtekintése. A park bejáratánál a király egyszerű nyári polgári ruhában fogadta a minisztereket és képviselőket. Ő maga és kíséretének tagjai több csoportra oszolta kalauzolták a nagy kertben a vendégeket. A lugasban reggelivel terített asztalok vártak a vendégekre. A király valamennyi képviselővel beszélgetett, így a teljes számban megjelent szociálista képviselőkkel is. Távozáskor az első kamara elnöke, gróf *Rechberg Hocht* kiáltott a királyi vendéglátóra s a *Hochozásból nem vonták ki magukat a szociáldemokraták sem.* Amikor a király a partról bucsút intett, a hajóról kalaplengetéssel integettek felé a képviselők, köztük a szociálisták is, s amikor Konstanzban az ünnepi lakomán *Weiszöcker* württembergi miniszterelnök, *Bodman* badeni miniszter a württembergi királyt s a badeni nagyherceget éltették, a szociálista képviselők ebben is résztvettek. Ez a szörnyű bűnük.

A török helyzet. Konstantinápolyból jelentik, hogy Rifaat pasa külügyminiszter lemondásáról szóló hírek a miniszter betegeskedésére *vezelendők* vissza. Diplomáciai körökben a miniszter állását igen erősnek mondják. Az ifju-török párt tárgyalta azt az esetet, hogy Kaneában kitézték a görög lobogót. Emiatt sokan a kormány lemondásának szükségét hangoztatták.

MEGVÉK ÉS VÁROSOK

Marosvásárhely Széll Kálmánért. Marosvásárhely város közönsége annak a kiváló és eredményes munkásságnak elismeréséül, amelylyel *Széll Kálmán* titkos tanácsos az országnak politikai, közgazdasági és közművelődési téren való felvirágoztatása körül majdnem egy fél évszázadon át kifejtett és a várossal szemben hosszú időn át tanúsított jóindulatáért, hálából egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy az aggmenházban Széll Kálmán nevére ágyalapítványt létesít és a város egyik előkelő utcáját Széll Kálmán-utcának nevezi el. Csak örömlünkre szolgálhat, hogy ennek a kiváló államférfinak a hatalmas, nagyszabású munkásságát mindig szélesebb rétegekben ismerik föl és hogy az ország méltányolni tudja az ő sokféle irányú tevékenységét. Ebből a szempontból is értékes lesz Széll Kálmánnak a marosvásárhelyi elismerés.

Új megyeszékház. Marostordavármegye alispánja tervpályázatot hirdet a Marosvásárhelyt emelendő kétemeletes vármegyesház terveinek elkészítésére. A pályázat általános és országos, de kizárólag magyar honos mérnökök és építészek vehetnek részt benne. Az építés összes költségei 600.000 koronánál többre nem rughatnak. A pályaművek jelíges levéllel ellátva augusztus hó 31-ig nyújtandók be Marostordavármegye alispánjához. Az első díj 1500, a második 1200, a harmadik 900 korona. A tervező program, valamint a teleknek helyszínrajza a vármegye alispánjától szerzethető be.

Gömörmege közlőrvényhatósága ma fejezte be nyári közgyűlését, amelyen Bornemissza László alispán elnökölt. A közgyűlés elhatározta, hogy Vereskő község tűz által károsult lakossága javára széleskörű gyűjtést indít. Továbbá elhatározta a közgyűlés, hogy a vaskövölgyi tervezett vasutat támogatja, egyben a községek által megszavazott költségeket helybenhagyja.

Somogyvármegye választmánya mai pótülésén tárgyalta Hajdúvármegyének a szekularizáció ügyében intézett átiratát. A választmány egyhangu elhatározta az átiratnak az irattárban való elhelyezését.

Modern Ikaruszok.

— Ujabb részletek Blériot és Latham repüléséről. —

Budapest, július 28.

Blériot sikere egyszerre nagy lelkesedést, merész vágyat ébresztett az aviatikusokban, aminek jellemzője az, hogy sokan most már a La Manche-csatorna fölött való rendszeres légi közlekedés megteremtéséről és a Blérioténál sokkal nagyobb feladat: a Földközi-tenger átrepülésének közeli megvalósításáról álmodoznak. Blériot valószínű diadalmenetben járta be előbb Londont, most pedig Páris és Franciaországot. A francia temperamentum tulcsapongó lelkesedéssel ünnepli Blériót, akinek vakmerő kísérlete után „nincs többé kanális Franciaország és Anglia között.” A diadalmas aviatikust Párisban a kormány fogadta a Hotel de Villében az ünnepies fogadtatáson nagy tömeg exaltált tombolása közben nyujtották át neki a díszzászlót „Honneur à Blériot” fölírással.

A lemaradt vetélytársak ezalatt nyomában sietnek az első győzőnek. Megemlékeztünk róla, hogy Latham, aki türelmetlenségében meg nem várta, amíg gépének az akkumulátorát újra elkészítik, hanem az egyik torpedóhajóról kölcsönzött egy, ez övénél sokkalta nehezebb akkumulátort, két mértfölddel a cél előtt zuhant a tengerbe. A szorult helyzetéből kimentett légjártó Doverben a Blériot fogadtatásához hasonló lelkesedéssel fogadták.

Harmadiknak gróf Lambert is készen áll a felszállásra s a versenyzőket új erőfeszítésre biztatja az, hogy a Matin újabb ezer fontos díjat tűzött ki annak a részére, aki a csatornát másodszor átrepüli.

Latham utja.

Latham újabb utjáról a következő részletek érkeznek:

Tegnap este öt órakor esett az eső. Latham elhatározta, hogy addig vár, amíg az eső eláll. Háromnegyedhatkor megjavult az idő, a szél is meggyengült és Latham felült monoplánjára. Az óriási néptömeget, amely a fölzállást látni akarta, alig lehetett visszatartani. Most elkezdett a motor működni és az összes jelenlevőket nagy izgalom fogta el. Latham kezét fogott Levassurrel s megadta a vezényszót:

— *Bocsásd el!*

Négy percz hosszáig körben repült a levegőben, azután egyenesen nekiindult a tengernek. Alig néhány pillanat alatt fölemelkedett körülbelül kétszáz méter magasságra. Három percz múlva eltűnt a ködben. A tengerszorosban négy torpedóhajó czirkált. Az *Escopette* torpedóhajó az angol parttól tizenhat kilométernyire vesztegelt. Latham gépe rendkívül gyorsan repült és egymás után elhagyta a négy torpedóhajót, amelyeknek tisztjei és legényei ovációban részesítették a merész légutast. Az *Escopette* kapitánya, mihelyt az aeroplánt megpillantotta, azonnal parancsot adott, hogy teljes gőzerővel siessenek az angol part felé.

Latham 5 óra 47 perczkor (angol idő) szállt föl Szangatteban és 6 óra 14 perczkor esett a tengerbe, léghajóját tehát *huszonhat perczig röptt.*

Latham tegnap éjjel tizenegy órakor visszautazott Párisba. Elutazása előtt az egybegyűlt újságíróknak a következőket mondta:

— Fölzállásomtól fogva egészen a balesetig minden gyönyörűen ment. Már hallottam a doveri kikötőben veszteglő hajók kürtjeit. *Legfeljebb negyed mértföldnyi utam lehetett még,* amikor, miként első fölzállásomnál, a motor egyszerre megtagadta a szolgálatot s a következő pillanatban esni kezdett az aeroplán. Minthogy tudtam, hogy a hideg fürdő elkerülhetetlen, hasamra feküdtem, hogy az ittközés crejét meggyengítem.

Minthogy az aeroplán előbb nagyon gyorsan emelkedett, most az esése is hirtelenebb volt, mint az első alkalommal. Arczommal nekiütődtem a gépnek és szemüvegem, amelyvel az erős széláramlat ellen védekeztem, eltört. Így támadtak sérüléseim. Milyen végzettség, hogy a szerencsétlenség éppen ebben a pillanatban történt! *Még két percz és a parton tudtam volna leszállani.* Nem hiszem, hogy az eső lett volna a baleset oka, mert gépem meg volt oltalmazva az eső ellen. Csak a motor okozhatta a bajt. Mihelyt az aeroplán a vízre ért, nem aggódtam többé, mert tudtam, hogy a gép egy darabig uszni fog és sok hajó volt a tengeren, amelyek bizonyára sietni fognak a megmentésre. Mihelyt a hajókat megláttam, azonnal fölemelkedtem és karommal intettem, jelölve annak, hogy semmi bajom sem történt. Nagyon hosszúnak látszott az idő, amelyet megmentésre fordítottak, de helyzetemben érthető volt türelmetlenségem. Csalódtam, de nem vesztettem el bátorságomat. Remélem, hogy legközelebb jobban sikerül az átkelés, sőt talán még tovább is el fogok jutni.

Latham sebeit, hármát a homlokon, kettőt az orron, bekötötték. Blériot, aki táviratot küldött Lathamnak, ismerőseinek a következőket mondta:

— Nem mondhatom, hogy mennyire sajnálom Latham kudarcát, de végül mégis siker fogja koronázni vállalkozását. Nagyon bátor ember, csak szerencséje nem volt eddig. A doveri szirtek közelében néha nagyon kellemetlen légáramlatok vannak. Ezt mind a ketten éreztük, csak hogy nekem jobban kedvezett a szerencse. Még lesz alkalom, hogy Lathamnak gratuláljak.

Ujabb részletek Blériot repüléséről.

Blériot utrakelésével egyidejűleg az „Escopette” torpedóhajó, amelyet Blériot kísérőhajójaképp rendeltek ki, hajnali három órakor egy kis cziviltársaság találkozott, amely Blériotnéból, André Fournieből, a francia aero-klub elnökéből és néhány párisi újságíróból állott. A hajó a partokhoz közel, ahol Les Baraques község fekszik, czirkált és a parancsnoka erősen figyelt a jeladásra: Feszült várakozás közben lett négy óra, egynegyed öt, végre 4 óra 26 perczkor a part egyik magaslatán örökös matróz felvonta a zászlót, amely a reggeli szellőben vígan lobogott a magas árboczon.

Ez volt a jeladás, hogy Blériot elkészült és csakhamar startolni fog. A kapitány mindamellett egy ideig tovább folytatta a kényelmes czirkálást és nem ment ki teljes gőzerővel a nyílt tengerre. Látszott, hogy nem igen bizik nagyon a repülési kísérletben.

Egyszerre valaki elkiáltotta magát a kis társaság tagjai közül:

— Ott van! Ott van!

Mindenki a kormányhidra rohant. Csak Blériotné maradt a helyén.

Csodálatos látvány volt az, amely a nézők szeme elé tárult. A készülék csodálatosan szilárdnak és teljesen biztosnak látszott.

A hajó most 19 csomónyi (35 kilométer) sebességgel haladt.

— Huszonegy csomó! — kiáltotta a kapitány.

Az „Escopette” valószínűleg repült a vizen. Blériot most éppen a torpedóhajó fölött volt repülőgéppel.

— Huszonkettő, huszonhárom, huszonöt csomó! — kiáltotta le a kapitány a géphez.

Erre gyorsabban szele a hajó a hullámokat, de mindez hiábavaló volt. Blériot biztosan repült el felettük, anélkül, hogy törődött volna kísérőjével. Azt remélték, hogy iverket fog leírni, hogy a hajóval egy vonalban haladhasson, ehelyett azonban lassankint mindinkább távolodott. Csakhamar egy kis fekete pontnak látszott gépe a láthatáron, végre pedig teljesen eltűnt.

Időközben öt óra lett és a hajó még csak az ut felét tette meg. A perczek egyre-másra multak, mindenki erősen figyelt a láthatárt, hogy a jövőző madarát megpillantsa, de hasztalanul. A kis társaságot aggodalom fogta el. Háttha a merész

légi utas belezuhant a tenger hullámaiba; ott ahol senki sem láthatta! Micsoda tragikum lett volna.

Az angol partok már feltűnedeztek a láthatáron és végre befut az „Escopette” a doveri kikötőbe. A doveri kikötő teljesen kihalt. Egyetlen csónak sem siet a francia hadihajó elé, a kikötő partjáról egyetlen kiáltás sem hangzik feléje. A hajón lévőek mélyen megindultak.

— Blériot nem érkezhettek meg, mert akkor itt lenne valaki, aki jelentené, hogy megnyugtassa a feleségét, aki halotthalvány, de bátran viseli sorsát.

A hajó parancsnoka matrózokat küld a partra, hogy érdeklődjenek Blériot után. A csónak gyorsan siklik a part felé, az emberek elsietnek és az admirális épületéhez rohannak. Egy pillanattal utóbb már futva közeledik egyikük a part felé és kendőlobogtatással ad jelet örömeinek.

A siker biztos, most már nem kell kételkedni benne! A következő pillanatban Blériot barátai és a hajó legénysége lelkesült hurrában tört ki.

— Hurrá Blériot! Hurrá! Hurrá! Éljen Blériot!

A parton Blériot elébe rohan feleségének, perczekig tartják átölelve egymást. Blériot barátai simak, mint a gyermekek és boldogan szorongatják honfitársuk kezét.

A kikötés körülményei miatt nehéz azt az időt megállapítani, amibe Blériot repülése került. Az adatok huszonnyolc és harmincznyolc percz között ingadoznak. Valójában több mint negyven perczig tartott a La Manche-csatorna átrepülése. Blériot barátja, Fontaine, a kikötés egyetlen szemtanuja mondotta, hogy a partraszállás párisi idő szerint öt óra tizenhét perczkor történt. Mivel pedig az elindulás négy óra harminczöt perczkor volt, elfogadható, hogy Blériot pontosan negyvenhárom perczet töltött a levegőben. A gyorsaság — maga Blériot állítja — nem haladta túl óránként a hatvan kilométert. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a repülőgép nem egyenes vonalban haladt, úgy az ut hossza negyven kilométer lehetett, ami szintén megfelel a negyvenhárom perczes repülési időtartamnak.

Fontaine Charles, a Matin munkatársa, aki mint említettük, egyetlen szemtanuja volt barátja, Blériot partraszállásának, beszéli, hogy Blériot a kikötés után elsőbbsen is ezt kérdezte:

— *Mi van Lathammal?*

— Latham Sangatte-ban tartózkodik — hangzott a válasz, amelytől felderültek Blériot vonásai. A kérdésből kiderül, hogy Blériot nem volt biztos abban, vajjon Latham, aki le akart győzni, nem került-e elébe és nem érkezett-e meg korábban az angol partra.

Tengerészkatonaik üdvözölték Blériot-t elsőnek a hazai földön. Látták őt a fejük felett elrepülni és utána iramodtak. Hurzáhsaikkal felverték alvó bajtársaikat, akik félig felöltözve követték őket. Mikor Blériot-t megpillantották, szívélyes „Welcome”-okot kiáltottak feléje. Egyikük így szólt:

— Ez már aztán az invázió.

— Csak hogy egy jó barátunk az inváziója — jegyezte meg a másik.

Új tervek.

Blériot szenzációs sikere nem hagyja nyugton a francia aviatikusokat és már fel is merült az új, a mostaninál gigászi terv, a *Földközi tenger átrepülése*. Ide vonatkozólag ezeket közli a „Corriere della Sera”-val Párisból:

Francia sportkörökben érthető határtalan lelkesedést keltett Blériot diadala. Az aeroklub aviatikus bizottságának elnöke üdvözlő táviratot küldött Blériotnak és azonkívül így nyilatkozott a korszakos utról:

— Merőben bámulatos vállalkozás volt ez. A lelkes aviatikusok egy év előtt még nem tartották lehetségesnek ezt a sikert. Már Blériotnak Etampesből Orleansba való útja is győzelmet jelentett a repülőgépnek. *Pár év múlva ezek az utazások az általános forgalom céljait fogják szolgálni.* Azzal, hogy Blériot kicsiny készüléken átrepült a La Manche-csatornán, többé nem meglepő, ha rövid időn belül valami sokkal nagyobbak az eltérése következik. A repülőgépek nem akarnak a gőzöskkel versenyezni. Erre senki sem gon-

dolt. De jó magam meg vagyok róla győződve, hogy előbb-utóbb meglesz a repülőgép-közlekedés a La Manche-csatornán. De többet mondok: már behatóan foglalkozunk a Földközi tenger átrepülésének tervével, amihez persze a lehető leg-
tökéletesebb készülék kell. Ezzel aztán utját egyengeltük a Franciaország és Algír között léte-
sítendő rendszeres repülőgép-közlekedésnek. Bizom abban is, hogy nemsokára olyan repülőgép-
ket lehet megkonstruálni, amik a legnagyobb gyorsaságot produkálják és hat személy szállítá-
sára lesznek alkalmasak.

Blériot azon a lakomán, amelyet a londoni aeroklub az ő tiszteletére adott, kijelentette, hogy vagy ő maga, vagy valaki más, az ő aeroplanjával meg fogja tenni az utat Londontól Manchesterig. A Daily Mail száz font vigaszdíj tűzött a következő légutasnak, aki a csatornán keresztül repül.

Gróf Lambert ma Wright-féle repülőgéppel fölszáll kísérletet tett, amely azonban nem elégitette ki, Lambert holnap Reichl Ferenc francia hirlapíróval, a Figaró munkatársával újra fölszáll és kísérőjével együtt át akarja repülni a csatornát. Blériot repülőgépeinek egy-egy példányát egy angol és egy bécsi cég is megrendelte.

Kopenhágából jelentik, hogy Blériot sikerén felbuzdulva, Elle Horner dán aviatikus át akarja repülni az öblöt Kopenhágától Malmögig.

Blériot ünneplése.

Blériot a feleségével ma reggel 4 óra 45 perczkor az északi pályaudvaron Londonból Párisba érkezett. A fogadására külön termet díszítettek fel. A kormány képviselőiben a fogadtatáson Barthou igazságügyminiszter és Millerand közmunkaügyi miniszter jelent meg. A pályaudvar egész környékét hatalmas néptömeg lepte el. Fontaine átadta Blériotnak a nagy háromszínű díszszőlőt, amelyre arannyal van hímelve ez a felírás: „Honneur à Blériot!” A Hotel de Villeben is volt ünnepies fogadtatás.

A magyar aviatikusok.

Tolnay Lajos országgyűlési képviselő a napokban Párisba utazik, hogy a különböző rendszerű repülőgépek szerkezetét tanulmányozza és azoknak kezelését elsajátítsa. Tolnay Lajos, aki már régebbi idő óta nagy érdeklődéssel kísérte a külföldi föltalálókat ezen a téren elért sikereit, maga is kiváló léghajós hírében áll s nagy részben az ő tevékenységének köszönhető, hogy a budapesti automobil-klub kebelében megalakult az aviatikai osztály, melynek ő az egyik előadója. Reméljük, hogy Tolnay Lajos párisi tanulmányútjának meglesz a kívánt eredménye s a magyar aviatika is lépést tud tartani a külföldi nagy haladással.

Wright rekordja.

Washingtonban Wright Orville ma újabb rekordot ért el, amennyiben egy katonatiszt társaságában felszállva 72 perczig és 40 másodperczig tartózkodott a levegőben gépével, mely 50 mértöldnyit utat tett ezen idő alatt.

Zeppelin II.

Zeppelin II. délután félhat órakor Friedrichshafenben rövid próbatartást tett és reggel hétkor ismét leszállott. E második próbatartás a léghajóépítő-társaság jelentése szerint a birodalom tulajdonába való átvétel minden feltételét teljesítette és így a léghajó már a birodalom tulajdona. A majna-frankfurti utra a léghajó ily körülmények között e hó 31-én hajnali három órakor indult.

EGYHÁZAK.

(Az új örmény főpát beiktatása) A bécsi örmény mechtáríták legutóbbi kongregációjuk alkalmával főpátjukká Govrik F. Gergely mechtárítást atyát, erzsébetvárosi örmény lelkészét választották meg. Ez a választás úgy az erdélyi, mint a magyarországi örmények között nagy meglepetést és örömet keltett, mert az utolsó század alatt csak két magyar örmény egyházi férfi részese volt hasonló kitüntetésben. Az első Kovér Akonczius, aki a velencei rendház és a második Esztegár Vántán, aki a bécsi rendház főpátja lett. Govrik F. Gergelyt tudományos ér-

demei elismeréséül emelték a legfőbb egyházi méltóságra. Az új főpát ünnepies beiktatása szeptember havában lesz Bécsben. Az ünnepségen az európai és az ázsiai örmény rendházak küldöttein kívül részt vesznek a magyarországi örmények is.

(A zsidó papok kongruája.) A kultuszminiszter az izr. országos irodához és az ort. izr. központi irodához leiratot intézett, melyben felhívja őket, hogy tekintettel a zsidó papok kongruájának tervbe vett rendezésére, jelentsék be a minisztériumnak mindama rabbik és rabbihelyettesek neveit, akik az 1899-iki törvény alkotásakor a fizetéskiegészítésre nem voltak felvéve. Ugyanis az említett törvény életbe léptetésekor több rabbit nem jelentettek be, a rabbihelyettesekről pedig az idézett törvényben nincs intézkedés.

Elhagyott gyermekek.

— Széll Kálmán a gyermekvédelemről. —

Budapest, július 28.

Annak a gyönyörű szép, humánus intézménynek, melyet állami gyermekmenhelyek név alatt ismer a közönség, amint erről már megemlékeztünk, tegnap ünnepe volt: tegnap került fölvétele az ötvenzredik gyermek az-
óta, hogy ezek a menhelyek működésben vannak. Rövid néhány esztendő alatt félszáz ezer züllésnek és elpusztulásnak kitétt gyermeket mentett meg az állami menhely az életnek, a társadalomnak. Félszáz ezer hasznos polgárt és jó magyar embert, akik gyakorlati életpályára kinevelve kerülnek ki az életbe, mind hazafias, magyar nemzeti szellemben nevelve. Ötvenzredik lélek, egy egész, jófajta, hatalmas nagy város: ez a menhelyek munkálkodásának eredménye. Gyönyörű szeretetteljes fáradozás, melynek hamarosan megterem a szemmel látható gyümölcsöt.

Egy újságíró ebből az alkalomból fölkereste Széll Kálmánt, a gyermekvédelem állami szervezésének megteremtőjét, aki nagy szeretettel s a jól teljesített kötelesség boldog büszkeségével beszélt arról a munkáról, mely az ő nevéhez fűződik.

— Ez az ügy a lelkeimmel összeforrt — kezdte Széll Kálmán — és nincs az én szívemnek kedvesebb témája, mint az elhagyott gyermekekkel törődni. Az elhagyott gyermekek felkarolása nemcsak nemzeti ügy, az nemcsak kulturának és emberségnek a dolga. Valóságos költészet az. Belügyminiszterkedésemmel ez volt a poézis. És ha valamire büszke vagyok, amit pályámon miveltem és elértem, első sorban erre vagyok büszke. Hálásan kell megemlékezni a társadalomról és a parlamentről, melyek szándékukat megvalósulásához juttatták. Én, aki a gyermekvédelmet már eleve tanulmányoztam, úgy tapasztaltam, hogy az etikai motívumok még nem nyújtanak kellő biztosítékokat. A gyermekvédelem ügyét biztosabb és fixirozottabb alapon kell konszolidálni. Hiszen voltak azelőtt is egyesületek, testületek e célból. A társadalom már tudott érezni az apátlan-anyátlan kis gyermekekért. Megvolt már a Fehér Kereszt-Egyesület, melynek ma is elnöke vagyok, — de a nagy célt kellőleg megközelíteni pusztán társadalmi eszközökkel nem bírnak. Ezért kívántam én erről törvényt hozni, és ezért folyamodtam a parlamenthez, hogy a törvény meghozatalával mondja ki arany jelszó gyanánt, hogy az elhagyott gyermekeknek joga van az államtól védelmet és fentartást igényelni és hogy viszont az államnak kötelessége az elhagyott gyermekeket felkarolni. Hálával tartozom a parlamentnek, mely ezt a törvényt meghozta és a társadalomnak, mely e törvény által létesített intézményeket meleg szívvvel fogadta. Ha életemben semmi egyebet sem műveltem volna, csak ezt az egyet, megelégedett és büszke lehetek. De, természetesen, ezt a magyar társadalomnak és a társadalmat képviselő parlamentnek köszönöm, valamint azt is, hogy ezt az intézményünket a külföld nemcsak irigyei, de utánozza.

Ezután részletesen kifejtette Széll Kálmán, miért tartotta szükségesnek a gyermekvédelem állami gondozását.

— Itt fakultatíve semmit sem lehetett volna elérni. A feladatot csak úgy oldhattuk meg, ha azonnal teljesen kiépítjük tervünket. Egyszerre, az egész vonalon: hogy minden elhagyott gyermeket azonnal gondozásba vehessünk. És ezért a budapesti menhelyen kívül az országban egyidejűleg tizenhét menhelyet adtunk át rendeltetésének, hogy a gyermekvédelmi törvény áldásában az egész ország részesedjék egyszerre, egy időben. Ez bizony az államháztartásnak nagy költségébe, évi 15.000.000 koronába kerül, de az ország közönsége szívesen méltányolja ezt és nincs intézményünk mely jobban állana a közönség szeretetében és megértésében. És ugyanakkor, midőn az állam és a törvényhozás illetően tevékenységét kodifikálta, — egyszermind a társadalom is vállvetett buzgalommal kérte ki részét e nagy nemzeti műben. Így létesült az Országos Gyermekvédő Liga, melynek áldásos és szükséges működése eléggé ismeretes, és amely fontos kiegészítő-szerve az állami gyermekvédelemnek. Ismétlem, hogy ez alkalommal szívemet és lelkeimet a büszkeség és hála érzései töltik be; büszke vagyok arra, hogy életem e szent ügynek sikerrel szentelhettem; ezt tartom én pályám legszebb eredményének; — és hálás vagyok a parlament iránt, mely a törvényt meghozta és hálás a társadalom iránt, mely e törvényt szereti, méltányolja és jótékony intézményeivel támogatja.

TÁVIRATOK.

Izvolzski távozása.

Pétervár, július 28. A cowesi uralkodótalálkozás alkalmával változás lesz az orosz diplomáciai karban. A czár Izvolzski helyébe Gorevikint fogja külügyminiszterre kinevezni.

Az angol honvédelem.

London, július 28. A külügyi hivatalban a birodalom honvédelme ügyében ma kezdődött a konferencia, mely alkalommal Asquith miniszterelnök üdvözölte a megjelenteket. A tanácskozás titkos.

Agitáció Castro érdekében.

Caracas, július 28. Hauer Tivadar német alattvalót és ügyvédjét, Porpacent tegnap Maracaibóban letartóztatták. Hauer mint Castro volt elnök megbízottja állítólag megkísérelte ennek részvényt értékesíteni, tényleg azonban Castro érdekében forradalmat szervezett, amint ezt elkobzott leveleiből és titkos írásu feljegyzéseiből megállapították. Szenzációs letartóztatások várhatók. Castrónak a kongresszuson levő hívei aggódnak.

A Columbiái elnök lemondása.

Bogota, július 28. A szenátus egyhangulag elfogadta Reyes elnök lemondását és az új elnök-választást augusztus 3-ára tűzte ki.

Közzgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárulatai.

New-York.			
	jul. 26.	jul. 27.	jul. 28.
Buza	locobuza 117 ¹ / ₂	115	116 ¹ / ₄
	juliusra 126 ¹ / ₄	125	134
	szeptemberre 113 ¹ / ₂	111 ¹ / ₂	112 ³ / ₄
	decemberre —	—	—
	májusra —	—	—
Tengeri	juliusra 80 ¹ / ₂	80	80
	szeptemberre 78 ¹ / ₄	74 ³ / ₈	74 ¹ / ₂
	decemberre 67 ¹ / ₂	66	66
Chicago.			
Buza	juliusra 106 ¹ / ₄	106 ¹ / ₄	109
	szeptemberre 104 ³ / ₈	103 ³ / ₈	105 ¹ / ₂
Tengeri	juliusra 69 ³ / ₈	69 ³ / ₈	71

Newyork július 28. Gyapot Newyorkban helyben 12.75 (12.65 tegnap), gyapot aug-ra 12.28 (12.15), gyapot októberre 12.32 (12.19), gyapot Neworleansban helyben 12.1¹/₁₆ (11.19¹/₁₆), petroleum Stand white Newyorkban 8.65 (8.65), petroleum Stand white Filadelfiában 8.25 (8.25), petroleum Refined in Cases 10.20 (10.20), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 11.35 (12.00), Zsir Rohe és Brothers 12.00 (12.25).

Chicago, július 28. (Zárulat.) Zsir júliusra 10.90 (tegnap 11.60), zsir szeptemberre 10.92 (11.60), szalonna short clear 11.93 (11.93), sertészsir júliusra 20.24 (20.72).

Nasztics keresztüzben.

Budapest, július 28.

A zágrábi felségárulási pör fülledt tárgyalótermében, ahol vádlottak, bírák és hallgatóság nap-nap után az aléltsáig elernyed idegekkel küzdenek egymás ellen, a bíróság és az ügyészség középkori inkvizíciós kegyetlenséggel és siralmas tehetetlenséggel akarja a felségárulási pör vádját Nasztics hazudozásai alapján valahogy összeharácsolni. Tegnap az elnök az egyik vádlottat huszonnégy órai böjttel szigorított sötét magánzárkára ítélte, amivel még mindig nem lehet sem neki, sem az ügyészségnek azt bizonyítani, hogy Nasztics vádjai igazak lennének. Nasztics szereplése ebben az egész siralmas pörben egyre világosabban tűnik elő. Vádjai, vallomása oly lazán és valótlannal van fölépítve, hogy a vádlottak és védők kérdéseire a legnagyobb zavarral és folytonos ellentmondásokkal tudja csak a maga álláspontját megvédeni. S egyre siralmasabb ez a küzdelem a vád tarthatóságáért épp akkor, amikor a nyugat kíváncsiságát úgyesen ránk irányítva a nyugati kultúra ellenőrzése alatt folyik ez a békaegérharc. A francziák érdeklődését valami kis nemzetközi értekezletcsón egy horvát diák féltelen izgatása és hazug adat felszámolása keltette fel a horvát ügyek iránt. A horvát diák azt bizonyította leginkább női hallgatóságának, hogy a mi tisztjeink milyen brutálisak a horvát leányokkal. Nagy fontossága nem volt az egész ügynek s csak amikor a Courier Európén vette fel nagyon megtépzott és érdektelen programjába a horvát ügyet, akkor vert nagyobb port Párisban a zágrábi pör lefolyása. A szerb és horvát tanulók ott Párisban megtették a többi féltelen és fáradhatatlan tulzásaikkal, kilincseltek, informáltak, izgattak. Ma már a közvélemény ellenünk fordult. Nem szabad megengednünk, hogy igazságszolgáltatásunkat, jogérzésünket, politikai érettségünket és a civilizációhoz való tartozásunkat Nasztics ur neveltséges vádjaitól tegyük függővé s hogy egész állami érettségünk Naszticsért a szerb hazaárulási pör tarthatatlan botrányává zsugorodjék.

A mai tárgyalás.

A mai tárgyaláson a fővádlott Pribicevics Ádám reflektált Nasztics Györgye tanu vallomására. Válaszolta az elnök kérdésére kijelentette, hogy azok a levelek, amiket Nasztics emlegetett, nem igen bizonyítják a zágrábi vezérek érintkezését a Szlovenszki Juggal. A szerb parasztságról nem mondható, hogy hiva a forradalmár törekvéseknek, mert ehhez még nem eléggé érett, bár igaz, hogy eszméiért akár az életét is feláldozza, ami már nem áll a horvát népre, amely rendkívül nehezen melegsik fel valami iránt. Pribicevics Ádám előadta továbbá, hogy Naszticscsal két év előtt ismerkedett meg a szerinte forradalmár szervezetnek nem nevezhető Szlovenszki Jugban. Nasztics szolt az egyes fejedelmi udvarokhoz küldött emlékiratokról. Ilyen ostoba eszközöz intelligens emberek nem folyamodhattak.

Azt kérdezte az elnök a vádlottól, hogy tényleg fivére, Milán szerb tiszt írta-e le a statutumot.

A vádlott azt felelte, hogy erre bátyja, Valérián fog válaszolni. Pribicevics Ádám ezután kijelentette, hogy Nasztics soha nem volt Kragujeváczon és az egész bombahistória csak mese. Ebből szenvedélyes vita támadt a vádlott és a tanu között.

Az utóbbi megjegyezte, hogy itt le hazudozásokkal akarnak védekezni, de ő megmarad a Finaleban és vallomásában tett állításainál. Utóbb a vádlott azt kérdezte a tanutól, tudja-e bizonyítani, hogy Pribicevics Milán nem csupán hozzá-

tartozóinak meglátogatása és ünnepek miatt járt Horvátországban.

— Nem tudom — felelte Nasztics. (Nagy mozgás.)

Erre Pribicevics Ádám folytatta kérdéseit a tanuhoz. A kérdések során több ellenmondást állapított meg Nasztics vallomásában, amelynek értékét igyekezett leszállítani. A déli szünetig szóba került a terrorisztikus akció, a csetlinjei affér és a Szlovenszki Jug.

Szünet után Nasztics György jelentkezik szó-lásra.

Popovics védő a tárgyaláson több alkalommal azt mondta, hogy e pert a bán rendezte. Ezért a vakmerő kijelentésért a bíróság nem büntette meg Popovicsot, pedig a legsúlyosabb büntetést érdemelné.

Ezután folytatták Pribicevics Ádám vádlott kihallgatását.

Az elnök kérdéseire a vádlott elmondja, hogy testvérét a szerb kormány csak háromszázötven sikertelen kérelmezés után vette fel a szerbiai hadseregbe s Kruseváczot jelölte ki számára állomásul. Ha a szerb kormány — ugymond — testvéremet nagyszerb propagátornak akarta volna használni, akkor a szerb hadseregbe való felvételét nem halogatta volna s nem helyezte volna Kruseváczra, hanem Belgrádban tartotta volna, ahol Nasztics szerint a nagyszerb összeesküvés szálai összefutottak. Mivel magyarázza meg Nasztics — kérde a vádlott, — hogy egyik kijelentése szerint a Szlovenszki Jug szervezni akarta a horvátokat és szlovéneket is, szóval a délszláv eszme hamis lofogója alatt akartak nagyszerb forradalmat előkészíteni, másik kijelentése szerint pedig a Szlovenszki Jug vezető emberei vonakodtak az egyesületet horvátokkal és szlovénekkal kibővíteni. Ez nagyon lényeges ellenmondás.

Nasztics a kérdésre nem válaszol.

Ezután az elnök több jelentéktelen kérdést intéz a vádlotthoz, utasításaira, a maczedóniai forradalmi bizottságra stb. vonatkozólag, mire az elnök szünetet rendel el.

Szünet után az elnök bejelenti, hogy Friedjungtól táviratot kapott, melyben Friedjung kijelenti, hogy ő Naszticsra vonatkozó ítéletét nem változtatta meg, ennél fogva Naszticsnak a bíróság előtt erre vonatkozólag tett kijelentése téves.

Popovics védő: Én teljes tisztelettel és bizalommal vagyok az elnök ur iránt, bizonyos vagyok benne, hogy a táviratot valóban annak igaz értelmére szerint kommentálta, de azért kérem, szíveskedjék szóról-szóra felolvasni azt a táviratot.

Az elnök kijelenti, hogy a távirat az ő nevére mint priváttelegramm érkezett, neki nem is lett volna kötelessége erről a bíróságnak beszámolni. Nem hajlandó teljesíteni a védő kérését.

Ezután áttértek Pribicevics Valérián vádlott kihallgatására. Pribicevics Valérián megjelenése és beszédmodora egészen elüt Pribicevics Ádámétól. Pribicevics Ádám minden kis kérdésnek, amelyre felelnie kell, nagy fontosságot tulajdonít s óvatosan, gondolkodva mondja el válaszait.

Ellenben Pribicevics Valérián semminek sem tulajdonít nagy jelentőséget s oly vidáman felel minden kérdésre, hogy egész kihallgatása alatt derűltségtől hangos a tárgyalóterem.

Elnök: Mi az ön véleménye Nasztics vallomásáról?

Pribicevics Valérián: Ha én valódi véleményemet megmondanám, a bíróság fegyelmi uton megbüntetne. Így csak azt mondom, hogy Nasztics merő legendákat mesélt.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy részt vett-e a forradalmi mozgalomban, azt válaszolja, hogy nem. Ő mindig ellenzéki ember volt. Ha forradalmat akart volna, akkor nyíltan a kormányokat támogatta volna.

Ekkor az ügyész kér engedélyt a kérdésre. Ügyész (Pribicevics Ádámhoz): Micsoda közös tervről írt ön Naszticsnak?

Vádlott: Együtt akartunk Amerikába menni. Ez volt a közös terv. Levelemet Nasztics hamisan kommentálta.

A vádlott megvádolja Naszticsot, hogy bará-

tainak leveleit csak azért tette el, hogy azok hamis kommentálásával tönkretegy barátait. Nasztics — mondja a vádlott — kitűnően értette, hogyan kell az emberekben maga iránt bizalmat keltetni.

Ezután még Pribicevics Valériánhoz intéz az ügyész néhány jelentéktelen kérdést.

A tárgyalást kolnap folytatják.

A román ujságírók is válaszolnak.

Az aradi „Tribuna“ felhívja az összes magyarországi román ujságírókat, hogy adják táviratilag hozzájárulásukat ahhoz a válaszhöz, melyet a magyarországi román ujságírók nevében el fognak küldeni mindama francia ujságíróknak, akik az Otthon elnökéhez intézett táviratot aláírták. Ez a válasz most készül a Tribuna szerkesztőségében. A Tribuna a román ujságíróknak ezt a manifesztációját azért tartja szükségesnek, mert szerinte a magyar ujságírók válaszukban az igazi tényállást elhallgatták, tehát a román ujságírókra hárul a feladat, hogy a francia kollégáikat felvilágosítsák.

Ez a hiradás sokkal neveltségesebb és nagyobb, semhogy pillanatig is komolyan lehessen venni.

UJDONSÁGOK.

Az érzések iskolája.

* * *

Az iskolákat szeretjük követelni, lármaüzünk értük, hogy kevesen vannak és kiabálunk az oktatás malasztja után a kultúra szent nevében. Szóval azoknak az iskoláknak, amelyek még nincsenek meg, nagyon jó dolguk van, amit aztán a működő iskolákról éppenséggel nem lehet elmondani. Az iskolázató iskolának ma nagyon rosszul megy a soruk. Örök dühök zuhognak rájuk, kemény verések kopognak meg a fejükön, mérges haragok ontódnak ki fölöttük. És bizony kicszerzett legyen a bőr iskolákon is, tanárokon is, ha el akarják viselni mindazt a sok ütést, ami ilyenkor vakációban rájuk szakad. Az iskola a legmegvádoltabb intézménye a modern társadalomnak; joggal, jogtalanul-e, nem vitatom. De annyi bizonyos, hogy még a szent házasság előtt is mélyebben hajódnak meg a forradalmi fejek, mint az iskolák pózosan magas katedrái előtt.

Szeretem ezt a harcot, amelynek minden köve oda zudul ennek a hazug és kellemetlenül szinpadai beállítású társadalmi életnek az alapjaira. Szeretem hallani a kopogásokat, ujjongó nóta szakad föl belőlem, ha valame-lyik ösdi gyalázatosságnak elkövetkezik az összeomlása. És örülök, amikor támadják az iskolát, mert az iskola rossz, hazug, ostoba és pózos. És örültem nagyon, amikor azt olvastam, hogy Nürnbergben egy diák az érettségi bankettek hipokrita beszédei helyett odavágta a tanárai elé nyolcz esztendő minden keserűségét. Ez igaz volt, őszinte volt, helyeseket is beszélt amice Miesbach. És a keserűségeit nagyon meg tudom érteni ennek a fiúnak, de a keserűségeinek, bizony mondom, nincs igazsága. És ha Miesbach amice azt mondta a tanárainak, hogy fázik, hogy az iskola ridegre nevelte, hogy érzéseket nem kapott tőle, akkor szegény Miesbach olyat is odacsapott az iskola sárfogójához, ami bizony csak róla patlanhatott hozzá.

Higye el, kedves Miesbach amice, én is gyűlölködve, fogcsikorgató keserűséggel ültem meg esztendőig az iskola padjait. Higye el, én is tudtam minden bűnét és éreztem minden ellenem elkövetett erőszakosságát. És higye el azt is, hogy rideg volt nekem is minden, minden, ami csak hozzátapadt az iskolához. De nem is vártam az iskolától érzésre nevelést. És nem is vártam, hogy belé-öntsön a vérembe égő meleget, kifinomítsa az idegeimet és szomjássá tikkassa az ajkamat forró csókok után. És nem vártam az iskolától, hogy érzéseket adjon nekem és lelki szenzációkat rejtegessen a számomra. Az iskola velem szemben erre nem szerződött. És nem is szerződhetett, mert hiszen érzésekre nevelni a hallgatókat, meg a tanulókat éppen olyan lehetetlen, mint ahogyan lehetetlen az iskolának egyáltalában nevelni.

Az iskola arra szerződik a tanulóival, hogy bizonyos ismeretekre megtanítja őket. Pont. Záradékok, klauzulák nincsenek. Lehet arról csevegni, hogy az iskolákban tanított ismeretek életrevalók-e vagy tudományos nyegleségek, lehet arról csevegni, hogy az iskola miképpen tanítja meg a magára vállalt ismeret-masszát, de aztán ezenfelül minden vitának vége. Hogy a tanár engem, vagy a fiamat nevelje, arra se nem kényszerítheti senki, se nem kérek belőle magam. A paedagogia főleg tudomány a tanároknak. Nem is tudják, de meg amugy sem vennék hasznát. A gyereket majd megneveli az élet, a tanárja tanítsa meg arra, amit neki tudni kell. És ha ezt elintéztük, akkor alászo- gája. Ahogy a kalaposboltból kimegyek, ha a fejemen van az új czilinder, otthagynom az iskolát, amikor a fejemen van a betű és a zse- bemben a pakszus róla. Értelegni, tanítványi háláról és tanári melegségről beszélni, hazugság. Csunya és mindenkit megcsaló hazugság. Még ennek az érzelmi momentumnak sincs helye az iskolában, nemcsak, hogy az érzések tanításának, vagy minék, nincs helye.

Szegény Miesbach amice, én meg tudom érteni a maga keserűségét. A maga vágyakra vágyódó lelke keresi a meleget, nem találja sehol és dühében az iskolára hártja a lopást. Holott az élet volt az, amely kegyetlen volt magához, Miesbach amice. Az élet volt az, amely nem csókolta bele a maga egyéni- ségébe forró nyári éjszakák misztikumát. És higgye el nekem Miesbach amice: amikor majd a maga két izmos karja ölelni fogja egyszer az asszonyát, amikor áthullámszik a testén a meleg szökéségek forrósága, amikor puha asszonyi ajkak megkeresik a maga száraz ajkát és lázas, boros, mámoros gyönyörűsé- ket szívnak belőle: akkor maga is meg fogja találni azt a sok érzést, amit most olyan kétségbeesetten követel az iskolájától. **dé.**

NAPIREND. Naptár. Csütörtök július 29. — Róm. kath.: Beatrix. Prot.: Mártha. — Görög-ország: jul. 15. Atenogen. — Zsidó: Ab 11. — A nap két reggel 4 óra 34 perc, nyugszik este 7 óra 37 perc. — A hold két délután 4 óra 8 perc, nyugszik éjjel 12 óra 84 perc.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig. — A köz- oktatási államtitkár fogad 12—2-ig. — A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9—6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a „Könyves Kálmán” szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia ki- állítása (Kigyó-tér). Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. Nyitvalevő múzeumok és könyvtárak: A Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — A Szépművészeti Mu- zeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—6-ig. — A Közlekedési Múzeum nyitva 2—6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Ráth György-Múzeum d. e. 10-től d. u. 4 óráig. — Az Erzsébet-Múzeum 9 órától 1/2-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A kereskedelmi múzeum könyvtára 9—2-ig. A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva délután 3—6-ig.

— **Személyi hír.** Az egyiptomi khedive Bécsbe érkezett.

— **Eljegyzés az angol királyi házban.** Londonból jelentik, hogy a connaughti herceg másod- szülött leánya, a jelenleg 23 esztendőös *Viktoria Patricia* hercegnő, legközelebb tartja eljegyzését *Adolf Frigyes* mecklenburg-strelitzi örökös nagy- herceggel. A hercegnő egyébként *Edvárd* angol király egyik unokanővére. *Adolf Frigyes* nagyher- czeg most töltötte be 27-iki életévét és jelenleg főhadnagyi ranggal szolgál Potsdamban az első gárda-ulánuszrezdnél.

— **Amerikai szenátorok Magyarországon.** Ez év szeptember havának végén az Egyesült-Államok hat szenátora és hat képviselője kormányuk megbízásából Magyarországra érkezik folyó- és álló- vizeink szabályozásának tanulmányozására. A kül- földiek hosszabb időt fognak nálunk eltölteni és itt-ártózkodásuk alatt az eddigi diszpozíciók sze- rint a földmivelésügyi miniszterium vendégei lesznek.

— **Tanügyi kinevezések.** A válás- és közokta- tásügyi miniszter Mihály Lános korponai állami polgári iskolai igazgató-tanítót igazgató minőségé- ben megerősítette. Molnár Ferenc szurduki áll. elemi iskolai tanítót a Szolnokdomboka vármegyei kir. tanfelügyelőséghez eddigi minőségében szol- gálateltelre rendelte, Dávid Anna okl. kisdudóv- nőt az ökörmezői állami kisdudóvodához kisdud- óvónővé nevezte ki.

— **A katonaság köréből.** A király *Rohr* Ferencz altábornagy, honvédlövassági felügyelőnek e szol- gálati állása alól való egyidejű felmentése mellett a cs. és kir. közös hadügyminisztériumhoz való beosztását elrendelte, magyarpécskai *Lázár* Fri- gyes vezérőrnagyot, a 2-ik honvéd lovass- dandár parancsnokát, honvéd lovassági felügye- lővé kinevezte. A király *Froreich-Szabó* Ernő ez- redest, a pápai 7. honvédhuszárezred parancsno- kát, a 2. honvéd lovassdandár parancsnokává, nagyjásai *Tantossy* Sándor pápai 7. honvédhu- szárezredbeli alezredest pedig a kassai 5. honvéd- huszárezred parancsnokává kinevezte, vízeki *Tal- lán* András ezredesnek, a kassai 5. honvédhu- szárezred parancsnokának hasonló minőségben a pápai 7. honvédhuszárezredhez és csicséri *Orosz* György őrnagynak a debreczeni 2. hon- véd huszárezredtől a pápai 7. honvéd hu- szárezredhez való áthelyezését elrendelte. A király *Jakab* Antal brassói 24. és *Szendy* Lajos soproni 18. honvédgyalogezredbeli népfölke- lésügyi századosnak nyugállományba helyezését alkalmából az őrnagyi czimet és jelleget díjmentesen adományozta és elrendelte, hogy nekik ez alkalmából a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék. A király *Kun* Sándor székesfehérvári 17. honvédgyalogezredbeli tartalé- kos szakaszvezetőnek tüzvész alkalmával férfias bátorsággal kifejtett tevékenységéért az ezüst ér- demkeresztet adományozta. — A magyar királyi honvédelmi miniszter dr. *Lukács* Gyula kolozsvári honvédgyalogezredbeli ezred- orvost, tartósan vezényelve a honvédmen- házhoz, és alkalmazásában teljesített buzgó fáradságtalan és önfeláldozó szolgálataiért, továbbá *Radó* Ágoston népfölkelésügyi honvédszázados a honvédelmi miniszteriumban fogalmazótiszt min- ségben teljesített igen jó és sikeres szolgálataiért okiratban megdicsérte. *Spatis* Sándor, a pápai 7. honvédhuszárezrednél létszám felett vezetett szá- zados, a honvéd Ludovika-Akadémia tanára, lét- szám felett való vezetésének beszűntetése mel- lett az említett ezred 2. osztályának parancsnokává kineveztetett, tisztaúj helyi *Ujhelyi* Péter pécsi 19. honvédgyalogezredbeli főhadnagy tanári minőség- ben a nagyváradi honvéd-hadapródiškola állomá- nyába áthelyeztetett. — A király elrendelte *Ormai* Ferencz népfölkelésügyi honvédomagynak saját kérelmére nyugállományba való helyezését és megparancsolta, hogy neki ez alkalmából a leg- felsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

— **Leszurta.** Pozsonyban a Jellasi- gyalog- ezred katonáit a Pelikan torpedó vezérhajó Pólába szállítja hajógyakorlatra. A behajózást néző kö- zönség között *Superina* Ede fiemei napszámos kést rántott és azzal leszurta *Stetics* Lipót mun- kást. A sebesülés halálos. A gyilkost letar- tóztatták.

— **Wright újabb rekordja.** Washingtonból jelen- ik, hogy *Wright* Orville ma újabb rekordot ért el, amennyiben egy katonatiszt társaságában föl- szállva, 72 perczig és 40 másodperczig tartózkod- ott a levegőben gépével, amely 50 mérföldnyi utat tett ezen idő alatt.

— **A lipcei egyetem jubileuma.** A lipcei egye- tem fennállásának ötszáz éves jubileuma alkalmá- ból rendezett ünnepélyek sorozatát ma fogadestély vezette be, amelyen számos egyetem képviselői vettek részt. Megjelentek többek közt: János György szász herceg, a román trónörökös és a szász-oltenburgi herceg is.

— **Új találmány torpedozuzókán.** A Ferrot angol torpedozuzó ma a plymouthi kikötő mellett el- helyezett hajóakadályokat a hajó testén alkalma- zott új különleges felszerelés segítségével átvágta. A hajó eközben semminő nevezetesebb sérülést nem szenvedett.

— **A boszniai okkupáció esettjeiért.** Azok, akik a 32-ik gyalogezredben résztvettek a boszniai okkupációban, évről-évre gyászmisét szoktak rendezni a harcmezőn elesett bajtársaik emlé- kére. E gyászmise az idén augusztus 13-án, reg- gel 9 órakor lesz a budavári helyőrségi tem- plomban.

— **Sicynski kegyelmet kapott.** A tartományi tör- vénszék elnöke ma értesítette *Sicynski* Miroslavot, gróf *Potocki* helytartó gyilkosát arról, hogy ő fel- sége megkegyelmezett neki és hogy halálos íté- letét husz évi börtönbüntetésre változtatták. *Sicynski* ezután rabruhában a Kazimir-utcai börtönbe vitték. A *Sicynski* megkegyelmezése a lehető leg- helyesebb politikai tény volt. A halálos ítélet már amugy is erősen fölizgatta a lengyel lakosságot, a kivégzés a legnagyobb izgalmakra, tüntetésekre, sőt a béke esetleges megrázkódtatására adott volna alkalmat. A politikai érettség példája ez a kegye- lem, amely csak jó hatást szültek mindenfelé.

— **Tolsztoj adománya.** Tolsztoj Leó a Slavia nevű ó-szláv egyesületnek Moszkvában, amely el- küldte neki *Huss* János elégetésének képét, leve- let irt, amelyben megjegyzi, hogy véleménye sze- rint a szlávságnak sem lehet külön szerepe az egész emberiség testvériesülésének nagy fel- adatában.

— **Hyrtl relikvái a soproni múzeumnak.** A mödlingi Hyrtl József dr. által alapított árvaház értékes tárgyakkal gazdagította a sopronmegyei jeleseknek szánt disztermet, amelyet az új kultur- palotában fognak elhelyezni. Odaajándékozta ugyanis a városnak Hyrtl-nek, a világhírű anato- musnak, akinek bölcsője Kismartonban ringott, fiatalabb éveiből eredő nagy gipszmellszobrát és halotti maszkjának gipszmásolatát. Az ajándékok között van még Hyrtlnek egy barátjához intézett eredeti levele és a magyar tudományos akadémia tagságáról szóló oklevele. Hyrtl-nek 1877-ben megjelent legutolsó és leghíresebb könyvéből is küldött az árvaház egy használt példányt. A soproni múzeum nevében Kugler Alajos levéltáros meleghangú levélben köszönte meg a becses ajándék-tárgyakat.

— **Új egyenruhát kapnak a tiszti állatorvosok.** Bécsből jelentik a Magyar Tudósítónak: Az ez év november havában kinevezendő újonnan rendsze- resített állatorvosok egyenruhája egyforma a többi állatorvosi tisztviselők egyenruhájával. Fekete ka- bát, buzérvörös hajtka, sárga gombok, a galléron arany sujtás ezüst rozettákkal.

— **Egy álgrof merénylete.** Pétervárról vakmerő éjjeli rablótámadás hírére hozza a táviró, amely egy *Taganrog*-ból *Azowba* igyekvő gőzhajón éjnek idején történt. Július 14-éről 15-ére menő éjjel a hajó utasait, akik amerikaiak, angolok és németek voltak, dulakodás zaja ébresztette fel álmukból s mikor fülkéikből kiestek, rémülten látták, hogy az utasok egyike a hajókapitányul dulakodik, kit hosszú késével már több helyen meg is seb- zett. A gyilkos merénylő gróf *Fumonzow* név alatt utazott és a hajón oly előkelő életmódot folytatott, hogy senki sem kételkedett álli- tásában. Ezért az utasok a rémes jelenetet látva, eleinte azt hitték, hogy örülltet van dolguk, de mikor a dühöngőt sikerült megfékezni, ki- tűnt, hogy az álgrof *Rumonzow* azzal a gonosz szándékkal szállt fel a hajóra, hogy annak összes utasait éjnek idején meglepve legyilkolja s a pénz- züket elrabolja. Szerencse, hogy munkáját a kapitányon kezdte, aki a legerősebb ember volt a ha- jón és aznap éjjel éppen nem aludt. A kapitány elmondotta, hogy már messziről látta a merénylőt lopva közeledni, de mivel tudni szeretete volna, mi szándékában van, nem mozdult, hanem úgy tett, mintha aludnék? Mikor a merénylő már közel volt és csillogó kése is előtűnt, a kapitány fel- ugrott, hirtelen megragadta az álgroft, de mivel mindkét karját nem tudta lefogni, annak sikerült néhány sebet ejteni a kapitányon. A zajra elősiető utasok kiszabadították a kapitányt a veszedelemből és annyira összeverték a merénylőt, hogy az *Azowban*, ahova fogságba vitték, halálos sérülé- ssekkel fekszik.

— **Az amerikai flotta látogatása.** A budapesti napilapokat a külföldi sajtó nyomán bejárta az a hír, hogy legközelebb az amerikai hadi flottának öt hajója *Evans* admirális vezetésével Triestet érintve Fiumébe fog ellátogatni és itt a hajók le- génysege tisztjeivel és főtisztjeivel egyetemben gróf *Nákó* Sándor fiemei kormányzó vendégei lesznek. Mint értesülünk illetékes helyen a látog- atásról mit sem tudnak s így erre nézve intézke- dés nem is történt.

— **Öngyilkos az anyja előtt.** Kecskeméten *Szabó* István 26 éves nőtlen munkás, aki évek óta szív- bajban szenved, édesanyja szemeláttára kaszával elvágta torkát.

mányi tör-
Miroslavot,
hogy ő fel-
alásos ité-
k. Sicyns-
börtönbe
lehető leg-
ítélet már
lakosságot,
ntetésekre,
adott volna
a kegye-
enfélé.
ő a Slavia
amely el-
épét, leve-
ménye sze-
szerepe az
nagy fel-

umnak. A
t árvaház
oron megyei
uj kultur-
jándékozta
írú anato-
n ringott,
szobrárt és
ajándékok
z intézett
akadémia
1877-ben
nyvéből is
yt. A sop-
levéltáros
a becses

llatorvosok.
: Az ez év
n rendsze-
na a többi
Fekete ka-
a galléron

vakmerő
ró, amely
ajón éjnek
nő éjjel a
és németek
almukból s
ták, hogy
dulakodik,
eg is seb-
now név
életmódot
dett álli-
jelenetet
van dol-
ékeznai, ki-
a gonosz
ak összes
a s a pénz-
át a kapi-
vált a ha-
A kapitány
merénylőt
volna, mi
gy tett,
már közel
bitány fel-
de mivel
ak sikerült
ra elősiető
szedelem-
hogy az
os sérülé-

budapesti
járta az a
i flottának
el Triestet
hajók le-
gyetemben
vendégei
en a látó-
re intézke-

éten Szabó
óta szív-
kaszával

— **Kittintések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére *Ambrózy* Agoston pénzügyi főbiztosnak, végleges nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta; azonkívül *Branjskii Trescec* Györgynek, a bosnyák-hercegovinai országos kormány-nál alkalmazásban álló udvari tanácsosnak a *Ferencz József-rend* középkeresztjét adományozta a csillagdiszszel, továbbá megengedte, hogy *Schnack* Károly udvari tanácsosnak, a bosnyák hercegovinai államvasutak igazgatójának, továbbá *dr. Przytylowicz* Adám, *dr. Strassmann* Miksa és *Roettinger* Henrik járási főnököknek, valamint *Albrecht* Károly járási hivatalvezetőnek a legfelső elismerés tudtul adassék; továbbá *Viditz* Agoston és *Brazdil* Vladimír bosnyák-hercegovinai államvasuti főfelügyelőknek a III. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen, *Baron* László és *dr. Berger* Zsigmond járási főnököknek, továbbá *Filiak* Rezső bosnyák-hercegovinai államvasuti felügyelőnek a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét, végül *Heinrich* Emil főbiztosnak, *Piegl* Jakab gépész-főbiztosnak és *Gunczy* Ernő főbiztosnak, valamint *Stosicz* János, *Bolland* Artur, *Sturmberger* József és *Cladi* Emil biztosoknak — valamennyien a bosnyák-hercegovinai államvasutak szolgálatában — a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Sikkesztő könyvelő.** Léwy Gusztáv, a Kellner és Schrantzer, carbid és motorkereskedő-czégnél volt alkalmazva, mint könyvelő.

Schrantzer, az egyik czégfőnök, a múlt szombaton is utasította *Léwy*t, hogy ötezer koronát utaljon át valamelyik üzleffelüknek. A könyvelő azonban, ahelyett, hogy átutalásra töltötte volna ki a nyugtát, kivételre állította ki. *Schrantzer* éppen egy üzleti ügyben tárgyalt, amikor *Léwy* sietve hozzálépett:

— Sziveskedjék aláírni az átutalást.

Schrantzer, ki nem gondolt rosszra, szó és gyanu nélkül aláírta a nyugtát. Léwy, aki már ekkor a szökésre gondolt, a személye biztosítására még azt is mondta:

— Üzletileg el kell mennem. Hétfőn talán nem jövök be. Keddre azonban valószínűleg itt leszek.

Azzal sietett beváltani a nyugtát és az első vonattal *Oderberg* felé vette az útját. Szökésének erről az állomásáról háromszáz koronát is küldött a feleségének. A czég főnökei azután hiába várták vissza az üzleti ügyben sürgősen elutazott könyvelőt, akit most már a rendőrségnél is feljelentettek.

— **A féltékenység nyomorultjai.** Debreczenből jelentik, hogy ott a Csillag-utca egyik szerény házában véres drámát okozott a szerelemfélés. Az áldozat *Kraft* Szilárd negyvenhat éves dohánygyári művezető. A gyilkos *Mitráska* Demeter huszonhat éves, Budapesten dolgozó kőfaragó-legény. *Mitráska* szerelmes volt *Kraft* Szilárd negyvenéves feleségébe, akivel viszonyt is folytatott. Az asszony az utóbbi időben szakítani akart a fiatalemberrel, de azért fentartotta vele szemben azt a látszatot, hogy még mindig szereti és epedő leveleket írogatott neki. Később már elmaradtak a levelek és a kőfaragó-legény egy barátjától, aki a leveleket közvetítette, megtudta, hogy az asszony visszatért az urához. A felfedezés kegyetlenül hatott *Mitráskára*. Elhatározta, hogy véres boszut áll. Debreczenbe utazott és elment *Kraft*ék lakására. Ott heves szövtetés után megragadta az asszonyt és amikor kirántotta hosszú törét, megjelent a férj. A két férfi indulatos feleselés után dulakodni kezdett. *Kraft* ütésre emelte fel a kezét, mire *Mitráska* mellbedőlte. A kétélű penge a szerencsétlen ember hátán jött ki. A merénylőt az időközben előhívott rendőrök megkötötték, a büntügyi osztályba vitték, majd miután szándékos emberölés címén elrendelték a letartóztatását, átkísérték az ügyészség fogházába. *Kraft*nak még volt annyi ereje, hogy kihallgathatták, de aztán nemsokára belehalt a sebébe.

— **Megfojtotta az apósát.** Komáromból írják: *Eichkern* Ferencz felsőgallai lakos ittasan ment haza. Otthon szövtetés támadt közte és apósa között, mire apósát farkon ragadta és *pusztá kézzel megfojtotta*. A gyilkos vőt elfogták és a komáromi törvényszékre kísérték.

— **Dunába fulltak.** *Reisz* János huszonharmadik ezredbeli katonája ma tizenkét társával az összekötő vasuti hid budai oldalánál ürdött a Dunában. Egyszerre *Reisz* elmerült és eltűnt a habok között. Mire kihúzták, halott volt. — *Stadler* Mihály huszonegy éves gyári munkás ma délután a soroksári Dunában fürdés közben a vízbe fullt. Holttestét kifogták.

— **Rák-affér.** Vasárnap este egy tíz óra tájban történt, hogy a városligeti Kovács-féle vendéglő kertjében az egyik asztalnál háromtagu férfitársaság készült vacsorához. Az egyik vendég így szólt a pinczérhez:

— Egy adag rákot kérek.

Erre a szomszédos asztalnál egy huszárszázados az asztaltársához, egy papi férfihoz így szólt:

— Látod főuram, Pesten még a zsidó is rákot eszik!

Kevés pillanat múlva a százados elé az asztalra egy névjegy került. A rákot rendelő ur vette oda, s a vizitkártyán ez a név állott: Fränkel Ernő. És ráírva ez az egyetlen, rövid és bántó szó: paraszt.

A katonatiszt — *Jeney* Pál huszárszázados — felpattant asztaltársa, *Döbröközy* vidéki plébános mellől s kardot akart rántani. De mire ez eredményesen megtörténhetett volna, ellenfele már ott termelt egészen a közelében s revolverrel a kezében, így szólt:

— Tegye vissza a kardját, mert lelövöm.

A nyilvános vérengzés elmaradt s az egész izgalmas jelenet is ugyszólván teljesen észrevétlenül viharzott le. Másnap reggel a czinkotai erdőben számoltak le az ellenfelek. Hat óraker automobil érkezett s kiszállt belőle *Fränkel* Ernő bankigazgató segédeivel. A huszárszázados is megjött a maga tanuival, továbbá egy orvossal és egy közhuzsárral. Mindannyian lőháton.

A felek huszonöt lépésnyi távolságban állottak fel, vontasövű pisztolyokat kaptak és egyszeri golyóváltásra voltak feljogosítva. Egyszerre sülték el a pisztolyok és a lövések után *Jeney* százados szólt meg elsőnek. Ezt mondta:

— Ért!

A golyó találta. Az orvos odarohant hozzá. Melléből folyt a vér, a golyó a tüdejét érte. A sebesült elájult, s miután bekötötték, a bankigazgató autójára helyezték. Időközben azonban magához tért a százados s a közelében megpillantva ellenfelét, engesztelően így szólt hozzá:

— Szervusz!

Kibékültek. Az automobil a sebesülttel, orvosával és egyik segédjével elindult a város felé, *Fränkel*ék pedig a három rendelkezésre álló katonalovon tértek haza. A párbajról a hatóság értesült s a rendőrség előtt van már az affér. A százados a lakásán ápolják, a bankár kicsi hija, hogy maga is szerencsétlenül nem járt. A golyó meghorzsolta, bajt nem csinált.

— **Czigány-rabságból megmenekült leány.** Tegnap éjjel a székesfehérvári Nádor-utcán a czirkáló rendőrök egy 12—13 éves leánykára lettek figyelmesek, aki az utcán haladva meg-megállt a házak előtt, mintha várna valakit. A rendőrök kérdőre vonták a leánykát, aki azt vallotta, hogy cigányok lopták el, akikől most megszökött. A rendőrségen beigazolást nyert, hogy a gyermek igazat mondott. *Horváth* Rózát — így hívják a gyermeket, aki budapesti szülők gyermeke — a veszprémi gyermekmenhely adta ki gondozásra Szentkirályszabadjára. A napokban kőborcigányok fordultak meg ott, akik különböző ígéretekkel magukkal csalták a leánykát. Utóközben a kis *Horváth* Róza meg akart szökni a cigányoktól, ezek azonban észrevették szándékát és bedugták az egyik borított kocsiába. A cigányok tegnap Szekesfehérvárra jöttek, a hármashidnál sátorot vertek és az egész napi menetelésben elfáradva, csakhamar el is aludtak. A kis *Horváth* Róza csak erre várt. Amikor meggyőződött arról, hogy a cigányok már alusznak, felhasította a sátorponyvát és azon kibujva a városba jött, ahol a rendőrök elfogták. A leánykát még ma visszazárolták a veszprémi gyermekmenhelyre. A cigányok, akik sejtették, hogy a gyermek szökése után bajba kerülnek, reggelre elűntek a városból. A rendőrség széleskörű nyomozást indított kézrekerítésükre.

— **Kaposvár víz nélkül.** A kaposvári vízvezeték három nap óta elromlott. A lakosság a rekkenő hőségben víz nélkül van és kénytelen az elhanyagolt kutak vizét használni. A vízhiányt fokozza még az a körülmény is, hogy a vízvezeték el-készültekor a nyílt kutak legnagyobb részét betöltték. A városi mérnökség emberei éjjel-nappal dolgoznak és remélik, hogy holnap már szolgáltathat vizet a vízvezeték. A mai rekkenő hőség következtében többen ajultan estek össze az utcán. Egy katona napszúrásban veszedelmesen megbetegedett.

— **A fürdő csendje.** Balatonfüredről keltezz levelet ír hozzánk egy olvasónk. Panaszos levelet, melyben többek között ezeket írja: „Súlyos idegbajom gyógykezelésére czéljából orvosom a Balaton mellé küldött. Szigoru nyugalmat, abszolút pihenést ajánlott. Ötödik napja vagyok itt s már is hálásan tapasztalom a magyar tenger vizének csodálatos gyógyhatását. Ennek daczára közel vagyok hozzá, hogy a holmimat összecsomagoljam s megszökjem innen. Öt nap óta alig hunytam le a szememet s a nappali kúra hatását lerombolják az álmatlan éjszakák. Vacsora után, amikor mi törődöttek, fáradtak, betegek aludni megyünk, a szállodák és villák közé beékelt vendéglőben estéről-estére megkezdődik a muzsikásdinom-dánom s tart éjjelig, vagy kivilágos viradatig. Balatonfüred prospektusaiban egészen jogosan cimezi magát gyógyfürdőnek s emeli ki fürdőjének a beteg ideg- és szívbántalmakra gyakorolt gyógyító hatását. A fürdőigazgatóságnak azonban, amikor ezt cselekszi és a súlyosan beteg emberek egész tömegét ide csábítja, kötelessége volna az is, hogy vendégei zavartalan nyugalalmáról gondoskodjék. Ugy tudom egyébként, hogy a fürdőszabályzatok meg is tiltják a fiz órán túl való zenélést s hogy Balatonfüreden fürdő-biztos is van, akinek kötelesség szerint ügyelni kellene ennek a szabályrendeletnek a szigoru betartására. Nem tudom, a fürdőbiztos ur olyan mélyen aluszik-e, hogy nem hallja ezt a hangos muzsikát, vagy éppen ellenkezőleg ébren van és ő maga is passzióját találja az éjjeli zenezésben? Az én türelmem mindenesetre fogytán van s ha ez tovább tart így, pakolok és megyek valamilyen csendes helyre, ahol kipihenhetem a balatonfüredi „üdülés“ fáradalmait.“ — Közre adtuk ezeket a sorokat, hogy a benne foglalt intést ajánljuk a balatonfüredi fürdőbiztos ur és a fürdőigazgatóság figyelmébe. Mert van benne valami igazság, hogy az ilyen üdülő hely első sorban az üdülőké s néhány mulató kedvű társaság kedvéért abszurdum elrontani több száz ember pihenését.

— **Miért kell a nőnek választófog?** Ezen a címen a Feministák Egyesülete egy kis nyomtatványt adott ki, amely a nő aktív és passzív választójoga mellett agitál. A harminczegy pontra szedett kis káté érdekes és ügyes progagandája a női jogoknak.

— **Endes Árpád bűnlajstroma.** Megirtuk, hogy milyen elkeseredett harcz árán tartóztatták le a budapesti detektivek *Endes* Árpád, többször büntetett betörőt. Letartóztatása óta az ország minden részéből érdeklődnek iránta, mert az ország majdnem minden nagyobb városában megfordult és követelt el betörést. Letartóztatása óta egyre nő a bűnlajstroma. Legutóbb — mint nekünk Szatmárról írják — az a gyanu merült fel a szatmári rendőrségen, hogy az ott nemrég elkövetett plébániabetörésnek ő az egyik tettese. A betörők négyen voltak, három vizsgálati fogságban is ül, de a negyediknek nem tudtak nyomára akadni. *Endes* letartóztatásának hírére azonnal két csendőr jött Budapestre, ahol *Endes*t kihallgatták. Kiderült, hogy *Endes* a szatmári betörést megelőzőleg sürrien tanácskozott egy tömő-utcai kocsmában a plébánia-betörésnek már letartóztatott tetteseivel s a betörést követő időben hosszabb ideig járatta az összes szatmári lapokat, hogy azokból figyelemmel kísérhesse az ügy állását. A csendőrök kérdéseire különben igen rövidesen válaszoltott s kijelentette, hogy bővebb felvilágosítást csak Szatmáron ad. Vigyék le tehát Szatmárra, de azt előre is bejelenti — ugymond — hogy bajosan fognak vele együtt odaérkezni, mert elhatározott szándéka, hogy az uton megszökik. Kivánságát egyelőre nem teljesítik s majd csak akkor kísérik le Szatmárra, ha budapesti bűncselekményeinek tettestársait és orgazdáit kézrekerítik s a nyomozást ezen ügyekben betejelik.

— **Nagy a gyermekhalandóság Kecskeméten.** Kecskemétről írják: Néhány nap óta szokatlanul szaporodott itt a halálozások száma, különösen az egy évnél fiatalabb gyermekekénél. Amíg más években ily időszakban a napi halálozás száma öt-hat volt, most tíz-tizenöt, sőt tegnap tizennyolcz halálozást jelentettek be, melynek nyolczvan százaléka gyermek. Legnagyobb részét a diftériának és kanyaronak esnek áldozatul.

— **Rablótámadás a fővárosban.** Különös rablótámadás történt ma délelőtt Drucker Dávid czukorkagyárosnak Rákos-utca 11. szám alatti lakásán. Dávidnál Rozner Erzsébet nevű cselédje ez előtt körülbelül két hónappal megismerkedett egy fiatalemberrel, aki erősen csapta a szelet a cseléd lány körül. A fiatalember azt mondta, hogy őt dr. Widder Tibornak hívják és orvos a János-kórházban. Ugy beszélték meg, hogy ma délután találkoznak a lány lakásán és onnan elmennek sétálni. A fiatalember félőtkor beállított a Rákos-utcai lakásba.

— **Gyerünk sétálni,** — mondta neki a lány. A fiatalember erre a felszólításra olyan formán reagált, hogy megfogta a lányt, összekötözte, behozta a lakásba és ott felfeszítette a szekrényeket. Értékes dolgot azonban mitsem talált. Erre dühöngve kést rántott elő és az egyik olajfestményből kivágta a rámból a képet. Azonkívül magához vette a lány pénztárcáját is, amelyben körülbelül tizenöt korona készpénz volt. A pénzzel és a festménnyel aztán a szeladon eltávozott.

Most következik pedig a dolognak az érdekes és különös része. Ugy egy óra mulva Drucker Dávid a kinizsi-utcai gyárába levelet kapott, amelyben értesítik a történetéről és közlik vele, hogy Rozner összekötözte van a lakásban. Drucker hazasietett, fölbontotta a cseléd köteleit és értesítette a dologról a rendőrséget. A rendőrség már most megindította a nyomozást és erősen érdeklődik a műbarát doktor ur és a titokzatos levélíró közelebbi személye iránt.

— **Egy millió hamisított dollár.** Az Egyesült-Államok detektívjei óriási pénzhamisításnak jöttek a nyomára. Egy pénzhamisító banda egy millió dollár értékű hamispénzt hozott forgalomba. A nagyarányú pénzhamisításról most igyekszik lerántani a leplet a köztársaság detektívcsapata és már is sikerült néhány rendkívül fontos részletet meg tudni. A vizsgálat számai Brooklynba és New Jersey-állam néhány kisebb városába vezetnek és pedig e városok olasz negyedébe. Az eddigi kutatás azonban azt igazolja, hogy a hamis dollárokat *Olaszországban gyártják* és onnan küldik az Egyesült-Államokba. A hamisított pénzek kétdollárosok. Remekül utánoztak papírpénzek ezek s könnyen megtévesztik a szakértőt is. Több vasútvonal igazgatósága meghagyta jegykiadóinak, hogy kétdolláros bankjegyet ne fogadjanak el utasoktól.

— **Egy krokodil sétáltja.** Nem csekély rémületet keltett Páris utcáin tegnap délután egy valóságos krokodil, mely a sétálók közt megjelent. A mondott időben két faládával megrakott társzekér döcögött Páris utcáin a Saint Lazare pályaudvar felé. Egy fordulónál lecsuszott a kocsirol az egyik láda és összetört. A faszilánkok közül a járókelők nagy rémületére hatalmas krokodil bontakozott ki, amely néhány pillanat mulva a legnagyobb nyugalommal egyik mellékutczába vágott s a gyalogjárón végigsétált a kocsira, ahol folytatta útját a belváros felé. Az emberek hanyat-homlok menekültek a krokodil elől. Végre egy bátor ember útját állta a veszedelmes sétálóknak s revolverrel kétszer rálőtt a krokodilra. A golyók azonban nem tettek kárt benne, hanem lepattanak bőréről. Közben megjöttek a tűzoltók, akiket egy járókelő telefonált, megkötözték az állatot és föltették a társzekérre és kivitték a vasútra. A krokodil nem ellenkezett s türe, hogy megkötözzék.

— **Bűnös operáció.** Baján Schöffler Julia titkos operáció következtében súlyos betegen fekszik a kórházban. A csendőrség kiderítette, hogy Buchbald ottani házalónó számtalan hasonló operációt végzett. A bűnös asszony közel mintegy ötven varróleányt és iparosleányt megoperált. A nyomozást Balogh őrmester az új folyamán folytatja.

— **A kapruczai Hannibál.** Mily szörnyűségekre ragadja az embert a harag néha, arról tanúságot tesz az alábbi Aradról érkezett távirat: Kaprucza községben *Todoreszku* Vazul a kocsmában Bulgár János gazdával összeveszett, majd verekedésre került a sor, miközben Bulgár leharapta ellenfele alsó ajkát és azt megegte. *Todoreszku* állapota súlyos.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelepén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldeték.

— **A nemzetiségi tanárok tanfolyama.** A nemzetiségi tanárok tanfolyama, amely két héttel ezelőtt nyílt meg Szegeden, csütörtökön fejeződik be. A tanfolyam hallgatói a DMKE. internátusában voltak elszállásolva és ott folyt le tegnap este a bucsuzás is. Hauser Sándor felsőkereskedelmi iskolai tanár adott vacsorát a hallgatók tiszteletére, amelyen számos felkészítő hangzott el. Ma a Tömörkényi-asztaltársaság rendezte vacsorát a városi hivatalnokok egyesületének helyiségében a tanfolyam igazgatója, Gaál Mózes tiszteletére.

— **Szerelmi dráma.** Bicske község határában az országot mentén, nem messze a vasúti állomástól ma reggel négy órakor súlyosan sebesült férfit és nőt találtak. A férfi *Urhejecz* Kornél budapesti műszerész, a nő pedig *Fejtek* Paula budapesti leány. A férfi jobb halántékában két golyót, a nő mellében öt golyót, fejében pedig két golyót találtak. A két súlyosan sebesültet ma délután Bicskéről beszállították a székesfehérvári kórházba. A nő még most is eszméletlen kívül van, a férfi azonban eszméltre tért és elmondta, hogy Budapestről utaztak Bicskére és éjjel tizenkét órakor öngyilkosságot akartak elkövetni. Érdekes, hogy mikor megtalálták őket, egy férfi, mint a nő kezében egy-egy revolver volt s alkalmasint úgy követték el az öngyilkosságot, hogy egymásra lövöldöztek.

— **Balogh Tuta hagyatéka.** A hírhedt dánosi haramia, Balogh Tuta elhalálozásakor, az illavai fegyház raktárában 126-os számmal ellátott ruha-csomag maradt hagyatéknak, mely a leltári adatok szerint a következő tárgyakat tartalmazta: Szalmakalap, lyukas. Egy mellény, ezüstözött pitykegombokkal. Egy szákvászón nadrág, toltos. Egy pár csizma, patkós. Fél női fülbevaló, olomból. Faszilka. Cseréppipa. (Rossz.) Kertész-kés, pipaszurkáló, kettéhasított bőröv. Értéktelenek. A hagyatéka átvételére nem jelentkezett rokon. De jelentkezett két vevő, akik az értéktelen semmiért megajánlottak aránytalanul nagy összeget. Az egyik ajánlattevő egy budapesti mutatóványos 160 koronát, a berlini Passage panoptikumtulajdonosa pedig 680 koronát ajánlott fel, hogy az ügyesség hiteles irással tanúsítsa minden egyes darabról a hitelességet, hogy azok a dánosi Szarvas-csárda gyilkosának tulajdonát képezték. A vételár a rabsegélyező egyesület vagyonát gyarapítaná s ez az oka, hogy a fegyintézet igazgatója a német ajánlatot pártolólólag terjesztette fel. Balogh Tuta alakját, a rendőri fényképezés alapján viaszba öntik és felöltöztetik a tulajdon ruhájába. És ki fogják állítani Berlinben, a panoptikumban.

— **Megszökött rab.** Fiumében az ügyészség irodájában irnoki munkát végző Molnár Ferencz négy évi börtönrre ítélt rab ellopta az ügyészség Wertheim-szekrényének kulcsát, azzal a kasszát kinyitotta, nagyobb összeget ellopott és megszökött.

— **Amikor a halott leiszsza magát.** Kacagatóban komikus eset történt Remete községben. Ott meghalt *Burnár* Szimjon földműves ember. Minthogy némi kis vagyon is maradt utána, az örökösök összegyűltek a temetésére és nagy tort rendeztek a haláleset tiszteletére. Mielőtt a temetés kezdetét vette volna, amint a pap megérkezett, *Burnár* felébredt és kilépett a koporsóból. A gyászoló közönség ijedten szaladt széjjel a szokatlan jelenségre s csak késő este merészeltek ismét visszateretni a halottas házhoz, amikor is *Burnár* Szimjont ott találták a ravatal mellé készített gyertyák közt alaposan elázva. A feltámadt halott ugyanis — akiről később megállapították, hogy halála csak alkoholoskodta mámoros álom volt — feltámadása öröme nekiült a torra előkészített italoknak s a sárga földig leitta magát.

— **A rendőr támadója.** Az éjszaka *Sachinger* Károly bérkocsis több részeg társával beállított a Nagyútváros-utca 4. szám alatt levő vendéglőbe és bort kért. A kocsmáros a részeg embereknek nem adott inni, mire *Sachinger* garázdálkodni kezdett. A vendéglős *Szarka* László rendőrt hívta segítségül, aki csendre intette a részeg embert. *Sachinger* erre a rendőrré ugrott és a földre akarta teperni. A rendőr kardot rántott és fejbevégtá támadóját. *Sachinger* sérülését a dologkórházban költözték be.

— **Leégett város.** Olynia lengyel városban tegnap este tűz keletkezett, amely harmincz házat elhamvasztott. A leégett házak lakói a szabad ég alatt kénytelenek aludni.

— **Honvédbál a Margitszigeten.** A 48-as honvédek és hátramaradtok javára a „Remény” társaság augusztus hó 7-én, szombaton nagyszabású nyári mulatságot rendez a Margitszigeten, amelyre erősen készülődik az agilis rendezőség. Beléptijegyek a mulatságra a rendezőbizottság összes tagjainál, valamint este a pénztárnál válthatók.

— **Gyujtogatás.** Győrben történt az alább elmondandó szomorú esem. ny. A város vízvezetékének végleges kibővítése céljából Révfülöpi külváros mögött, egy volt pásztorház udvarán hatalmas víztornyot építenek. A negyvenhárom méter magasra tervezett oszlopos vasbeton-torny, melynek építésében most jutottak el a harmadik emelet párkányáig, tegnapelőtt komoly veszedelemben forgott. A pásztorházban ugyanis néhány szegény család huzódott meg, amelynek november elsején ki kellett költözködni. A hatóság azonban megkényörült a szegény, többnyire öreg embereknek és tekintettel a tél idejére, a tavaszig, az építés megkezdéséig haladékat adott nekik. Eljött a tavasz; de új könyörgésre, az építővállalat beleegyezésével újabb halasztást kaptak május elsejéig. Ez a határidő is jóval elmúlt s az építő vállalat, amely irodáját eddig egy fabódében levő cementraktárban ültette föl, kénytelen volt végre a lakások kiürítését kérni. A rendőrség meghagyására végre tegnap kihordták a szegény emberek holmijukat az udvarra és még egy utolsó éjszakát a házban akartak tölteni. Horváth István napszámás azonban nem tudott belenyugodni hajléka elvesztésébe, bujában kocsmába ment, ahonnan visszatért és a pásztorház nádfödélét felgyújtotta. A kicsapódó lángra az építőmunkások figyelmessé lettek és *Sass József* művezetővel élükön nagy energiával eloltották a tüzet, mielőtt a közvetlenül a ház mögött álló elektromotor és csigagép meggyuladhatott és a tűz a torony sűrű állványzatára átterjedhetett volna. Horváthot letartóztatták.

— **Csütörtök a Beketow-cirkuszban.** A *Beketow-cirkusz* csütörtök délutáni családi előadásai rövid idő alatt valóságos szórakoztatási szükségleté lettek, különösen a gyermekvilágban, de főleg a szegény gyermekek között, a csütörtök délutánt epedve várják, mert akkor el lehet menni a *Beketow-cirkuszba*. El lehet menni még az elhagyott árvának is, hiszen *Beketow* igazgató ingyen enged be minden árvaházat, menházat, szegényiskolát és már eddig 10.000 szegény gyermek látogatta a cirkusz előadásait ingyen. A csütörtök délutáni előadásokon mindenki fél helyért fizet és a teljes, rövidítés és kihagyás nélküli esti programot láthatja. Utóljára lépnek fel délután: a 9 Metzetti, Amália és Leonora, Tondó és Piff-Paff, Manetti és a 3 Toronto.

— **Vád két rendőr ellen.** A *rendőri sajtóiroda* jelenti: Egy cselédleánynak két rendőr ellen tett panasza folytán, hogy a rendőrök ellene erkölcstelen merényletet követtek el — a büntügyi nyomozás kellő szigorral folyik. A nyomozás eddigi adatai semmiképen sem erősítik meg a leány állítását, hogy a rendőrök a bűncselekményt elkövettek volna. Mindazonáltal a főkapitány az egyébként teljes tagadásban lévő rendőrök ellen a fegyelmi eljárást is elrendelte. A nyomozás néhány nap alatt befejezést nyer; a büntügyi iratok átteszik a budapesti ügyészséghez. A gyanúsított rendőrökkel szemben teendő további lépéseket a főkapitány a megindított fegyelmi eljárás esedeménnyétől és büntető-bíróóság határozatától teszi függővé.

— **Halálozás.** A hétfőn elhunyt kiváló tudós, dr. *Schenek* István akadémiai levelező tag holttestét díszes ravatalba tette az Akadémia épületében lévő lakásán az *Entreprise*-intézet. A díszes érczkoporsó magas katalafalkon nyugszik s a koporsó körül kandelaberekben sok gyertyaláng ég. A ravatalos terem a délelőtti folyamán egészen megtelt koszorúkkal. Legelsőnek az Akadémia küldte el koszorúját ezzel a feirással: „*Schenek* István dr.-nak — A Magyar Tudományos Akadémia.” A koszorúkon kívül az elhunyt tudós volt tanítványai és tisztelői részvétüket táviratban fejezték ki a gyászoló családnak. A gyászszertartás, amelyet *Kovács* Kálmán lipótvárosi plébános végez, délután fél ókor lesz a gyászházban, ez után a holttestet a kerepesi-úti temetőben teszik örök pihenőre. A halott lelki-füvéért csütörtökön délelőtt engedztelő szent miseáldozatot mutatnak be a lipótvárosi plébánia templomban.

Öz. *Ileszi Kovács* Gáborné szül. szeghi Kiss Alojzia e hó 27-én hosszas szenvedés után, életének 70 ik évében elhunyt Kávan.

— **Rendőri hírek.** *Bateset.* Tegnap délután a Soroksári-úton levő fegyvergyárban *Lengyel* Miklós 48 éves lakatos kezét egy gép elkapta és összezsuzta. A szerencsétlenül járt embert az István-kórházba vitték. — *Tettenért zsebtolvaj.* A rendőrség letartóztatta *Takács* István mechanikus, aki az Aréna-ut és István-ut sarján *Győri* Károly építészhallgató zsebéből kilopta az óráját és lánczát. — *Tűz a pályaudvaron.* Ma hajnalban a rákosi rendező-pályaudvaron egy teherkocsiból ásványolaj ömlött ki. *Kovács* János kocsirendező égőlámpával nézte meg, hogy hol ömlik a folyadék. Oly közel vitte az égőlámpát, hogy lángjától az ásványolaj fölrobbant s az egész kocsirakomány elégett. *Kovács* is súlyos égési sebeket szenvedett. A Rákosi-kórházban ápolják.

— Fáy úza uriszabóceget, aki tiszteletnek áthelyezése tolytán árait lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5.

x **Giechenberg** fürdőhelyet eléggé ismerik olvasóink; ismerték már a rómaiak, mint a gyönyörű légzőszervük paradicsomát. E világhírű gyógyhely hírnevét gyógyvizeinek és kitűnő levegőjének köszönheti első sorban, amelyek a hurutos bántalmakban szenvedőkre valószínűleg enyhítő balszámként hatnak. De ezen a két fő gyógyhatáson kívül a gondos és körültekintő fűrdőigazgatóság a legbőkezűbben gondoskodik mindazon kellekek és beruházások beszerzéséről, amiket a modern gyógytechnika és balneológia, a mai kifejtett formájában kívánatosnak jelez, úgy, hogy nemcsak a kifejezetten betegek, hanem a gyengélkedők és üdülők is valódi paradicsomot találnak a kies fürdőhelyen.

x **Bob** hashajtó a legkellemesebb, 10 "ler.
x **Podor-téle vívőterem** a Koronai szeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **A mallanságban szenved** az emberek egy nagy része, ideges kimerültség, vagy túlfeszített munka következtében. Dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Károly-körú 24.) teljesen fájdalommentes és a lehető legkényelmesebb (mert levetkőzni sem kell hozzá) gyógy-eljárás (elektromágneses áram, Franklin fej-douche, magas feszültségű áram stb.) vezet sokszor már néhány nap alatt sikerre, még oly esetekben is, melyek évekig daczolnak mindennemű orvosi kezeléssel.

Párisi levél.

Bleriot, Bleriot és ismét Bleriot. Egész Páris ettől a névtől visszhangzik s az öröm leírhatatlan. Senki sem törődik mással s aki törődik, az bizony sokszor gyon fura helyzetbe kerül. Én pedig nem akarok Bleriotról beszélni, tehát elbeszélem azt a helyzetet, melybe Bleriot miatt jutottam.

A héten néhány érdekes könyv jelent meg a párisi könyvpiacra, melyeknek mindenike a nőneveléssel és a nő társadalmi helyzetével foglalkozik. Főleg két munka ragadta meg figyelmemet. Lucie Delarue Mardrus *Roman de six petites filles* (Hat kis leány regénye) és Le Brét Christian A nyomor és a nő hatása a társadalmi eszmék fejlődésére című munkája. Mindkét munka méltó feltűnést keltett volna, ha Bleriot közbe nem jön; így azonban megtörtént, hogy amikor lelkesedve kérdeztem, ki írta a Hat kis leány regényét, azt felelték legelőször, hogy Bleriot. Valószínű azonban, hogy a Bleriot-láz megszűnése után mind a két munka ki fogja vinni az őt megillető sikert, mivel egy irodalmi, mint elhikái szempontból kifogástalan s egészen új eszméket tárgyal. A párisiaknak pedig nagyon kell az újdonság.

Delarue Mardrus munkája csupa szellem, csupa báj; az olvasó tiszta kék ég alatt elterülő, napsugártól ragyogó virágos mezőn képzelet magát, oly közvetlenséggel s oly kedvesen mutatja be a hat nővér életét. A munka regényalakban jelent meg, de a forma nem akadályozza meg abban, hogy nemsokára mint hírneves metafizikai munka kézzől-kézre járjon s írójának az irodalomtörténetben az őt megillető helyet megszerezze.

Le Brét munkájáról ennyi jót nem mondhatni. A munka egészében véve excentrikus s bár az érdekes tárgyat a legnagyobb komolysággal tárgyalja, mindannak daczára nem ment helytelen magyarázatoktól s szofisztikus alakra épített feltevésektől; meglátszik rajta, hogy Le Brét nőgyűlölő, sőt a legnagyobb mértékben az.

Mindenesetre érdemesnek tartok néhány szemelvényt szóról-szóra közölni, hogy annál inkább szembetűnő legyen az a gyűlölet, mely az egész munkán végigvonul. A munka első részében az író nagyon szépen tárgyalja azt a hatást, melyet a nyomor a társadalmi eszmékre gyakorol; a másodikban pedig a nők befolyását ismerteti a legnagyobb fokú elfogultsággal. Ime egy-két szemelvény a munka első részéből:

„A társadalmi eszmék fejlődésére két tényezőnek van döntő befolyása, az egyik elősegíti a fejlődést, a másik hátráltatja. Ezek a tényezők: a nyomor és az asszony. Mindenrelatív a világon

— mondja Descartes — s olyan mértékben hat reánk, milyen mértékben fel tudjuk fogni; tehát e tényezők is felfogásunkhoz képest hatnak reánk felemelőleg vagy lesújtólag. Ebből a körülményből magyarázható, hogy némely ember lelki életében a legnagyobb csapások sem idéznek elő változást, míg másoknál a legcsekélyebbek is megbillentik a lelki egyensúlyt.

Ha világosan akarjuk látni azt a hatást, melyet a nyomor az emberiség fejlődésére gyakorol, okvetlenül meg kell írni ezt a fogalmat, nehogy végtelenségbe tévedjünk, vagy más behatások következményeit figyeljük meg. A nyomor fogalom hiányt fejez ki; hiányt pedig akkor érzünk, ha vágyainkat nem tudjuk kielégíteni. Tehát a nyomor a kielégítetlen vágy következménye, melynek gyökerét keresve, visszajutunk az őszitőkhöz, az emberi élet mozgatóihoz. Nem kell elfelednünk, hogy az éppugy vonatkozik az anyagiakra, mint a szellemiekre s akár monisztikus, dualisztikus vagy materialista szempontokból bíráljuk, mindig egy és ugyanarra az eredményre jutunk, bár dualisztikus szempontból nézve az eredmény pozitív és negatív: testi és szellemi.

E sorokkal vezet be az író munkáját s azután áttér a tulajdonképeni tárgyra, melynek mintája a francia forradalom alatt észlelt azon hatás, melyet a nyomor gyakorolt a társadalmi eszmék fejlődésére. Nem lenne azonban czélszerű e helyen a benne felhozott tényeket és a bizonyításhoz szükséges hipotéziseket leírni s azért egyszerűen csak a végeredményt idézem, melyben az író érthetően kifejezi az eredményt; ez pedig a következő:

„A nyomor eredményezte tehát az egyéni szabadságot, a lelki szabadságot, az emberi jogokat s ha az egyéni életre gyakorolt hatásait is tekintetbe vesszük, úgy neki tulajdoníthatjuk az irodalmi fejlettséget is.”

Ezek után áttér az író a nő szerepére, melyet így kezd: „És most következik a másik tényező: az asszony.” Azt hiszem ebből már ennyi is elég. Mindjárt a kezdő sorokból észrevehető az a nagy gyűlölet melylyel az író a nők iránt viselkedik s bizony a fejtegetés folyamán még kevésbé kiméli a hölgyeket; egyszerűen bebizonyítja, hogy a nő mindig csak terhére volt az eszme-fejlődésnek s terhére is lesz mindaddig, míg oly szellemi magaslatra nem emelkedik, mint a férfi. A munkának igen sok szép s igaz részlete van, ami azt bizonyítja, hogy félre téve a gyűlölködést, az író igazán nagybecsű szép munkát alkotott volna.

Egyelőre többet nem írok erről; nem akarom megelőzni a párisi közönség kritikáját, de ha majd a Bleriot-láz elmúlik s a párisi közönségnek ismét téma kell, talán szönyegre fog kerülni ez a munka is.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Pentelei Molnár János Krisztius-képe.** *Pentelei Molnár* János festőművésznek a Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán kiállított hatalmas festményét, amely Krisztusnak a keresztről való levételét ábrázolja, s amelylyel a művész általános feltűnést keltett — mint ismeretes — az állam vásárolta meg. A festményt azonban a Szépművészeti Múzeum képtárában helyezték el, ahol egyébként is nehezen lehetett volna helyet szorítani annak, hanem gróf *Apponyi* Albert közoktatási miniszter czélutadatos és igen helyes rendelkezésére letétképpen átengedték a Szent Imre-kollégiumnak.

(*) **Szinészvér.** Pénteken bemutató előadás lesz a budai nyári szinkázban, színe kerül Eysler Edmund a „Szinészvér” (Künstlerblut) című operettje, melyet Mérey Adolf fordított magyarra. Az újdonságból Tábori Emil rendező és Orbán karnagy vezetése mellett napról-napra folynak a

színpadi próbák. A „Szinészvér” főszerepeit Fóthi Frida, Bálint Béla, Déry Rózi, Mihályfi Julia, Tábori, Latabár, Kiss, Ocskai és Kövessi játsszák.

(*) **Hangverseny Sziácson.** Rév Kálmán fiatal hegedűművész ma délután Sziácson hangversenyt adott, amelyen a nagyszámu közönség tapsokkal ünnepelte.

Ha reggel, délután és este a száját egyszerűen Odollal alaposan kiöblítjük, mindig jóillatú a légzés és erjedésmentes a száj, a mi a szép és jó fogak elengedhetetlen előfeltétele.

FŐVÁROS.

(*) **Helyettesítés.** A főváros-balparti kórházak igazgatója, dr. Müller Kálmán főrendiházi tag, egyetemi tanár ma arról értesítette dr. Bárczy István polgármestert, hogy tekintettel az augusztus hó végén tartandó XVI. nemzetközi orvoskongresszus munkálataira, hivatalában dr. Purjesz Ignác aligazgató helyettesíti őt.

(*) **Torma Károly emlékezete.** Az akvinkumi muzeumban most leplezték le azt az emléktáblát, amelyet a főváros néhai Torma Károly jeles archeológusunk emlékére készített, aki kiváló érdemeket szerzett az akvinkumi ásatások körül. A táblát Darázs János szobrászművész tervezte s halála után özvegye fejezte be. Az emléktábla igen szép kivitelben készült és rajta Torma dombormű bronz-mellképe látható. Az ünnepen Thallóczy Lajos meleg hangon méltatta Torma Károly érdemeit. Kifejtette, hogy milyen jelentősége van, ha a főváros a multja körül érdemeket szerzett embereknek emlékét kegyelettel őrzi. Szükség van erre azért, hogy Budapest minden polgárát áthassa a főváros nagy multjának ismerése. A leplezés után dr. Bárczy István polgármester átvette a főváros nevében az emlékművet és lelkes szavakban emlékezett meg Torma Károly érdemeiről. Végül dr. Kuzsinszky Bálint fővárosi muzeumi igazgató mondott kegyeletes visszaemlékezést Torma Károlyról, egykori tanárjáról.

(*) **A hivatalos óra.** A polgármester a délelőtti hivatalos órák szigorú megtartásának rendezése után most körrendeletet intézett újra a fővárosi tisztviselőkhez, amelyben a nagyközönség kényelmét és egyéb szempontokat figyelembe véve, utasítja a főváros tisztviselői karát, hogy a délutánra előírt inspekciós órákat szigorúan tartásuk meg.

(*) **Svéd városok kongresszusa.** A svéd városok kongresszusának elnöksége átiratot intézett a székesfőváros polgármesteréhez, amelyben kéri, hogy Budapest közigazgatási szervezetéről részletes össz-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi átlás gyomor- és bélbetegségeknek és székesfővárosban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
újra rendezi hozzá.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

szeállítását küldjön neki. A skandináv városok ugyanis az ősz folyamán ülésre gyűlnek össze és a svéd városok reorganizálásának kérdésével kapcsolatban ohajítják Budapest külföldön is jó hírnévnek örvendő közigazgatási berendezését ismeretnie. Bárczy István polgármester intézkedett, hogy a kérésnek eleget tegyenek és az összeállítást angol és francia nyelven ki is fogják nyomtatni, hogy hasonló alkalommal azonnal az érdeklődőknek rendelkezésére is bocsáthassák.

(**Jótékonyági intézetek segítsége.** A főváros közjótékonyági bizottsága ma délelőtt Almády Géza tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapították az 1910. évre adandó segítséget. A bizottság a Stefánia-kórház részére 13.000 kor., a Fehérkereszt Gyermekórház részére 10.000 kor., a pesti Izraelita Hitközség Bródy Adél-kórháza részére 10.000 kor., a Szentlőrinc Gyermektelep részére 4000 kor., a Gyermekbarát Egyesület részére 10.000 kor. (a tavalyihoz képest 6000 kor. emelkedés), a Vakokat Gyámoló Országos Egyesület részére 10.000 kor., az Erzsébet Apáczarend részére 8700 kor., a Nagypénteki Református Társaság részére 3200 kor., az Irgalom Háza részére 12.500 kor., a Lórántffy Zsuzsanna Egyesület építő segítségére 10.000 kor. és a Poliklinikai Egyesület részére 10.000 kor. segítség megszavazását hozta javaslatba.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A szepesi püspök zsarolói.** Ismeretes az a nagy zsarolási bűnpör, amelyben a panaszos dr. Párvy Sándor szepesi püspök, a vádlottak pedig Bodor Gézáé, Dán Anna és Kovács Klótild voltak. A budapesti büntető törvényszék Kovács Klótildot négy évi, Bodor Gézáé 2 évi és Dán Annát 1 évi és hat havi börtönrre ítélte. A királyi ítélőtábla az elsőbíró ítéletét lényegtelen kiegészítéssel helyben hagyta, a kir. kuria pedig a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította. A jogerős ítéletet ma délelőtt hirdették ki a büntető törvényszéken a vádlottak előtt. A kihirdetés után Kovács Klótild engedelmet kért a bíróságtól, hogy védőjével, Admetó Géza dr.-ral a perújítás dolgában értekezhesen. A bíróság e kérelemnek helyt adott s a vádlott nőnek ügyvédjével történt megbeszélése valószínűleg ahhoz az eredményhez vezet, hogy a perújítási kérelmet már legközelebb be fogják nyújtani.

§ **Ügyészségi megbízások.** A m. kir. igazságminiszter Weliacha Jánost, az újvidéki kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt az újvidéki kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá, Marcell Kálmán dunaszerdahelyi kir. járásbírói jegyzőt a dunaszerdahelyi és Román János gyergyószentmiklósi kir. járásbírói joggyakorlót a gyergyószentmiklósi kir. járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

§ **Garai Manó büntetése.** Garai Manó, a Korhás című lap hírhedt szerkesztője, február 23-ika óta a budapesti kir. törvényszék fogházának a lakója. Erre alaposan rászolgált manipulációjával. Két évvel ezelőtt a Magyar Jelzőlog Hitelbankot próbálta megszabolni s ezért a bíróság három hónapi fogházra ítélte. Más alkalommal a rendőrség előtt ingerülten rátámadt dr. Nagy Károly rendőrfogalmazóra, akit élete megrontójának nevezett és azzal vádolta, hogy egy hentesmester sokával rendszeresen megvesztegeti. Emiatt egy heti fogházat kapott. Ugyancsak zsarolási kísérletet tett az Amerikai Porcellán-puder r. t. igazgatójánál és ezért a törvényszék 7 havi fogházra ítélte, a kir. tábla azonban négy hónapra szállította le büntetését. E büntetést a kir. Kuria is helybenhagyta. Ez utolsó ítéletet ma délelőtt hirdette ki Garai előtt a kir. törvényszék Uzepey bíró elnöklésével. Garai az ítéletben megnyugodott, de összsbüntetés kiszabását kérte. Dr. Uzonyi kir. ügyész a kérelem elutasítását javasolta, mert a vádlott első büntetését már kiállotta és így legfeljebb a két utóbbi ügyben lehet helye az összsbüntetés kiszabásának. Dr. Baumfeld Lajos és dr. Weisz Ödön képviselőjében megjelent dr. Bár-

sony Dezső védők ezzel szemben kérték mind a három ügyben összsbüntetés kiszabását, minthogy most már mind a három ítélet jogerős lett. Garai sirva könyörgött a bíróságnak, hogy ereszszék már szabadon, mondván, hogy neki a fogház kitűnő iskola volt, és büneiért alaposan megbűnhődött. A bíróság rövid tanácskozás után kimondotta, hogy a Jelzőlog Hitelbank ügyében kiszabott büntetést az összsbüntetésbe bevonní nem lehet, minthogy a vádlott ezt már kitöltötte. Ellenben a másik két ügyben kiszabott négy hónap és egy hét helyett négy hónap és 4 nap összsbüntetést állapított meg. E határozat ellen a védők semmisségi panaszt jelentette be, egyben kérték a vádlottnak ideiglenes szabadlábra helyezését. A bíróság a szabadlábra helyezés kérelmét megtagadta.

§ **Elítelt irodaigazgató.** Besztercebányán három napig húzódó, az egész város rendkívüli érdeklődésével lefolyt tárgyalás után Zierer Arpád törvényszéki irodaigazgatót az ipolysági törvényszék, mint delegált bíróság, ma négyévi fogházra és hatévi hivatalvesztésre ítélte hivatali sikkasztás és okirathamisítás miatt. Kemény Lajos ügyvéd felbevezte.

§ **Hajók tolvajai.** A Dunagőzhajózási Társaságnak Rudolf-rakparti raktárában mint árukezelők voltak alkalmazva Bödő Nándor, Szentkirályi Jenő és Fuchs György. Junius hó elején abban állapodtak meg, hogy a raktárban elhelyezett árukat meg fogják dézsmálni és ily módon tesznek szert egy kis mellékjövedelemre. E megállapodás folytán Fuchs György és Szentkirályi Jenő ez év junius hó 21-én a raktárból a szállítás alatt lévő bőrök nagy részét ellopták és Sak Jenő cipészhez vitték, aki az értékes bőröket potom 60 koronáért vette meg. Másnap Szentkirályi Jenő egy láda vásznat dézsmált meg és a lopott vásznat elzalogosította. Bödő Nándor árukezelő szintén tudott a lopásról, sőt a lopott holmiért kapott pénzből 5 koronát kapott is. A társaság feljelentésére a budapesti büntetőtörvényszék Makutz bíró elnöklésével működő tanácsa ma tárgyalta ezt az ügyet. A tárgyalás elején dr. Dési Géza, Sak védője kifogásolta, hogy az ő védekezésnek vádtanácsi tárgyalása, alighanem tévedésből elmaradt, amiért is kérte a tárgyalás elnapolását. A bíróság Sak ügyét külön választva fogja tárgyalni, ma csak a három tolvaj bűnügyével foglalkozott. A bíróság dr. Mózes László védő felszólalása után bűnösnek mondotta ki mind a három vádlottat és Fuchs Györgyöt lopás büntetése miatt mint tettet 1 évi börtönrre, Szentkirályi Jenőt ugyanazért 7 hónapi börtönrre és Bödő Nándort lopás vétsége miatt mint bűnsegédet 4 hónapi fogházra ítélte. Ez utóbbi az ítéletben megnyugodott, a másik két vádlott és védője felelősséget jelentett be.

§ **Elmult szerelem.** Öt évig élt együtt Vig Balázs jómódu budapesti fuvaros Való Mária varróleánnyal, akinek az együttélés ideje alatt három gyermeke született. Ez év elején a szerelmesek összeveszttek egymással és Való Mária, akit Vig az utóbbi időben nem a legjobb bánásmódban részesített, elhagyta a közös tanyát és magával vitte három gyermekét is. Vig hosszú időn át kérlette kedvesét, hogy térjen vissza hozzá, de a leány tudni sem akart róla, hanem, hogy Vig zaklatásaitól meneküljön, egy falusi rokonához ment. Erre a fuvaros boszúból feljelentette a leányt lopás miatt, azzal vádolván őt, hogy feltörte a ládáját és 400 korona értékű holmit vett ki belőle. Minthogy azonban a leány tartózkodási helye ismeretlen volt, a rendőrség elfogató parancsot adott ki ellene és mikor junius 12-én Budapestre jött, letartóztatta. Gleichmann Lajos dr., a leány védője, a letartóztatás ellen felfolyamodott s a vizsgálóbíró a szerencsétlen leányt szabadlábra helyezte.

§ **A fürdők tolvaja.** Számos fürdőkabint fosztott már ki Hegyi Géza urasági inas, amikor végre kézrekerült. A többször büntetett tolvaj lakásán egész halom zálogcédulát találtak. A tolvaj, aki beismerte a lopásokat, azzal védekezett, hogy csak azért követte el, mert a családját akarta csuffá tenni, amiért nem törődtek vele. A buda-

pesti büntető törvényszék a vádlottat lopás büntetéseért három évi fegyházra ítélte s ezt az ítéletet ma a királyi tábla jóváhagyta.

Nyilt-tér.

(E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

SPORT.

() **A Henrik herceg-verseny és a főváros.** A legutóbbi automobilverseny (Prinz Heinrich-Fahrt) alkalmából az Automobil Klub választmányának határozata folytán Zichy Béla Rezső gróf, az Automobil Klub alelnöke a következő levelet intézte július 27-iki dátummal Bárczy István dr. polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester ur! Henrik porosz királyi herceg és kíséretében utazott külföldi automobilisták elragadtatással nyilatkoztak arról a lelkes és szívélyes fogadtatásról, melyben Magyarország területén, de különösen a fővárosban részesültek. Vendégeink a Magyar Automobil Klubnak adóznak elismeréssel, aki tudja és érzi, hogy saját erejéből, hatósági támogatás nélkül nem lett volna képes ezen nagyszabású sportesemény sikerét biztosítani. Nagyban hozzájárult az elismert sikerhez a székesfővárosnak, de különösen Nagyságodnak nagybecsű jóindulata, midőn örökös és művészi becsű díj felajánlásával a verseny fényét emelni méltóztatott.

Az Automobil Klub választmánya folyó hó 27-én tartott ülésén szívélyes köszönetének nyilvánítását határozta el és megbízott, hogy ennek közlésével nyújtsam át a klubnak emlékérmét, kérve Nagyságodat, hogy azt a Prinz Heinrich-Fahrt emlékére kegyesen elfogadni sziveskedjék. Kitűnő tisztelettel Zichy Béla Rezső gróf, az Automobil Klub alelnöke.

() **Bécsi uszók a M. U. E. versenyén.** Az új milenárius uszodát tudvalevőleg augusztus elsején avatják fel ünnepélyesen. A nevezések a felavató versenyre szépen sikerültek. Körülbelül kétszáz nevezés érkezett. A rendező egyesület azért az összes előfutamokat már délelőtt 9 órakor megtartja. A bécsi „Wiener Athletiksport Club“ a következő nevezéseket adta le: 100 yardos bajnokságra Scheff Ottó, 400 m. handicapre dr. Blau, Schwarz Alfréd, 200 m. oldaluszásra Scheff Ottó, dr. Blau, 100 m. handicapre Scheff Werner, Schwarz Alfréd, fejes távolugrásra dr. Blau, hátmozás handicapre Freund Gusztáv, dr. Blau, Porzolt-emlékverseny fél angol mértföldre Scheff Ottó, 3×35 m. staféta Scheff Werner, Freund Gusztáv, Scheff Ottó. Vízipóló mérkőzésre az első csapat. A 100 yardos bajnokságra neveztek: Onódy József, Hégener Jenő (MUE.), Halmay Zoltán, Munk József (MTK.) Las Torres (MAC.), Domonkos (FTC.) és Rimanóczy (MAFC.), kik Scheff Ottóval szemben védik a magyar bajnokságot. A Porzolt-emlékverseny győnyörű küzdelmet eredményez Scheff Ottó, Hajós és Las Torres között. A 100 m. hölgybajnokságért a nálunk már többször szerepelt Brüll Ella (Ausztria) küzd a magyar hölgyrekorderrel.

() **A goodwoodi Stewards Cup.** A Stewards Cup-of, az angol versenysport egyik legszebb sulyelosztó versenyét, tegnap délután az outsider Mediant (O'Neil) nyerte meg a szintén elhanyagolt The Tower (Saxby) és Romney (Watts) ellen. A fiedet még az amerikai Priscillian, továbbá Jack Snipe, Poor Boy, Sunflower, Fallen Angel, Battle Axe, Orpha, Goldenrot, Mustapha, Mackintosh, Blankney II., Billy the Verger, Bairam, Desespoir, Chievely, Greyman, Benwhat és favorit Matchbox egészítették ki. Fogadások: 10:1 I., 10:1 II., 100:7 III.

30

font-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Minták kivanatra díjmentve

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

Telefon 116-59.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rossuth Lajos-utca mellett.

Steiner Esztivel és Steiner Ilonkával. A versenyen a teljes uszódresz használatára kötelező.

Kottingbrunni versenyek.

— Hetedik nap. —

A mai versenyek a 2000 méter távolságra 10.000 koronával dotált Kottingbrunni nagy handicap közé csoportosulnak, melyben még tizenkilenc telivérnek van indulási joga. A németek is pályáznak a díjért, mert a graditzi ménes indítja egy háromévesét: Feuerlärm és a tegnapi nap folyamán oly nagy pénzekkel fogadták, hogy a startnál alkalmasint mint a verseny első favoritja jelenik meg.

Az Ard Patrick-mén évjártának másodklasszisa-hoz tartozik és idén még csak kétszer szerepelt. Először egy 2400 méteres versenyben harmadik lett, míg június közepe táján egy 1800 méteres futamban szintén csak a harmadik helyre tudott jutni. Ezen teljesítményeket ha nézzük, nem megvetendő ellenfélnek kell tekintenünk a hároméveset, de 53 1/2 kilóval mi nagyon túlsúlyozottnak látjuk a mi lovainkkal szemben.

A verseny indulói különben ezek: Bujdosó (Janek), Feuerlärm (Bullock), Buffalo (Miles), Kondor (Fries), Pagony (Walkington), Fesz (Carlslake), Igor (Krozuil), Fabelhaft (Cockeram), Lord Darcy (Pretzner), Goldregen (Smeda), Pali (Gulyás), Tengelic (Jones), Blue Peter (Guttmann), Bengali (Baumgartner). A nagy starterlistát tekintve, mindenestre érdemes küzdelemre van kilátásunk.

A mi lovaink közül a fogadók bizalma Kondor felé fordul és mi szerintünk is méltán, mert az öt éves mén 53 kilójával elég enyhén szabadult ki a handicapper kezei alól s ha a Merkenstein-díjban való jó szereplését nézzük, igen nagy chanceot kell neki ítélnünk.

Azonban még sokkal jobban tetszik nekünk Fabelhaft 49 1/2 kilójával, melylyel föltétlenül ki van eresztve. A Falb-kancza a magyar Kancza-díjban igen jó negyedik lett s a Tátra-handicapban is csak idegizgató finish után tudta illusztrálni a győzelmet elragadni s ezen teljesítmények után őt tartjuk a verseny nyerőjének Kondor előtt. Jó futást Bujdosótól és Buffalótól várunk.

Szép versenynek ígérkezik a Kétévesek verseny, ahol összeharcolhat Eunice Xenossal, Aragonnal és Mutatékkel. A Tokio-kancza most mind egyik riválisának öt font pónalitást ad, de még így is elég jónak tartjuk ahhoz, hogy bármelyiket megelőzze a célnál.

Jelöltjeink:

- I. Theophrastus—Esz
- II. Bocskó—Ígaz legyet
- III. Eunice—Mutaték
- IV. Fabelhaft—Kondor—Buffalo
- V. Formosa—Isis—Bella donna
- VI. Pandora II.—Markos
- VII. Harkányi-ist.—Vezér—Bogá:

() A badeni Ugetversenyek tizenegyedik napjának eredménye a következő:

I. Galfahreni díj. Díj 1700 korona. 1. König Gy. 46 sk Akropolis (Vöss), 2. Elyria, 3. Wunderbua. Futottak még: Woodville, Pogány, Hanni K. Tot: 10:23, 20:28, 32.

II. Soosi díj. Díj 2000 korona. 1. Holoher F. 76 sk Janson (Tulajd.) 2. Mánás. 3. Viktor. Futottak még: Siess R., Pandur, Kesergő, Demokrat, Eastor child, Liebling, Dongó B., Fanny, Junta, Demission. Tot: 10:286, 20:119, 96, 37.

III. Dörflesi díj. Díj 1700 korona. 1. Vencsellői ménes stpk. Lucza (Brown), 2. Zwerenz, 3. Sattelhofer. Futottak még: Páva G. VI. T., Fidelitas, Finom leány, Biotá, Boy of Sheba, Czimborá, Babette, Regent. Tot: 10:50, 20:41, 40.

IV. Urkocsis-verseny. Díj 1700 korona. 1. Wanko L. 46 sk Everl (Bastenberger), 2. Wuzerl, 3. Babette. Futottak még: Busserl, Fondor, Bariton, Diogenes, General Simons, Ilero. Tot: 10:83, 20:48, 46, 53.

V. Badeni tenyészverseny. Díj 10 000 korona. 1. Kohnner W. 56 sk Willy Allen (Vöss). 2. Bruder Straubinger. 3. Rabló P. Futottak még: Hecken-

rose, Fereno, Dylla R. Hansi C. Tot: 10:35, 20:35, 31, 38

VI. Pricce Warwiok-díj. Díj 2000 korona. 1. Kohnner W. stpm Feniks (Switzer), 2. Flora, 3. Commander. Futottak még: Geisha, Faust. Tot: 10:37, 20:25, 23.

VII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 2000 korona. 1. Ruzicska F. Dobogó—Vendég (Kreipl). 2. Grotl G.—Isar. 3. Baba Spullerin. Futottak még: Donau—Filou. Tot: 10:27, 20:33, 32.

KÖZGAZDASÁG.

A vasutasok sztrájkjoga az Egyesült-Államokban.

Budapest, július 28.

A közüzemet képező vállalatoknál a sztrájkjogot az egyes államok törvényhozása kisebb-nagyobb mértékben korlátozza. Különösen a vasuti forgalmat igyekeznek ezen törvények biztosítani. Az Egyesült-Államokban ilyen törvények hozatala bizonyos nehézségekkel járt, amelynek oka az Unió alkotmányában, illetőleg a washingtoni kormány szigorúan meghatározott hatáskörében rejlik. „Azon jogok, amelyeket az alkotmány az Egyesült-Államokra nem ruház, vagy amelyeket az egyes államoktól el nem von, az illető egyes államoknak vagy a népeknek vannak fenntartva.” (Constitution of United States, Amendment 10.) Ennek az a következménye, hogy az Egyesült-Államok — vagyis a kongresszus és a központi kormány — nem vehetnek igénybe oly jogokat, amelyeket az alkotmány kifejezetten vagy pedig azáltal, hogy az egyes államoktól elvonja, az Egyesült-Államokra nem ruház.

Az Unió vasutai tudvalevőleg magánvasutak. A vasutak feletti felügyelet az egyes államok autonóm jogát képezi és a központi kormánynak, illetőleg a kongresszusnak csak annyiban van joga a beavatkozásra, amennyiben „interstate commerce”-ről, azaz államközi forgalomról van szó. Ezen az alapon sikerült az Unió kormányának a kongresszus által egy törvényt megszavaztatnia, amely egy döntő bíróságot állít fel a közlekedési vállalatokban előforduló munkaharcok megszüntetésére. Ezen törvény még 1888-ban hozott és 1898-ban került revízió alá. Az Unió ezen törvényt az egyeztetési eljárást, legalább a közlekedési vállalatokra vonatkozólag, egységesen szabályozta egész területén.

Ha egy vasutársaság és alkalmazottai között nézeteltérések merülnek fel és sztrájk vagy lock-out kitörése fenyeget, ezen esetben az interstate commerce commission chairmanje és a commissioner of labor a felekkel összeköttetésbe lép és egy békés meg egyezség lehetőségét igyekszik minden rendelkezésére álló eszközzel előmozdítani. Ha ez nem sikerül, akkor az ügy egy döntő bíróság — Board of Arbitration — elé terjesztetik, amely három tagból áll, melyeknek egyikét a munkaadók, egyikét a munkások választják meg és a két delegátus együtt választja meg a harmadik tagot. Ha a harmadik tag személyében a delegátusok öt napon belül meg egyezni nem tudnak, akkor a chairman és a commissioner of labor jelöli ezt ki. Ezen döntő bíróság a tárgyalásokat legkésőbb 10 nappal a megalakulás után kezdi meg és 30 napon belül hozza meg ítéletét.

E döntő bíróságnak jogában áll tanukat kihallgatni, üzleti könyveket, a felek iratait és egyéb okmányokat megtekinteni. Ha a felek a döntést elfogadják, ez hitelesített és egy másolat a chairmannek adatik át. A döntés a kihirdetés után 10 nappal lép életbe és egy évig marad érvényben. A döntő bíróság határozata ellen felebbezés nyújtható be a kerületi bírósághoz és innen a kerületi felebbezési törvényszékhez, amely végérvényesen dönt.

Az egyeztetési eljárás, illetőleg a bíróság működése alatt a munkaviszonyok változatlanul állnak fenn. Ha a felek egyike a végleges döntéssel nincs is megelégedve, akkor sem törhet ki mindjárt a sztrájk vagy a lock-out, hanem csak három hónappal a döntés kihirdetése után, de ez esetben a tervezett sztrájkról ill. lock-outról a másik felet legalább három hónappal előbb „felmondás által” kell értesíteni. Ezen törvény alkalmazását nyert többek között az 1907 évi chicagói vasutasmozgalom alkalmából, amikor is a vasutasok sztrájkját sikerült meggátolni.

Gnfi Nándor.

Oszták-magyar vasuti díjszabás? A prágai és bécsi lapok közlései nyomán az a meglepő hír terjedt el országszerte, hogy a magyar és oszták vasutársaságoknak legutóbb Bécsben tartott értekezletén az oszták körök egy oszták-magyar díjszabási közösségnek alapjait akarták megteremteni. Ez pedig arra volna jó, hogy a Magyarországból külföldre irányuló forgalom a bodenbach-tetscheni hosszú útirányon bonyolítottatnék le, természetesen ama magyar határállomások megkerülésével, amelyek most a külföldi forgalomnak le-bonyolítására szolgálnak. Igaz, hogy az osztákok ezt nem kívánják ingyen. Ők áldozatra is készek javasolták, hogy Magyarországból külföldre irányuló forgalomnak az oszták államvasut bodenbach-tetscheni vonalára való tereléseért pénzbeli kárpótlást adnak a magyar vasutaknak. Olyanformán tervezik ezt a közös ügyet, mint ahogy a porosz államvasut a szász, a bajor és a württembergi vasutak bevonásával a német birodalmi díjszabási közösséget akarja megteremteni, ahol természetesen az a cél, hogy a nagy és hatalmas porosz államvasut teljesen a maga érdekkörébe vonja be a kisebb szász, bajor és württembergi vasutakat és így teljesen a maga kénye-kedve szerint tarthassa kezében ezeket a vonalakat. A jó szomszédok annyira biznak e gyilkos tervük sikerében, hogy már munkába vették az új közös díjszabás pénzügyi részének kidolgozását, s egy hatvan tagból álló vegyes bizottság nap-nap után számításokat végez, hogy a tervezett közös díjszabásnak pénzügyi része készen legyen.

Ez a hír a magyar közgazdasági körökben érthető megdöbbenést okozott, mert hisz nyilvánvaló, hogy ez a terv nem jelentene mást, mint egyrészt az amugy is gyenge magyar kivitel letörését, másrészt pedig az oszták behozatal versenyképességének biztosítását. Annyira balekok azonban, hogy ebbe a ravaszkodásba belemenjünk, talán mégsem vagyunk.

A Védőegyesület Zsolnán. A Magyar Védőegyesület Zsolnán vasárnap tartotta meg nagygyűlését Boksa Bertalan elnöke alatt. Elhatározta a nagygyűlés, hogy kéri fogja a vásárok beszüntetését, mert az azokon megjelenő morva iparosok egyenesen koldusbotra juttatják a helybeli iparosokat. Kimondták, hogy Zsolna kereskedői a legnagyobb agitációt fejtik ki honi áruknak beszerzésére és evégből belépnek a védőegyesületbe, a honi árukra kikérik a védőtáblát. Végül, ha vonatknék valamelyik kereskedő honi árukat tartani azt bojkottálni fogják. Meglátszott a közgyűlésen, hogy a gazdasági válság az oszták áruknak intenzív bojkottját fogja megvalósítani. Hát hiszen rég hirdetjük ezt országszerte szóval és írásban: a *lettek* terén azonban eddig vajmi kevés történt. Pedig életkérdés lenne ráknézve az oszták áruk erőteljes bojkottja.

Detail Fakereskedők Nagykereskedése Bt. Ezzel a furcsa címmel augusztus 1-én Budapesten egy új fakereskedelmi részvénytársaság alakul meg. Az alapítók névsora a következő: Mózes Sándor, Grünbaum Vilmos, Hasznos Adolf, dr. Abraham Dezső, dr. Kónyi Artur, dr. Parczér Tivadar.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank mérlege. Mint értesítünk, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank felévi mérlegét csütörtök este 6 órakor fogja publikálni.

Ha fáj a feje

ne tévovázzék, hanem

használgon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrainé és fejfájást elmulasztja.

Központi Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér.

Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban.

Három doboznál ingyen postai szállítást.

A székely fatermelők és a talpfaszállítások. Ismeretes, hogy a vármegye rengeteg erdőt évtizedek óta a külföldi tőke használja ki. Néhány székely birtokos azonban felvette a versenyt a külföldi vállalatokkal, s a székely erdők kitermelését sikerrel üzték. A székelyeknek ezt a vállalkozását a kereskedelmi kormány is támogatta. Később azonban a fatermelés terén beállott krízis a székely fatermelők helyzetét is megromította. A válsággal küzdő háromszéki fatermelők most memorandummal fordultak a kormányhoz, a vármegyéhez és a székelyföldi miniszteri kirendeltséghez. A vármegye közigazgatási bizottsága már tárgyalta is a kérelmet *Demeter Gyula* tb. vármegyei főjegyző előadásában s *Bene István* dr. országgyűlési képviselő felszólalása után egyhangulag kimondotta, hogy a székely fatermelők érdekében felír a kormányhoz. Mert például Háromszéki vármegye az 1908. évi máj szállításoknál is mostoha elbánásban részesült. Még Kisküküllő vármegye 22117 kat. hold erdő után 46.540 korona értékű szállítást, Udvarhely vármegye 137117 kat. hold után 44.540 korona értékű, Székely vármegye 127839 kat. hold után 75.800 korona értékű, Bihar vármegye 262671 kat. hold után az 1909., 1910. és 1911. évekre 4.377.465 korona értékű talpfaszállítást kapott, Háromszéki vármegye, melynek csak bükkterülete 254593 katasztrális holdnyi, mindössze 9275 korona értékű szállítást kapott, csupán csak bükk talpfaszállításra, míg a többi megyék nagyobb mennyiségű tölgy talpfaszállítást is nyertek. Erre való tekintettel kéri a kereskedelmi kormányt, hogy a háromszéki fatermelők és faiparosokat oly arányban részesítse a szállításban, mint a többi megyék fatermelőit és faiparosait, hogy a Máv. ajánlati felhívásának azt a pontját, hogy az anyagot a legközelebbi fővonal állomáson, illetve telephelyen kell átadni, töröljék és a háromszéki fatermelők és faiparosok árukészletét az eddigi szokás szerint bármely megyebeli vasúti állomáson vegyék át. Reméljük, hogy ennek az akciónak nagyobb sikere lesz, mint annak, amelyet a gyergyói székely fatermelők a múlt évben megindítottak.

Az értéktőzsdéről. A külföldi tőzsdék kedvező jelentései ma szilárd irányzatot eredményeztek az értéktőzsdén, de a szilárd irányzat dacára alig volt élénkebb forgalom. A nemzetközi értékek közül főképp a Rimamurányi részvényeket és az Osztrák hitelrészvényeket keresték. A Rimamurányi részvények nagyobb keresletét a Rimamurányi vasművek kedvező zárszámadásaival hozták kapcsolatba, bár a hírek, melyeket a Rimamurányi vasmű mérlegéről szellőztettek, még nem találnak megerősítést. A helyi értékek piacán az építőipari részvényeket keresték. Leginkább a Kőbányai gőztéglagyári részvényeket vásárolták, melyek a mutatkozó keresletre ötven koronával emelkedtek. A járadékpiac üzletelen volt, valamivel alacsonyabb árfolyamokkal. A mai napon bonyolították le a júliusi prolongációt, mely sima elintéztést nyert.

A borecet értékesítése. A bortermelés mai válságai közepette különös figyelmet érdemel minden olyan intézkedés, mely az értékesítés megkönnyítésére irányul. Kevesen tudják, hogy a jó borecetnek magas ára van és nemcsak a háztartásokban van szerepe, hanem főleg külföldön nagy mennyiségben használják azt ipari célokra is, különösen konzerv-gyárakban, melyek mindmáig jobbadán Olasz- és Franciaországban szerzik be gyártmányaikhoz ezt a szükséges alkatrészt és mentül jobb és egészségesebb a bor, annál jobb, annál aromásabb, tisztább és erősebb ecetet lehet belőle készíteni. És még ez sem elegendő. Az ecetágyat kell jól megválasztani. Az ecetágy voltaképpen baktériumok lömege. És az ampeológiai intézet most folyó kísérleteinek éppen az a végcélja, hogy a hazai viszonyokhoz és különböző borsajtákhöz mérten a legmegfelelőbb ecetbaktériumokat termelje. A kísérletek anyagául az ország különböző borvidékeiről nagy mennyiségben összegyűjtött ecetágyak szolgálnak, melyek közt százalékok is akadnak. Ha a kísérletek befejeződnek, a földművelésügyi minisztérium gondoskodni fog arról, hogy szőlősgazdáink a borértékesítésnek erről a kínálkozó újabb módjáról gyakorlatias irányban mentül behatóbban tájékozódást nyerjenek.

Ismét drágnál a buza. A gabonatőzsde ma ismét meglepetés elé állította a világot. Egy hélig napnapután hanyatlott a buza ára, mert a cséplésekről, ha nem is a legjobb, de azért megnyugtató hírek érkeztek. Ma aztán kissé csökkent a vidékről jövő cséplési információk száma, ellenben arról érkezett hír, hogy a vidéki piacokon csökken az áru-kínálat. Ezt az átmeneti jelenséget aztán a spekuláció rögtön értékesítette is. A keres-

let mind nagyobb mérvet is öltött s élénk forgalom mellett minimális kínálat folytán gyorsan emelkedtek az árak s így a tegnapi zárattal szemben az októberi buza harmincznégy fillérrel, az áprilisi buza harminczkét fillérrel emelkedett árfolyamában.

Uj összekötő vasut Miskolcra. A hatalmasan fejlődő Miskolc ipari forgalmának gyors lebonyolítása végett a város törvényhatósági bizottsága egy régebbi közgyűlésén elhatározta, hogy a város középnyomójától távol eső vasutállomásokat új iparvágánnyal köti össze. Az iparvágánynak tegnap volt a közigazgatási bejárása, melyen a kereskedelmi minisztériumot Marzó Károly vasúti és hajózási főfelügyelő, Miskolc városát Szentpáli István dr. polgármester képviselték. A hivatalos kiküldöttek örömmel üdvözölték az új vasut létesítését. Szentpáli István polgármester a város nevében azt a kívánságot fejezte ki, hogy az új vasutat az Államvasutak építtessék ki és vegye kezelésbe, amit a bizottság jegyzőkönyvébe foglalt. A vasutvonal kiépítését a miniszter jóváhagyása után azonnal megkezdik.

Alapítványi okirat, mint üzleti biztosíték. *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter arról értesítette a hatóságokat, hogy a kisbirtokosok országos földhitelintézetének kamatozó és teljesen befizetett 100, 500 és 5000 forintos, illetve 200, 1000 és 10.000 koronás alapítványi okiratai a pénzügyi igazgatás valamennyi ágazatában névértékük 70%-a erejéig üzleti biztositékul és bányapénzüml elfogadhatók, ha azokat az, akinek nevére szólnak, a letétel előtt üres forgatmányon látja el.

Polyvízeinkről. A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna közepes vízállással Passautól Bécsig és Drenkovától Orsováig emelkedik, másutt apad. Budapesten a vízállás ma 298 cm., tegnap óta 22 cm.-t apadt. A Tisza alacsony vízállás mellett apad. A Dráva vízállása közepes, Barcstól Dolnji-Miholjáczig emelkedik, másutt apad. A Száva alacsony vízállással apad.

Parcellázás a bugaczi pusztán. A híres bugaczi pusztát sem kerülheti el az idők járását. A modern birtokpolitika a híres pusztát is a parcellázás és a belterjesebb gazdálkodás járma alá fogja. Kecskemét város törvényhatósági bizottsága ugyanis ez év áprilisi havi közgyűlésén azt a határozatot hozta, hogy a 21.220 katasztrális holdnyi Bugaczi pusztát, melyet ezideig házilag kezel, jövedelmezőbbé tételé végett részben örökön eladja, részben hasznbérbe adja ki. Egyelőre a birtokból augusztus hó első felében 12.000 hold szántónak és 3—400 holdnyi szőlőnek való földet, 25—50 holdas parcellákban is, örökön elad és a vételár 6 százalékos kamattal vagy amortizációs alapon 30—40 év alatt törleszthető. Ugyancsak Bugacson 1600 katasztrális hold földet hasznbérbe adnak. Az így származó jövedelemszaporulatot részben a tisztviselők fizetésrendezésének fedezésére fordítják. A régi romantikus betyárvilág egy tipikus darab földje hát ismét eltűnik, hogy helyét adjon az ekevasnak.

A Magyar Ipari Értékesítő Szövetkezet e hó 26-án tartotta alakuló közgyűlését. A szövetkezet célja vidéken utazói és képviselői útján iparos tagjai részére megrendeléseket gyűjteni. Az igazgatóságba beválasztottak: Arkai Sándor, Baán Jenő, Héber Sándor, Steiner Kálmán és Wéber Vilmos.

A szatmári iskolasorsjáték huzását elhalasztották. A szatmári református egyházmegye iskolaépítési sorsjegyeinek huzását a pénzügyminiszter 75.825/909. számú rendeletével 1909. október 25-ére halasztotta.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Angol sacco-öltönyt 33 forintért

kifűnő szabás, jó munka, finom kivitel.

FÁI GÉZA elsőrangú ural-
szabó termelben
Szervita-tér 5. I. em.

TŐZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDE.

Gabonatőzsde.

Budapest, július 28.

A készáru-piacra szilárd volt ma az irányzat. Kieiegitő kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és jobb árakat is szívesen fizettek, az árubirtokosok azonban erősen rá-tartósak voltak és így magyarországi buzában csak korlátozott forgalom fejlődött ki, míg romániai buzában élénk volt az üzlet. Elkelt mindössze mintegy 40.000 q. buza. a tegnapiaknál 10—20 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 29.70 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 28.20 korona 75.3 kilós bacsikai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs, a zab és az árpa szilárd, a tengeri változatlan. Forgalmába került: 300 q. ujjroz 19.50 koronás áron, 500 q. ujjarpa 15.45 koronás áron és 100 p. ó-zab 20.40 koronás áron. A határidőpiacra szintén a hausse-mozgalom került tulsulyra. A mai gyors irányváltásnak különben az az oka, hogy a cséplések eredménye felől beérkezett hírek nem kielégítőek, ami a spekulációt sürgős fedezésekre és élénk véleményes vásárlásokra készítette. Megnyitáskor még kedvtelen volt a hangulat, az árfolyamok a tegnapi zárattal némileg alacsonyabban indultak, de aztán egyszeribe kitűnt, hogy a kereslet jóval túlhaladja a kínálatot, mire aztán igen élénk forgalom mellett gyors tempóban emelkedni kezdtek az árfolyamok. Az októberi buza 6 fillérrel a tegnapi zárattal alul 26.90 koronán indulva, 27.42-ig emelkedett, azután 27.24-ig gyöngült és zárattal 27.30 koronán maradt. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményeképpen ma az októberi buza harmincznégy fillérrel, az áprilisi buza harminczkét fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel emelkedett, az októberi zab, az augusztusi tengeri és az ujtengeri árfolyama változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.55—29.10
"	76	28.20—29.20	80	29.90—29.80
"	77	29.20—28.80	81	29.80—
"	78	29.50—29.45	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	—
"	76	—	80	—
"	78	28.40—28.80	81	—
"	79	28.80—28.85	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.90—29.30
"	76	—	80	29.60—29.15
"	77	28.50—28.70	81	—
"	78	28.50—29.70	82	—
Bánsági	74	—	78	28.85—30.30
"	75	—	79	29.90—
"	76	28.50—	80	29.30—29.50
"	77	—	81	—
Bácskai	74	—	78	—
"	75	—	79	29.20—28.95
"	76	28.70—	80	29.80—29.70
"	77	—	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.50—19.80
" középminőségű uj	—	—	—	19.20—19.80
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.40—18.40
" II-rendű	—	—	—	16.90—16.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	21.30—21.70
" II-rendű	—	—	—	21.60—20.95
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.85—16.25
Korpa	—	—	—	12.30—12.60

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80.5 k, 100 q 81 k, 200 q 79.5 k 29.70 K, 600 q 80 k 500 q 79.5 k 29.65 K, 400 q 80 k 200 q 79 k 29.60 K, 400 q 79 k 250 q 80 k 29.65 K, 100 q 80 k 200 q 78.5 k 28.80 K üszök-
végű, 100 q 79.5 k 1800 q 79.5 k 29.40 K, 200 q 79.5 k 150 q 79 k 100 q 80 k 100 q 79 k 29.50 K, 1050 q 77.5 k 29.30 K.

Pestvidéki: 350 q 79 k 29.60 K.

Bácskai: 160 q 79 k 400 q 80 k 28.65 K, 100 q 78 k 100 q 77 k 29 K, 400 q 76 k 28.70 K, 150 q 74 k 100 q 74.3 k 100 q 75 k 200 q 75.3 k 28.20 K.

Bihari: 300 q 77 k 28.70 K.

Bánsági: 100 q 80 k 29.60 K, 600 q 80 k 29.80 K, 200 q 79 k, 200 q 29 29.20 K, 1400 q 78 k 29 K, 3000 q 78 k 20.30 K, aug. érk. 100 q 78 k 28.50 K, 300 q 78 k 100 q 78 k 29 K, 1000 q 78 k 28.80 K aug. érk. 1000 q 29.30 K, 400 q 78 k 29 K, 100 q 76.8 k 28.50 K, 100 q 77 k 28.50 K.

Román: 6000 p 80 k 29 K VIII. 15. száll 5000 q 80 k 28.85 K aug. száll. 4000 q 78 k 28.40 K aug. száll.

Uj-ross: 200 q 19.50, K, 700 q 19.50 K kpl. p. Ujárpa: 500 q 15.45 kpl. par. O-zab: 100 q 20.40 K kpl.

A határidőpiacon elkelt:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re: Buza októberre 26.90-26.88-27.42-27.24-27.30. Buza áprilisra 27.56-27.94-27.84-... Rozs áprilisra 19.74-19.72-19.72-19.98-... Tengeri augusztusra: 15.60-15.68. Ujtengeri májusra 14.20-14.16-14.22-14.14. Zab októberre 15.22-15.24-...

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: Item (Buza októberre, Rozs októberre, etc.) and Price (27.30-27.32, 27.86-27.88, etc.).

Budapesti gabonaforgalom.

1909 július 26-tól 1909 július 27-ig.

Table with 3 columns: Item (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa), Quantity (21557, 2775, etc.), and Price (3293, 2775, etc.).

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén minden változatlan. A hangulat nyugodt, az irányzat csendes, a forgalom rendkívül kisarányú, az árfolyamok pedig a legszűkebb keretben ingadoznak. A spekuláció minden ösztönzés híján van és így nem is lehet csudálni, ha semmi hajlandóságot sem mutat valamelyes tevékenységre. A mai előtőzsde megnyitása előtt végbement az utolsó prolongáció, ami minden fennakadás nélkül, változatlan multkori díjtételek mellett gyors elintézést nyert s így ma az összes

értékek már prolongálva kerültek forgalomba. A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások nem voltak kielégítőek, így tehát kedvtelen hangulattal nyílt meg az előtőzsde, amelynek a folyamán a két hitelen és Jelzálogon kívül, egyéb értékekben nem is fordult elő üzletkötés. A déli tőzsdén csendes irányzat mellett szintén csak jelentéktelen üzlet fejlődött ki, mi mellett az árfolyamok egyazon a szinten mozogtak. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 641.25-642.- koronán, Magyar hitel 752.50-723-752.50. Államvasút 723.75-724.- koronán, Leszámitolóbank 478.25-478.50 koronán, Jelzálog 444.50-445.25-445.50 koronán, Közuti 571 koronán. Drasche 541 koronán.

A előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 641.25-642.-, Magyar hitel 752.50-753.-, Jelzálogbank 444.50-445.25 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 642, Magyar hitel 752.50 koronán, Osztrák magyar államvasút 723.75-724, Leszámitolóbank 478.25-478.50, Jelzálogbank 444.50, Rimamurányi 584.25-584.50, Közuti vaspálya 571 koronán.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 6-8 korona, hónap végére 18-20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 642.25, Magyar hitel 752.50, Államvasút 723.50, Jelzálogbank 443.50, Rimamurányi 584.50, Városi vasút 266.25, Közuti v. 571.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, június 28. (Saját tudósítónktól.) Buza ma 10 fillérrel drágult, tengeri árát is 5 fillérrel emelték, azonban rozs és zab változatlan maradt. Az irányzat javulása nem ösztökölte a konzumot vásárlásra, a buzában mindössze csak néhány kisebb kötés fordult elő, így 76 kg. alsó-ausztriai minőség szerint 14.50-15.- koronán és egy még kisebb tétel 10.10 koronán Lasseből. Árpából már minták voltak közkézen, de mivel megbízhatóságukban kételkedtek, az árképződésre nem gyakorolhattak befolyást.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.85-15.75, bánáti 14.95-15.35, déliavasuti 14.75-15.05, romániai 15.10-15.50.

Rozs: tótfelvidéki 10.10-10.40, csepeli 10.15-10.30, pestmegyei 10.25-10.40, déliavasuti 10.20-10.35, különféle magyar 10.15-10.30, osztrák 10.10-10.40, Arpa: maláta 9-9.20, takarmány 8.75-9.10, Magyar tengeri 8.35-8.55, Cinquantin 10.20-10.45, Magyar zab 10-10.40, válogatott 10.40-10.60.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás. Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Finsen-féle lüdlámpa fűrdők szívbaj és vérérdényelmesződés ellen. Elektromágneses gyógyítás. Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos massage (Vibratio). Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfűrdők. Szénsavas fűrdők. Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Álmatlanság, Fejfájás. Műdések (Paralízis). Idegfájdalmak, Idegcsábák (Neuralgiák, ischiás). Gerincvelőszorvadás (Tuberculosis). Szívbetegségek. Vérérdényelmesződés. Kőszvény és eszsz, reuma, izületi és esonfibajok. Székrekedés. Baganatok. Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vérérdényesség). Bőrnyajok. Bőrviszketeg. Lupus. Hajhullás, kopaszág. Szértelenítés (nőknél az arcon). Aranyeres esoméek.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 28. Az üzleti tevékenység a legszűkebb korlátok között mozgott, noha a krétai kérdést a piac nyugodtan ítélte meg. A vezető-

Large table with multiple columns: Buza (Tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, borsági, dícskai), Egyéb gabonafélék (Rozs, Arpa, Zab), Burgonya (Dunántúli, Felsőmagyarországi, Nyírségi, Erdélyi, Borsági, Pesti), Különböző termények (Alszósztr, szalonna, szilva, szőlő, hering), and various other commodity prices.

Table with multiple columns: Államadósságközlőcsónok (Magyar aranyárak, koronaárak, All.köl. Vaskapu celjar. 8%), Bankok részvényei (Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtőintézet, Magyar iparbank, Hazai bank, etc.), Takarékpénztárak (Bécsi városi takarékpénztár, Budapesti III. ker. takarékpénztár, etc.), Biztosító társaságok (Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti bizt. int., etc.), Gőzmalmok (Borsod-Miskolczi gőzm. r.t., Concordia, etc.), and Különböző vállalatok (Bécsi szőlő- és szőlőgyár, etc.).

Table with multiple columns: Pénz (Kassa-derb. v. 1889. frt. 6%), Aru (Ollaki téglák és mázszelők, Első m. gázolajgyár, Danubius-hajógyár, Fegyver- és gépgyár, etc.), Pénz (Kassa-derb. v. 1889. frt. 6%), Aru (Ollaki téglák és mázszelők, Első m. gázolajgyár, Danubius-hajógyár, Fegyver- és gépgyár, etc.), Pénz (Kassa-derb. v. 1889. frt. 6%), Aru (Ollaki téglák és mázszelők, Első m. gázolajgyár, Danubius-hajógyár, Fegyver- és gépgyár, etc.).

értékek árfolyamai tartottak. Alpesi részvény javult, ugyszintén korlátok közt cémentértékek és az osztrák Lloyd részvényei is emelkedtek.

Az üzlettelenség a déli tőzsde megnyitására is átterjedt, az árfolyamok tartottak, később az irányzat barátságosabb lett, mert Berlin is kedvezőbb irányzatot jelentett, de a forgalom csak szűk korlátok között maradt.

11 órákor zárult:

Osztrák hitel 641.50, Laenderbank 451.75. Államvasút 723.25, Déli vasút 109.50, Alpesi 647.50, Rimamurányi 583.—, Magyar Jelzálog 455.75, Osztrák Lloyd 498, Török sorsjegye 186.50 korona.

1 óra 30 perczkor jegyeztek:

Osztrák hitel 642.50, Magyar hitel 751, Anglo 299.—, Bankgyesület 529.—, Laenderbank 451.25, Union 551.—, Magyar jelzálog —, Államvasút 723.25, Déli vasút 109.50, Dunagőzhajózási 965, Alpesi 647.50, Rimamurányi 583.50, Orosz járadék 99.65, Török sorsjegye 186.50, Cémentgyár 453 K

Bécs, július 28. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.45, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 142.75, Magyar hitelbank részvény 752.—, Magyar leszámítóló és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 583.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.75, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.55, Magyar nyeres.-kötv. sorsjegye 199.25, Kassa-Oderbergi Vasútrészvény 963.25, Magyar Jelzálogbank 443. Magy. kereskedelmi bank 3460.

Bécs, július 28. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.95, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.40, 1860-as sorsjegye 160.75, Osztrák hitel-sorsjegye —, Angol-osztrák bankrészvény 299.—, Bécsi Bankverein 527.95, Osztrák magyar bank 1770, Déli vasút 108.50, Dunagőzhajózási társ. 963.—, Dohány részv. 372.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.36, Osztr. Lloyd 496.—, 4.2 száz. ezüst jár. 96.85, Osztr. koronajáradék 95.85, 1864-es sorsj. 292.—, Osztrák hitelintézeti részvény 642.25, Union-Bank 551.—, Osztrák Länderbank 451.—, Osztrák-magyar államvasút 722.75, Elbevölgyi vasút —, Alpesi részvény 648.75, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 239.85, Lipótkohó 468, Török sorsjegyek 186.30 K. Tartózkodó

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 28. (Tőzsdei jelentés.) A magassabb newyorki jegyzések és az amerikai acéltusztanak a folyó év második negyedéről szóló kedvező kimutatása a mai tőzsdének szilárd alapirányzatot kölcsönzött, anélkül azonban, hogy a forgalom számára erőteljesebb ösztönzést képezett volna. Kissé elénkebb volt az üzlet kezdetben amerikai vasutakban és egyes bányáértékekben. Az utóbbiak árfolyama 10/10-ig menő emelkedéseket ért el. Egyébként a legtöbb érték jól tartotta magát. Vasutak el voltak hanyagolva. Járadékok közül 1902. évi oroszok valamivel magasabbak voltak, míg japánok némileg gyöngültek. Valamivel szilárdabbak voltak még gőzhajós és villamossági részvények. Kálijártékek gyengülésre hajlottak. A további folyamában a tőzsde üzletelen volt. Az utőzsdén csupán bankértékek iránt mutatkozott némi érdeklődés. A készpénzpiac ipari értékei közül különleges értékek iránt nagyobb kereslet mutatkozott. Napi pénz 3%, magánleszámitolási kamatláb 2 1/4 %, ultimópénz 3 1/2 % és valamivel kevesebb.

Berlin, (Zárlat.) július 28. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100 osztrák hitelrészvény 202.20, Déli vasút 20.90, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 85.50, Disconto Commandit 167.40, Dinamitruszt 165.60, Harpeni 193.60, Unifikált török járadék 93.20, 4.2 százalékos ezüst jár. 96.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.50, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák-magyar államvasút 154.60, Bécsi váltóár 851.25, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 221.60, Gelsenkircheni 184.—, Laurakohó 184.40, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) július 28. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99.85, Magy. ar.-jár. 95.55, Osztrák hitelint. részv. 201.50, Osztrák-magyar államvasút 154.30, Eszaknyugati vasút —, Bustichradi vasút —, Londoni váltóár 204.15, Bécsi Bankverein 133.60, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.35, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák-magyar bank 126.75, Déli vasút részvény 20.75, Elbevölgyi vasút —, Bécsi váltóár —, Párisi váltóár 811.33, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) július 28. 4.2 százalékos ezüst járadék 99.—, 1860. sorsjegye —, Déli vasút 20.80, 4 százalékos aranyjáradék 99.70, Osztrák hitelrészvény 202.70, Osztrák-magyar államvasút 154.75, Olasz járadék 104.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.60, Nyugodt.

London, július 27. Angol consol 83.7/8.

Páris, (Zárlat.) július 28. 3 százalékos francia járadék 97.70, Osztr. aranyjáradék 100.90, Magyar aranyjáradék 96.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3 százalékos Olasz járadék 282.—, Déli

vasút elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 93.60, 4 százalékos amort. román járadék —, 5 százalékos orosz járadék —, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. —, 4 százalékos spanyol jár. —, 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegye 175.25, Török dohányrészvény 393.— Osztrák földhitelintézet 1793, Osztr. Länderbank 487.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 16.22, Banque Ottomane 710.— Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 113.—, Meridionalvasút 682.—, Hartmann gépgyár 523.—, Rio Tinto 18.92, Sucrerie d'Egypte —, Tula 331, Urikányi kőszén 160.— Chartered 40.50, De Beers 378.— East Rand 183.—, Jagersfontein 167.—, Trans. Land Cop 71.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.98, Váltó Belgiumra (rövid) 23/32, Olasz aranyváltó (rövid) 19/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 251.85, Magánkamatláb 1/4. Szilárd

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbárány igazgatósága) július 28-án. Előző napi eladatlans maradvány 45 drb sertés, — drb süldő, — drb malacz. Pótfelhajtás 74 drb. sertés, — drb süldő, — drb malacz. Mai felhajtás 847 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz, összesen 966 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Eladatot 770 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 196 drb sertés, — drb süldő, — drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirtertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 114—116 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogrammig — fill., ételsúlylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős. — fillérig, ételsúlylevonással 132—148 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. ételsúlylevonással 138—150 fill.-ig, fiatal könnyű 220 kilogrammig — fillérig, levonással 138—150. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak 2—4 fillérral emelkedtek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— július 28. —

Kinevezések. A külügyminiszter Retschek Antal végzett konzuli akadémiai növendéket konzuli attassévé:

a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott minisztereink Fekete István budakalászi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a budapestvidéki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghoz nevezte ki.

Pályázatok. A földmivelésügyi miniszteriumban hivatalosjogi állásra szeptember hó 15-éig; Zombor sz. kir. város polgármesteréhez állatorvosi állásra augusztus hó 15-éig; a nagyenyedi pénzügyigazgatóságához számvizsgálói állásra két hét alatt; a marosújvári főbányahivatalnál pénztárfői állásra augusztus hó 21-éig; a szolnoki törvényszék elnökéhez telek-könyvvizetői állásra két hét alatt; a budapesti törvényszék elnökéhez irnoki állásra négy hét alatt; a székesfehérvári pénzügyigazgatóságához számtisztai állásra 15 nap alatt; a sátoraljai helyi törvényszék elnökéhez a szerencsi járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a budapestvidéki pénzügyigazgatóságához adótitói állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for date (jul. 27, jul. 28), location (Duna, Móra, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborcz, Ung), and measurements (méter) for various items like Schilling, Pasu, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morva, Vág, Trancsen, Szered, Szt.-Gothard, Sárrát, Győr, Váradi, Zákány, Bács, Eszék, M. Szerdah, Zágráb, Sziszek, Mitrovicza, Dées, Szatmár, Krasna, Latorca, Laborcz, Ung.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap az idő száraz, derült jellegét megtartotta. A hőmérséklet nyugaton többnyire a normális alatt maradt, míg délkeleten jóval magasabb volt a normálnál, a maximum Orsován 39 C° és a minimum Tátrafüreden, Arva-váralján meg Rajeczfürdön 7 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvétve, főleg az ország északi és nyugati részén zivataros esők várhatók.

(Sürgönyprognózis: Meleg, északon, nyugaton zivatarok).

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm Hg +, A hőmérséklet Celsius skálán szorítva, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék: mm, Hőmérő: máx., mín.

Advertisement for 'Miénk a jövő' featuring a sailor illustration and text: 'Legújabb tengerészöltöny-fehér és kékben 16 K.-tól feljebb KOCH reknél Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. Mosdöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437'

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén t. é. augusztus hó 1-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart tem Budapest-Vác-Nagymaros között. Indulás Budapest-Petőfi-térről 8 óra délelőtt és 2.30 óra délután; Budapest-Battyány-térről 8.05 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Obudáról 8.20 óra délelőtt és 2.50 óra délután. Erkezés Vácra 10 óra délelőtt és 4.30 óra délután; Nagymarosra 11 óra délelőtt és 5.30 óra délután. Indulás vissza Nagymarosról 11.30 óra délelőtt és 8 óra este; Vácról 12.15 óra délelőtt és 8.45 óra este. Erkezés Budapest-Obudára 1.10 óra délután és 9.40 óra este; Battyány-térre 1.25 óra délután és 9.55 óra este; Petőfi-térre 1.30 óra délután és 10 óra este. Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjait a következők: Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér; Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 1 korona 20 fillér, II. hely 80 fillér; Vácról Nagymarosra vagy megfordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. — Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron; a m. kir. állam- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak.

Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatkak ki és pedig: Budapestről Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 80 fillér, II. hely 1 korona 20 fillér; Vácról Nagymarosra és vissza: I. hely 1 korona 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy- s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzétenni. A forgalmi igazgatóság.

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pazarlók dala.

Leszakitom a gyémántokat rólam,
Ódadobom a lábaid elé.
Uri módon, Krózusként, tékozlóan.

Nem gondolkodok rá, hogy amit adok,
A legbecsesebb. — Másnak nincs is ára!
Nem gondolkodok rá. Tékozló vagyok!

Azt adom oda, ami csupa kincs,
Ifjuságból, ami még zománcos.
Szűkösködjék, kinek semmije sincs!

Nesze — nesze! — Nem kell a teste, csókja!
Jöhét utánad százszorta szebb asszony. —
Leszek, ha kell a „mámor — lazarója!”

Legyek koldus! Gaz, aki gondol rája!
„Elmult a tegnapi. Sohasincs holnap!”
Ez a pazarlók pogány miatyánkja...

Abonyi Andor.

(A modern katona.) A modern katonának gyakran különös kötelességei vannak. Ma már olyan rendkívüli, nem katonai munkára is felhasználják a katonaságot, aminőknek katonákkal való elvégzésére régebben egyetlen kormány sem mert volna távolról is gondolni. A legkonzervatívabb felfogás még nálunk uralkodik, ahol tulajdonképpen csak nagyobb zavargásoknál és az ország békéjét veszélyeztető zendüléseknél tartják szükségesnek a katonaság igénybevételét, míg más országokban sok olyan feladat megoldására használják fel a katonaságot, amelyeknek igazán semmi közük a katonáskodáshoz. Így például az amerikai szövetségi csapatokat elküldötték Cubába és a Philippin-szigetekre, hogy ott egészségügyi berendezkedéseket, amik a legszükségesebbek voltak, a legnagyobb gyorsasággal és pontossággal megvalósítsanak. Körülbelül egy évvel ezelőtt a francia hadügyminiszter nagyszámban, különösen kitűnő lövőt rendelt ki a calaisi és boulognai tengerpartokra, ahol a főképp oly ijesztő mértékben elszaporodtak, hogy a halálszatót teljesen megbénították. A katonák oly buzgalommal látták neki a vadászatnak, hogy rövid

idő alatt teljesen kipusztították minden főkát. Majdnem ugyanabban az időben Belgiumban nagy károkat okozott a patkányok garázdálkodása. Egyes városokban annyira elszaporodtak a falánk állatok, hogy a lakosság már-már menekülésre gondolt. Ekkor a kormányhoz fordultak segítségért. És nyomban azután parancsot kaptak az összes helységek, hogy a veszélyeztetett lakosságnak segínyt nyújtsanak bármilyen módon és a bátor vitézek, akiknek ez a feladat nagy mulatságot szerzett, kitérő éléskamra-vadászokká képezték ki magukat. Rövid idő alatt tényleg alaposan megtizedelték a kellemetlen háziállatokat és Belgium újra nyugodtan hajthatta álomra a fejét. Algírban az ottani helyőrség a verébek kiirtására kapott parancsot, amelynek derekasan meg is felelt, míg a Chartres mellett megtartott nagygyakorlatok alkalmával a résztvevő francia csapatoknak oroszlan- és tigrisvadászatban volt részük. Történt ugyanis, hogy egy állatsereglet több lakója, köztük oroszlanok és tigrisek is valahogyan kerekét oldották és a közeli erdőket ismételték fel tanyájukat. A lakók rémülete óriási volt, de a gyakorlatozó csapatok csakhamar kézrekerítették a bestiákat és pedig olyan ügyesen, hogy a tulajdonos egytől-egyig élve kapta vissza állatait. Nálunk is volt már alkalmunk különös szolgálatban látni katonáinkat. Így a vasutas sztrájk alkalmával nemcsak az állomási személyzetet, hanem a vonatkísérő személyzetet is velük pótolták. Ugyancsak fontos szerepét töltötték be a gázgyári sztrájk alkalmával a hidások is, akik a sztrájkba lépett munkások helyett gondoskodtak arról, hogy a gázgyárak üzemeiben ne álljon be fennakadás, míg más csapatbeliek pedig a külvárosokban a lámpagyújtogatók feladatát teljesítették.

(A baktiárok.) A baktiárok Perzsia hegyi lakói, akik most a nacionalistákkal egyesülve bevették Teheránt, az ország legharciasabb lakói, akik megközelíthetetlen hegycsúcsokon tanyáznak. Minden civilizáció idegen számukra. A középkor legprimitívebb ösztönei szerint élnek. Energikusak, bátrak s erősek. Parlamentarizmusról fogalmuk sincs. A perzsák e nyers hegyi lakóktól nagyban különböznek. A perzsák főgépkönyvek eszmék iránt és ideálokért lelkesednek. A baktiárok évszázadok óta sem életmódban, sem erkölcsökben mit sem változtak. Ok magukat előkelő árja lajtából származtatják. Házasság révén sohasem vegyültek a síkság lakóival, úgy hogy faji jellegüket érintetlenül megőrizték. Magas növésűek, szabályos arcvonásuak, a hegyi lakók büszke tartásával. Méltóság teljes, szinte fenséges mozdulataik erős ellentétben áll a városi perzsák szolgálai, sima, megalázkodó

udvariasságához. A baktiárok megvetik a perzsákat, akik szerintük gyávák, alattomosak és kegyetlenek. Viszont a perzsák a baktiároknak vérszomias banditákat látnak és közmondásszerűen említik, hogy a baktiárok földén az emberéletnek annyi az értéke, mint egy bárány. A baktiárok többnyire; feleségeik csinosak, de nem látványozzák úgy el az arczukat, mint a többi keleti mohamedán asszonyok. Nomádéletűek, vadászatók, a legelőik jövedelméből és a karavánok kifosztásából élnek. Néha egymással is vad harcokban állanak, többnyire vitás legelőkérdések vagy családi viszályok miatt. A vérboszt minden család szentül tartja. Télen a törzsek leereszkednek a völgyekbe, ahol kőkunyhóik a hegycsúcsok lábainál szétszórva állanak. A hegycsúcson mint egy kis erőd emelkedik a törzsfő háza. Nyáron a magasabban fekvő mezőkre és legelőkre vonulnak és sátrakban élnek. Táplálékuk igen egyszerű. Italuk a kútvíz, de a bornak is csak kevesen tudnak közlőket ellentálni. A neveléssel nem sokat törődnek. Irni-olvasni csak elenyészően kevesen tudnak, ezek a kevesek is többnyire a törzsfők családtagjai.

(Élő irónia.) Az irónia nem mindig pusztán retorikai figura. Van benne valami mélység. Növénynek mondható, amely a lélekben ver gyökeret, amely keserűségekből táplálkozik és amely, mint a fájdalom virága, az ajkon hajt ki. A derék tucatzatpolgárok nem kedvelői neki. Kegyetlennek tartják s azt hiszik róla, hogy csak károkat okoz. Pedig hát jó egynehányszor szükség van rá, hogy megmutassa a rózsaszínű optimizmus csalókaságát. Alapjában véve mindenki irónikus, aki szenved, de bánatának jelét a gúny arczjátékában rejti, bárna az ilyen mosolygásnak kissé szomorúság ize van.

(Éjjel-nappali bank.) A newyorki „Night and Day Bank” az egyetlen bankintézet a világon, amelynek hivatalai éjjel-nappal nyitva vannak. A hatalmas vállalat igazgatói most megint érdekes egy újítással lepték meg klienseiket: „női osztályt” rendeztek be a bankban. Az intézet helyiségeinek egy részét a nők számára rezerválták; a női pénzembereknek ebbe a szentélyébe férfi be nem teheti a lábát; külön bejárása, nagy olvasó-, írótermei és csinos berendezésű szalonjai vannak. Newyorki dái el vannak ragadtatva ettől a berendezéstől, melynek az egész világon nincsen párja. A „női osztály”-nak eddig hatszáz női kliense van és számuk napról-napra növekszik.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

30

— Olvastam, olvastam — szölt a bankár, kezeit dörszölve. Ön küldte tehát azokat a jelentéseket? Pompásan vannak írva, Laroche-t úgy szidja mindenki, mint a bokrot. A vonaton is mindenki arról beszélt.

— Ma aztán elhittem Laroche századossal, hogy senki másnak sem állhatott érdekében oly botrányos hazugságokkal lármázni tele a párisi sajtót s vele a világot, mint Du Charras Kamillnak, aki vele együtt versenyzett Moulinsné kegyeiért.

— Értem! Értem, szölt a bankár.

— Ezzel azt értem el, hogy ha azelőtt sohasem veszték volna is össze egymással, a százados most a legkeményebb föltételek mellett kényszeríti párbajra Du Charrast.

— Természetesen!

— Mind a kettő kitűnő lövő. Du Charras keresztül lövi a feldobott pénzdarabot, Laroche kilövi nálánál nagyobb bolond szájából a szivart. Ha ez a két ember egymással megvekszik, valamelyik ott marad.

— Ugy van! Ugy!

— Tegyük föl, hogy Du Charras esik el. Meg vagyok győződve róla, hogy utána másfél hónap múlva Laroche Helént oltárhoz vezetem.

— De hátha Du Charras marad életben? kérdé Claudy.

— Annál jobb! szölt nevetve Lorrain

— Hogy hogy?

— Rövid esze van édes bankárom. Hiszen ha Laroche Imre esik el, akkor Du Charras soha sem lehet a Laroche Helén férje, vagy azt hiszi ön, hogy egy leány nőül mehetne olyan emberhez, akinek kezén a hátvia vére szárad?

— Igaza van!

— Nos, és ebből mi a természetes következtetés? Az, hogy én ismét számításba jövök, s minthogy Laroche kisasszony éppen nem idegen tőlem, nőül fog hozzám jönni.

— Még pedig megnövekedett hozományjal; — szölt a bankár.

— Azaz az egész ériási Laroche vagyonnal, melyből eddig csak anyai részét, mintegy nyolbbszáz ezer frankot tőkében s evenként negyvenezret rendes járulékból kapott volna.

— Így tehát megtörténhetik, hogy önnek holnap legalább hatannyi hozományra lesz kilátása, mint előbb hitte.

— Igen csekély szerencse kell hozzá — szölt Lorrain. — Mert a dolognak folytatása is lesz abban az esetben, ha Du Charras esnek el.

— Minő folytatása?

— Ön talán nem tudja, de tény, hogy Du Charrast egy egész párt a fejének tekintik.

— De hallottam róla: a köztársaságiak.

— Mind elszánt, fanatikus, ezer veszélyt kiállott ember, köztük van olyan is, aki az orgyilkolást is megszokta. Én névtelen levelekben figyelmeztettem egy néhányat közülök, hogy a Laroche százados és Du Charras közti párbaj rég kicsinált dolog, sőt a kormány Laroche-t, a hadsereg egyik legjobb lövőjét éppen azért szabadságoltatta, hogy Du Charrast eltegye láb alól. Ha tehát az utóbbi marad a küzdelem terén, Laroche százados ezt a győzelmét nem éli túl huszonnégy órával.

A bankár felállt, meghajtotta magát s elragadtatva kiáltott fel:

— Uram ön nagyszerű ember!

Lorrain nyugodtan folytató:

— Nekem nem az ön bámulatára van szükségem édes bankár ur, hanem a pénzére s pedig most jobban, mint valaha.

Claudy az állat hüvelyk s mutató ujjá közé szorítva, gondolkodva mondá:

— Tudom, tudom, édes gróf ur: de hát

bármennyire szép is ez a számítás, mégis csak számítás az, ami ugyan könnyen dugába dőlhet. Az emberek elvégre még sem halnak meg olyan könnyen. Megtörténhetik, hogy például Du Charras urat vagy a századosot csak átjárja a golyó, úgy hogy a párbajt mindenki befejezetnek tekintik, azután a sebesült szépen felgyógyul és kibékül. Ki fizeti meg akkor az én pénzemet?

Lorrain vállat vont.

— Vagyis ön cserbe akar hagyni most, mikor az én számításom szerint legközelebb állok a célomhoz?

— Azt nem mondom, hanem tény, hogy teljesen biztosítani kívánom magamat. Ezért jöttem ön után.

— Értem. Mit kíván?

— Mindenekelőtt egy kérdésemre feleljen. Remélheti-e azt, hogy abban az esetben, ha házassági terve valahogy füstbe megy, a császár tenni fog valamit önért?

— Semmi esetre sem, válaszolt Lorrain határozottan.

— Köszönöm a nyílt választ, de nem értem. Hiszen az ön atyja, a tábornok, egyike volt a legelsőeknek, kik a decemberi napokban a császár mellé pártoltak, s az ő segélye nélkül ki tudja, volna-e ma császárság és III. Napoleon császár?

— Az igaz, de önnek azt is tudnia kellene, hogy a császár velünk szemben teljesen leróttá tartozását. Atyám mint marsal halt meg s nagy vagyont hagyott hátra.

Engem a császár diplomáciai pályára neveltetett s huszonnégy éves koromban már követségi titkár voltam Pétervárott. Két év múlva tanácsos lettem a konstantinápolyi nagykövetségnél s harmincz éves koromban berlini követ lehettem volna, ha vagyonomat az utolsó fillérig el nem költöm vala. A császár mikor megtudta, hogy tönkre jutottam, medharagudott rám s áttétezt Madridba, ahol másfél év alatt annyi adósságot csináltam, hogy becsülettel nem maradhattam ott tovább.

(Folyt. köv.)

Bouvet-Ladubay
 legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
 Vezérképviselőség:
PRÁGA,
 Soukenicka 30.

Berson gummi sarok

nélkül
 a legdugább cipő is tökéletes. A szőjegyre
 ügyelni tessék:

„BERSON”

legjobb gummisarok a világon. Kapható minden
 bőr-, cipő-, gummi-árú- és drogueria üzletben.

Nagyban szétküldi

SEGMUND BEER & SÖHNE,
 WIEN, VI.

„Berson”
 Kerek gummi
 sarok.

Egyik üzlethelyiségünk fel-
 hagyása folytán a drágább
 minőségű vadászfegy-
 vereket, míg a kész-
 letünk tart,

**leszállított ár-
 ban szállítjuk.**

Erre vonatkozó jegyzékünk
 most megjelent s kifeje-
 zetten

leszállított árú
 vadászfegyver - jegyzék
 kérendő, mely bérmentve
 küldetik.

**Aufrecht és
 Goldschmied**

1. évi augusztus havától
 kizárólag csakis

Bpest, VII., Rákóczi-ut 30.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és
 juhok számára.

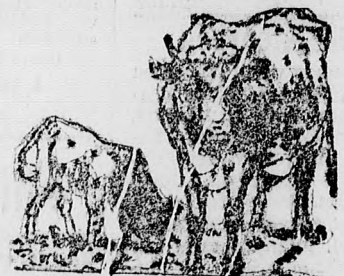
Árak: 1 dohoz 1 kor. 40 fillér, fél dohoz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágy-
 talanság és rossz emésztés esetében, teheneknél a tej
 javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marha-
 táppor valódi csak ezen védjeggyel.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Buda-
 pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és
 VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

30 EV OTA VALODINAK

ELISMERT AMÜLLER J. L. FELE

**TOJÁS
 OLAJ
 SZAPPAN**

1 drb. 30. 3 drb. 80 fillér. Tucatja: 3 Kor.
 MINDENÜTT KAPHATÓ!

FŐRAKTÁR: KÖRÖNHÉRCÉG U. 3.

MOST
 JELENT
 MEG!

**A MAGYAR
 BÜNTETŐ
 TÖRVÉNYKÖNYV**

a büntettekről és vétségekről. (1878: V. és 1879: XL.
 t.-cz.) Kiegészítve az 1908. évi XXXVI. törvénycikkkel,

Ára 1 kor.
 60 fillér.

Külön is kapható
 az eme törvény-
 könyvet kiegészítő

FÜGGELÉK

Ára 80 f.

a magyar büntető törvényköny-
 vekhez, amely az 1908: XXXVI.
 t.-cikket és a m. kir. igazságügy-
 miniszter 20.003/1908. számú
 rendeletét tartalmazza.

Megjelent az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t.
 könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-út 54.) és
 kapható úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
 HÁZAJÁNDÉK-
 TÁRGYAK**

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN

ÉRSZERESZTES MŰRÁIS
 üzletében szerezhetőek be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
 ÁRJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

E hirdetés rovathban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

Azonnal bérbeadó
egy föléssintes ház. Dohány-utca 58. sz.

Akar nőülni?
Höbbsé mint 600 gazdag Tölgyelőjegyzésben. Urak, legyen nélkül is jelentkezzenek azonnal!
L. Schlesinger, Berlin. 18. 27457

Kistélyben
a villamos vasút közvetlen közelében egy szép családi ház, mely áll 2 szoba, cselédszoba, konyha, kamara, nagy zárt verandából, jó pincével, dunai vízvezetékekkel, 360 négyzetméter arányos gyümölcsös kerttel, jutányos áron eladó. Czim e lap kiadói-vatalában megtehető.

Egy 7 szobás
csinos uri ház, 10 hold park és földdel, közvetlen a vasút mellett eladó Tápó Szélen. Esetleg mellett még 18 hold föld. Ertekezhetni ugyanott Rosenthal József vasuti vendéglőssel. 27641b

Szepességi
uri család kosziba fogad a jövő tanévre, esetleg már most is elemi e járó gyereket. Német szó elsajátítása biztos. Gondos nevelés, jó bánásmód zongora. Czim a kiadói-vatalban megtehető. 579

Réz és vasbutor
gyári árákon, réz hálósza berendezések a leghitelesebb amerikai módszer szerint készíttve és férgmentessé tételének egyedül gyárosa, legolcsóbb gyári árákon ajánl Weisz Jakab, Budapest, Andrássy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

Magántanulókat
a gymnasium alsó 4. osztályából havi 60 korona fizetéssel teljes ellátásra és tanításra elfogad egy reformatus pap. Czim a kiadói-vatalban, 5795

Zálogcédulát
brilliansróli, arany, ezüst ékszert veszek. Róna, Teréz-körút 32, II. 14.

Pótvizsgálatra
javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Százidei Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

Kajszinbaraczkot
válogatott legszebb diszpéldányokat, 5 kiöt 2 1/2 koronáért, valódi spanyol meggyet, szegfűkörtét, aranyalmát, ringlöt 2 koronáért szállít Müller J., szőlőbirtokos, Kiskunhalas

URAK

VIRGO

fölösleges a gummi az ideális **ÓVSZER** három dobozzal 3 koronáért portómentesen és diszkrétan küld: Markbrett, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Pesti izraelita hitközség
5751-909.
Felhívjuk azon imaszék tulajdonosokat, akik imaszéküket berendezni ohajlják, hogy ebből szándékukat idejkorán és közvetlenül a hitközség számvivőségével (VII. Síp-utca 12.) irában közölni sziveskedjenek, minthogy a hitközség minden rendű alkalmazottjának tilva van imaszékjegyek bérbeadását elvállalni.
Budapestben, 1909. július hó.
A pesti izr. hitközség elöljárósága.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szakfelfőtanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásalkövelítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépezégtől e más hirdetésünkei utánzó újabb tanfolyamoktól független. Ingyentanítást nem adunk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

BUTOROK

áló-, ebédő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Karolyné VII., Király-utca 23. I. em. Kázinó-utca sarok.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és rögöket veszek az eladók. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. —Telefonszám 95-46.—

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:
Lócsa-szab. kir. városa, Szepezvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitünő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmézzéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulósomzódóhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Ne fogadjon
el pemetető csukorkát Réthy név nélkül. Ara 60 fill.

Szülesznő
főbb évi klinikai gyakorlattal tanácsot, segélynyújt kényelmes lakásán helybeli valamint vidéki szülesznőket fogad titoktartással özv. Bárdosné VI., Dálnok-utca 27. I. 26. Nyugatipályaudvar közelében. 5790

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Síp-utca 8. szám.

Kitünő ó-bor
kadarka 26, rizling 39 fillér literenkint; 50 literen felül szállítja Papp Gedeon szőlőtelepe, Nagykörösön. 5773

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjjelöléssel legjutányosabban bizományba beraktározzunk. Tauber Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, húgyvesztékületek, hólyagbántalmak, altesti sebek, hórbetegségek, bnjakor (syphilis) az önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökéres gyógyítására a foglalkozás sava-rása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai
— szakorvos —
rendelő intézetét Budapest, VI., Andrássy-ut 24.

FELTÜNÉS NÉLKÜLI
eredetű gyöngyítés levéllel is.
Kivánatra gyógyszer-ről is gondoskodik. Rendel naponta 10 óratól 4-ig és este 7-8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Bákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzölleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertü raktárba csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

BÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál kaphatók a legjobb **BUTOROK** legjutányosabban. Finom sima angol butorok szép választékban. Minta-raktár s megrendelési hely Kázinó-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczyk tere 3 télelelet. Vétel és eladás használt és új poigárl, urcsági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillárok —
Telefon 82-13

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-99.

Kocsi árusarnok
VII., Bákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Temetkezési
állalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

Dr. Kapitány Kálmán
utikönyvei:
Az osztrák császárság. 11 térképpel és 6 városi tervrajzzal. Kötve 6 K
Eécs. Bécs város tervrajzával 30 K
Karlsbad. Három térképpel 80 K
Merán és Arco. Két térképpel 80 K

Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarok. 27665

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelységeinkbe bizományba beraktározzuk.
TAUBER és TÁRSA
csakis VI. Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

+ Soványság +
Az egyedül eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jutallat. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntető: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készítő: **Leopold minden országban.** Dobozoként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: **Dr. László Már E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.**

ORION
motor - kerékpár
használatban minőségű új 3 1/2-4 1/2 HP. Használt és jó állapotban levő
Orion 2 HP. 250 K
Orion 2 1/2 350 .
Orion 3 400 .
Orion 3 1/2 500 .
Orion 4 1/2 800 .
Laurin-Kleumet 3 1/2 HP. 400 .
Háromkerékű Dion-Bouton 2 1/2 HP. 350 .
Sopákocsi 100-140 .
Váltórúta, új, 7-8 3500 .

Wilhelm Michl
motorgyára
SCHLAN (Böhmen.)

Szaját gyártmányú fürdőá-dak 14 kor-tól feljebb, fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle kúszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wessely-ut 51/II. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

Légszeg és villamos csillárok
legelőnyösebben szereshetők be **Kulcsár Sándor** bronzárú- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 8-11.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármilyen méretben és alakban, ígező olcsón kaphatók.
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62-80.

Egyedül pontos teljes levelezíme összes hirdetésimeink **Kállai Lajos** motorgyára **BUDAPEST,** Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díszárjegyzéket kérni.

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet **VACZ.**
Gyárt: mindennemű fa-és vastalicskát, kő- és kézkocsit, szárazmokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, fűtőfűtőeszközöket kerti és locomobilfecskeket stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: **VI., Gyár-utca 23.**
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon fűthetők. Jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra J. L. III. helyen 15-60 évig törleszthető. Személyileg tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Jakab Ödön könyvei.
Költői művei:
Nyár. Költemények. Diszkótésben 4.—
Hangoz az ifjúságból. Költemények. Diszkótésben 5.60
Szilágyi és Hojnás. Költői beszély énekben. Neogrady Antal művész rajzaival. Diszkótésben 3.60
Argirus. Tündérmese 4 énekben. Nyolcz fénynyomatú képpel és számos szövegképpel. Diszkótésben 10.—
Pásztorok. Versgyűjtemény. Pompás diszkótésben 4.—
Róza. Költemények. Neogrady Antal képeivel. Diszkótésben 4.—

Próza munkái:
Élet. 14 elbeszélés egy kötetben 2.—
A két impostor. Elbeszélés gyermekeknek. Neogrady Antal rajzaival. Szines diszkótésben 4.—
Falu. Elbeszélések Kinnach László rajzaival. Szines diszkótésben 5.60
Komediók. Elbeszélések gyűjteménye. Tull Odón művész rajzaival. Pompás diszkótésben 5.60
Füvés. Elbeszélések. Neogrady Antal rajzaival. Szines diszkótésben 5.60
A jövevények. Dráma 3 felvonásban. Kötve 4.—

Megrendelhetők: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.